

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Lietuvos
Nacionalinio
M. Mažvydo
Biblioteka

N-1-521 ALP 2466

Nr. 1 (1508) 1979 SAUSIS-JANUARY 4

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Naujuosius pasitinkant

Ir vėl pasitinkame naujus metus, t.y. naują laiko ciklą. Linkime vieni kitiems laimės, nes niekas nežino, ką atneš naujasis ciklas. O jis gali atnešti ir nelaimių. Dėlto ateitis rūpi kiekvienam. Visi bandomė praplešti ateities uždangą ir žvilgtelti laukimo sferon. Gal dėlto nemažą pasisekimą turi įvairūs ateities spėjikai, bandantys išpranašauti ateitį, astrologai, neva matą žmonių likimą žvaigždynuose. Deja, niekam nepavyksta ateities atskleisti. Net ir oro numatymai, pagrįsti moksliniais duomenimis, nevisuomet yra patikimi, nors liečia tik tai dienos ar kitos laikotarpį. O ką bekalbėti apie ištisų metų ar net kelerių metų laikotarpį. Taigi, laiko slėpinys lieka neatskleistas, nežiūrint ligšiolinių mokslo laimėjimų. Pagaliau, ar to slėpinio atskleidimas bei ateities parodymas darytų žmonių gyvenimą geresnį? Vargu. Būtų gal net priešingai — sumažintų daugelio žmonių veržlumą, norą kovoti už geresnę ateitį. Jei žmogus žinotų iš anksto savo lemtį, nuleistų rankas ir fatališkai lauktų jos ateinančių arba savijudiškai pasitrauktų iš gyvenimo. Taigi, ateities nežinojimas ir nuojauta paslėptų galimybių skatina žmogų veržtis ir laimėti kiek galint geresnę ateitį. Tuo keliu eidamas, žmogus sukuria ateitį ir nugali slypintį fatalizmą.

TOKS ŽVILGSNIS yra individualaus žmogaus. Bet žmogus juk nėra atsisakyti, besigalynėjas su laiku ar nežinoma ateitimi — jis gyvena visuomenėje, su kuria būna susietas kiekvieno gyvenimas. Šiuo atveju mes, kaip lietuviai, sudarome savo visuomenę, kurios likimas priklauso ir nuo individų, ir nuo tarptautinės visuomenės. Dėlto, kai žvegiame į ateitį, galvojame ne tik tai kaip pasikirti asmenys, bet ir kaip lietuviškosios visuomenės nariai. Mums rūpi ne tik savoji, ne tik Jono ar Petro ateitis, bet ir visos mūsų visuomenės, nes nuo bendros lemties daug priklauso ir paskirų asmenų ateitis. Jei pvz. šiais metais pasikeistų tarptautinė situacija, jei pajudėtų tokie milžinai kaip Kinija ir Sov. Sąjunga, be abejonės, paliestų ir pavertusius, ir laisvuosius lietuvius. Daugelio mūsų likimą pakreiptų nauja linkime. Tai rodo, kad tolimi įvykiai geografinė prasme gali būti labai artimi praktinė prasme. Aplamai, visos žemės rutulys pasidarė panašus į vieną organizmą — kai skauda vienoje vietoje, skauda ir kitose, kai sukiša vienas kuris kraštas, jo bangavimą jaučia ir kiti. Lietuva bei visa lietuvių tauta krašte ir išeivijoje daug priklauso nuo didžiųjų pajėgų vienokio ar kitokio judėjimo, kaip mažesnieji rateliai priklauso nuo smagračių judėjimo.

VISDĖLTO mūsų tautos priklausymas nuo globalinių ratų nėra absoliutus. Turime pakankamai erdvės ir savitą judėjimą. Kitaip visi liktume absoliutiniais fatalistais. Tam tikrose ribose daug kas priklauso ir nuo mūsų pačių tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Dėlto, žvegdami ateitį, negalime visko palikti kitų valiai. Yra pakankamai vietos ir savajai valiai. Dėlto nauji metai turėtų būti nauja paskata ištverti ir vergijoje, ir laisvėje, nes abiejose pusėse tyko pavojai, gresia tautinei gyvybei. Vergijoje gresia nelaisvės letena, o laisvėje — nubyrėjimas. Ta gresmė liečia visus. Nė vienas negali nusiplauti rankų ir suversti atsakomybę kitiems. Kiekvienas asmuo, kiekviena šeima turi jausti tą atsakomybę. Net ir vienos ląstelės išskyrimas iš organizmo ritmo yra kliūtis, net pavojus kitom ląstelėms. Visos ląstelės turi tinkamai funkcionuoti, kitaip normalus gyvenimas bei veikimas nėra įmanomas. Jis ypač neįmanomas, kai nepilnai funkcionuoja smegenys. Lietuviškajame gyvenime tas funkcijas atlieka vadovaujantys asmenys bei institucijos. Kai jose įvyksta sutrikimas, kenčia ir visuomenė. Nauji metai tebūnie atnaujinto ryžto pradžia, ryžto su platesniu užmoju žvelgti į lietuviškąjį gyvenimą, suaktyvinti pozityvias jėgas bei rikiuoti jas į bendrą frontą. Turime ne tik taktiškai pasyviai laukti ateities įvykių, bet ir veikti. Mūsų veikla lems tame fronte, kuriame nelema didieji ratai.

KANADOS ĮVYKIAI

Mažiau mokės bedarbiams

Kanados parlamentas savo paskutinėje sesijoje, prasidėjusia 1978 m. spalio 16 d., užbaigė prieš pat Kalėdas, priimdamas naują nedarbo draudos įstatymą, sumažinantį išmokas bedarbiams maždaug 10%. Lig šiol jiems kas savaitę buvo mokama apie 66% gauto atlyginimo iki maksimalios \$160 ribos. Pagal naująjį įstatymą bus mokama 60% gauto atlyginimo. Praktiškai tai reiškia savaitines išmokas nuo \$99 iki \$144. Kartu sumažinamos ir draudos įmokos fondui nuo \$1.50 iki \$1.35 už kiekvieną uždirbtą šimtą. Seniau maksimali apdraudžiamųjų savitinių pajamų suma buvo \$240, o nuo sausio 1 d. ji padidinama iki \$265. Šio padidinimo dėka būsimieji bedarbiai galės gauti savaitinę pašalpą iki \$159, o dabartiniai bedarbiai turės tenkintis \$144. Dėl įvairių suvaržymų pašalpos ateityje galės būti nutrauktos apie 250.000 bedarbių. Spėjama, kad Kanados išlaidos su naujo įstatymo įvedimu

1980-81 m. sutaps apie \$1,5 milijono. 1977 m. nedarbo drauda bedarbiams išmokėjo \$4 milijonus. Pernykštės išmokos gali pasiekti \$5 milijonus. Parlamentariai betgi neužmiršo savo atlyginimų. 1979 m. jų apmokstinamos algos nuo \$26.900 padidės iki \$28.700, o neapmokstinamos papildomas paauks nuo \$12.000 iki \$12.800. Tai reiškia, kad parlamentarų savaitinis uždarbis padidinamas \$35 į savaitę — nuo \$517 iki \$552. Be to, kompensuojant pragyvenimo išlaidas, atitinkamai padidinamos ir iš politikos pasitraukusiems bei pasitraukusiems parlamentarams skiriamos pensijos. Jas jie gauna tuoju pat, kai tik išeina iš parlamento, kai tuo tarpu kitiems kanadiečiams reikia laukti 65 metų amžiaus.

Gallupo Institutas specialiu viešosios nuomonės tyrimu patikrino federacinių partijų vadovų populiarumą. Kanadiečiai buvo klausiami, ką jie norėtų (Nukelta į 8-tą psl.)

RIMAS PAULIONIS

TAIKOS LUKESČIAI NAUJAISIAIS METAIS

Mūsų veiksmų rūpesčiai

Pasikeitus PLB vadovybei, laukiama pasikeitimų VLIKe ir ALToje

Po ilgesnio laikotarpio politiniuose mūsų veiksmuose vyksta didžio pobūdžio pasikeitimai. Praėjusią vasarą įvykusiame PLB seime, užbaigęs savo kadenciją, atsistatydino PLB valdybos pirm. inž. Br. Nainys, o jo vieton buvo išrinktas kitas inžinierius, būtent, Vyt. Kamanas. Su nauju štabu jis gana sėkmingai pradėjo darbą, užsirekomenduodamas kaip rūpestingas, taktiškas ir įsikišęs sugyvenimo su visais.

Būsimi rinkimai

Po pasikeitimų PLB valdyboje atėjo eilė VLIKui. Pastarojo seime Čikagoje 1978 m. gruodžio 9-10 d.d. galutinai paaiškėjo, kad dr. K. J. Valiūnas, vadovavęs VLIKo veiklai 12 metų, nebekandiduoja ir užleidia vietą kitiems. Per tą laiką jis Lietuvos laisvinimo reikalams paaukojo daug energijos, laiko, sveikatos ir lėšų, stengdamasis išlaikyti VLIKą veiksmingą ir artimą visuomenei.

Nevieno buvo manyma, kad tame pačiame VLIKo seime Čikagoje bus išrinktas naujas VLIKo valdybos pirmininkas bei kiti jos nariai. Dalis VLIKe dalyvaujančių politinių grupių buvo oficialiai pasiūlysi t. pat sušaukti VLIKo tarybos posėdį, kuris pagal statutą turi teisę išrinkti valdybą. Tokiai minčiai pritarė 8 grupės iš 15, bet pasipriešino kitos grupės, motyvuodamos, be kitko, jog tokį posėdį sušaukti gali tiksliai VLIKo tarybos pirmininkas, kuris čikagiškiam seime nedalyvavo.

Buvo turbūt ir daugiau motyvų, ypač užkulisinių, dėl kurių VLIKo valdybos rinkimai buvo atidėti iki š.m. sausio 14 d. Vienas tokių neviešų motyvų galėjo būti gana įtempta nuotaika, kuriai atvėsti buvo reikalingas il-

gesnis laikas. Kaip ir visuose politiniuose sambūriuose, taip ir VLIKe netrūksta tam tikros varžybinės aritmetikos, kurios procesui reikia laiko.

Čikagiškiam VLIKo seime, bent privačiuose pokalbiuose, buvo žinoma, kad į VLIKo pirmininkus sutiko kandidatuoti du veikėjai, būtent, dr. Kazys Bobelis, buvęs ALTo pirmininkas, dabar apsigyvenęs Floridos St. Petersburg, ir dr. Domas Krivickas, buvęs tarptautinės teisės profesorius Lietuvoje, dabar gyvenęs Vašingtone. Pirmasis aktyviai reikšėsi Amerikos Lietuvių Taryboje, bet nesutarė su JAV Lietuvių Bendruomene. Dėlto iš tos pusės pasigirdo tam tikros opozicijos balsai prieš jo kandidatūrą. Dr. D. Krivickas, nors visą laiką dalyvavo VLIKo veikloje, bet nesiveržė į pirmąsias linijas ir dėlto visuomenei yra galbūt mažiau žinomas.

Ar sausio 14 dienos posėdyje teisės profesorius Lietuvoje, dabar gyvenęs Vašingtone, iškilis ir kitų kandidatų pavardės, nėra žinoma. Priklausys nuo grupinės aritmetikos ir jau nuo žinomų kandidatų nusistatymo. Galimas dalykas, tuo atveju, jei grupių balsai pasidalins, reikės įsikišti kompromisinį kandidatą. Be to, laisvuose rinkimuose kiekviena grupė gali pasiūlyti savo kandidatą, nepaisant ne sutartos aritmetikos.

Tai, žinoma, yra VLIKo vidaus tvarkos bei procedūros reikalas, bet visuomenė laukia plačiausia pasitikėjimą turinčio asmens, sugebancio visus jungti, vadovauti Lietuvos laisvinimo darbiui ir telti visas pozityvias pajėgas. Kova šiuo metu reikalinga ne su savaisiais, o su Lietuvos pavergėju.

Amerikos Lietuvių Taryboje Vyksta pasikeitimai ir Ameri-

kos Lietuvių Taryboje, kurią sudaro bene 16 organizacijų bei partijų. Atsistatydinus dr. K. Bobeliui iš ALTo pirmininko pareigų, pradėta įsikišti naujo. Kadangi pirmininkui išrinkti reikia dviejų trečdalių balsų, nėra lengva rasti asmenį, galintį surinkti tiek balsų. Turimomis žiniomis, buvo sušaukti jau keli posėdžiai, bet pirmininko išrinkti negalėjo, nes balsai pasiskirstė pusiau. ALToje šiuo metu pastebimos dvi linkmės — griežtoji ir švelnioji. Abi linkmės, atrodo, turi po vienodą balsų skaičių ir dėlto negali sutarti dėl bendro, daugumai priimtino asmens. Tikimasi, kad netrukus bus rastas kompromisas (jei dar nerastas šias eilutes rašant).

Amerikos lietuvių visuomenėje girdėti pageidavimų, kad ir ALTA po pasikeitimų viduje reformuotų savo taktiką kitų veiksmų atžvilgiu, įsikiškama didesnės viršūnės darnos visuomeninėje veikloje.

Buvo žinių, kad VLIKo būstinė numatoma iškelti iš Niujorko. Tai esą priklausys nuo naujos VLIKo valdybos. Spaudoje pasirodė žinia, kad ta nauja vieta būtų Čikaga. Jei tai būtų tiesa, Čikagon susitelktų visos viršūnės — PLB, VLIKas ir ALTA. Ar tai pasitarnautų didesnei darnai, tenka suabejoti.

Petkaus byla

Atrodo, mūsų veiksniai pradeda skirti daugiau dėmesio politiniams kaliniams. Antai VLIKas pakartotinai skelbia savo ELTOS biuleteniuose iš okupuotos Lietuvos gautą prašymą organizuoti pagalbą sovietų kalinamam Viktorui Petkui, Helsinkio grupės vadovui, už žmogaus teisių gynimą. Gautame laiške rašoma (angliškai): "Mes (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

REIKSMINGIAUSIU 1978 METŲ ĮVYKIU TENKA LAIKYTI gruodžio 15 d. Pekinge ir Vašingtone paskelbtą pilnų diplomatinių ryšių užmezgimą tarp JAV ir komunistinės Kinijos nuo š.m. sausio 1 d. Derybos šiuo klausimu buvo pradėtos praėjusį rudenį. Pagrindiniu jų propaguotoju laikomas prez. J. Carterio patarėjas saugumo reikalams Z. Brzezinskis, siekiantis diplomatinio spaudimo Sovietų Sąjungai. Prez. J. Carteris su ryšių užmezgimu komunistinę Kiniją pripažino vienintele šio vardo valstybe, kuriai priklauso ir Taiwano sala. Tuo pačiu jis oficialiai nutraukė diplomatinis ryšius su toje saloje įsikūrusia Kinijos respublika, atšaukė karinės tarpusavio pagalbos sutartį, iki š.m. kovo 1 d. įsipareigojo susigrąžinti į JAV Taiwane esančius amerikiečius karius. Su Taiwaną valdančią velionies Čiang Kaišeko sūnaus prez. Čiang Čingkuo vyriausybę tebus palaikomi kultūriniai bei prekybiniai ryšiai. Atrodo, iš komunistinės Kinijos buvo gautas sutikimas nesiekti Taiwano ginklo jėga, o tik taikiu būdu. Viešą opoziciją prez. Carteriui pareiškė senatorius B. Goldwateris, su 14 kitų JAV kongreso narių kreipdamasis į distrikto teismą Vašingtone. Jų nuomone, prez. J. Carteris neturi teisės be JAV kongreso sutikimo atšaukti 1955 m. su Kinijos respublika pasirašytos karinės tarpusavio pagalbos sutarties. Taiwane prasidėjo masinės demonstracijos prieš prez. J. Carterį.

prisibijo didesnio JAV ir komunistinės Kinijos suartėjimo.

Kalėdos kalėjime

Kalėdų šventės kalėjime praleido buvusi Indijos premjerė I. Gandhi. Parlamentan ji buvo grįžusi prieš mėnesį, laimėdama papildomus rinkimus. Premjeras M. Desajus su savo partija 279:138 balsų santykiu priėmė nutarimą pašalinti šią politikę iš parlamento ir uždaryti kalėjime iki sesijos pabaigos, remdama kaltinimą, kad I. Gandhi, būdama premjere, 1975 m. neleido iširti įtarimų savo sūnaus Sanjay turimame versle. I. Gandhi suėmimas sukėlė masines jos šalininkų demonstracijas visoje Indijoje, kurių metu buvo sužeista šimtai indiečių, užgrotyti atsikūrė 120.000. Du jaunuoliai netgi buvo pagrobę lėktuvą su 132 keleivių, reikalaudami laisvės suimtai I. Gandhi, bet nieko nepėš ir turėjo pasiduoti policijai. I. Gandhi dabar vėl žada kandidatuoti sekančiuose parlamento rinkimuose.

Pirmasis vizitas

Pagrindiniu naujosios sutarties autorium komunistinėje Kinijoje greičiausiai buvo vicepremyeras T. Hsiao-pingas, valdžios vairą sukantis demokratizmo linkme. Sausio 29 d. jis atskris į Vašingtoną. Tai bus pirmas oficialus komunistinės Kinijos augšto pareigūno vizitas JAV po beveik 30 metų. Diplomatinis ryšių užmezgimo sutartimi abi šalys įsipareigojo nesiekti vyrvavimo Azijoje ar kurioje kitoje pasaulio dalyje, smerkti kitų valstybių tokias pastangas. Šiame paragrafe yra vartojamas žodis "hegemonija", kuri komunistinės Kinijos propaganda paprastai taiko Sovietų Sąjungai, vengdama tiesioginio jos pavadinimo. Taigi, pasakymas prieš kitų valstybių hegemoniją tikriausiai skiriamas Sovietų Sąjungai.

Pokalbiai Ženevoje

Ženevoje susitiko JAV valstybės sekretorius C. Vance ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromyko užbaigti strateginius ginklus apribojančios SALT sutarties. Paskelbtas JAV ir komunistinės Kinijos diplomatinis ryšių užmezgimas, matyt, turėjo įtakos Kremliaus vadams. Pradžioje buvo pareikšta, kad sutartis bus užbaigta ir jau sausio mėnesį Vašingtone su prez. J. Carteriu pasirašys L. Brežnevas. Vėliau betgi paaiškėjo, kad kairurės sutarties punktai tebėra neišspėsti, bet juos galės sutvarkyti žemesnio rango pareigūnai. Susidaro įspūdis, kad sutartis bus netrukus paruošta, nes Sovietų Sąjunga

Mirė diktatorius

Neatgavęs sąmonės dėl dviejų kraujo krešulių smegenyse, mirė Alžerijos diktatorius H. Boumediennas, valdžion atėjęs 1965 m. pavasarį sukilimo dėka. Jis buvo pasižymėjęs partizanų vadas nepriklausomybės kovose su Prancūzija. Politiniu požiūriu flirtavo su Maskva, nevengdamas prekybos su demokratinėmis Vakarų valstybėmis. Nafatos dėka buvo gerokai sustiprines ekonominį Alžerijos gyvenimą. Visame krašte velionis turėjo didelį pasitikėjimą. Laidotu vėse dalyvavo didelės minios žmonių — apie vieną milijoną.

Šiame numeryje:

Naujuosius pasitinkant

Nauji metai — nauja paskata dabarties misijoje

Mūsų veiksmų rūpesčiai

Pasikeitimai PLB, VLIKo ir ALTo organizacijų viršūnėse

Spaudos vieta mūsų visuomenėje

Diskusinės mintys periodinės spaudos tema

Ar neatsilikame nuo pažangos?

Lietuvių išeivijos švietimas ir nauji keliai

Ne garbinga vieta, o neužgijusi žaizda

Atsiliepiant į dr. Felikso Zubro samprotavimus

Lietuvos vyriausybės išeivijoje?

Visuomenininko pastabos visiems aktualiu klausimu

Sudiev Rapolui Valatka!

Atsisveikinant su lietuviško radijo žmogumi

Vienos dienos įvykiai

Pranešimas iš Venecuėlos apie tenykštę veiklą

Suokalbis prieš degtinę ir šokus

Linkamas reportažas vieno renginio proga

Apysaka "Išėivės keliu"

Kanados lietuvių rašytojos kūrinys kritiko akimis

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Vienybės jieškant

Mūsų tautos būklė šaukiasi visų sutartinės veiklos

Saukiu lietuvių burtis prie lietuvių
Ir gyvą širdį prie gyvos širdies.
BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Kristus paskelbė pasauliui taiką. Katalikų Bažnyčia, nuolat tęsdama tą misiją, yra davusi žmonijai daug gero. Paskutiniiais dešimtmečiais tai misija ji skelbia drąsiau ir garsiau. Tuo tikslu ir Naujų Metų diena paskelbta ir liturgiškai pavadinta taikos diena. Turėtų būti aišku kiekvienam žmogui, kad be taikos negali būti normaliai ramaus žemiško gyvenimo.

Ir visuotinė taika prasideda individuose. Kai nėra taikos pačiame asmenyje tarp jo gyvenimo būdo ir sąžinės, žmogaus vidaus nerimas pamažu pereina visuomeninėm sritin. Kai nėra taikos, šeimoje, nėra jos nariams laimės, jų namai neišsilaikys (plg. Mat. 12, 25). Be taikos narių-pilietių tarpe negali išsilaikyti nei tauta, nei valstybė. Kariai gali pasakyti, kuo baigtusi jų kova su priešu, jeigu dėl kokių nors nuomonių skirtumų jie pradėtų fronte kovoti vieni prieš kitus. Tokiu atveju priešas galėtų ramiai palaukti, kol jie sunaikins vieni kitus. Praeitais pamokos, kaip lengvai teko kitiems tos šalys, kur vietinių gyventojų gentys kovojo viena prieš kitą. Visokios nesantaikos pabaiga būna tragiška.

Zvelgiant į mūsų lietuvių išeių būklę, tenka daug kuo pasidžiaugti ir didžiulius. Tų gražių vaisių galėtų būti daugiau. Tikrai būtų mažiau nemalonių išgyvenimų, veltų eikvojamos energijos, jeigu, siekdami to paties gero, skirtingas nuomones derintų kultūringais broliškais išsiaiškinimais, o ne užgaulia vienu prieš kitą polemika, beprasmišku lenktyniavimu. Mūsų tautos būklė šaukiasi visų sutartinės veiklos. Kristaus gimimo šventė, kartojanti pažadą ramybės geros valios žmonėms, tepadeda ir mums Kristaus dvasioje pažvelgti į mūsų veiklą, į mūsų tarpusavio santykius.

Taikos pagrindas ir asmenyje, ir šeimoje, ir visuomenėje yra supratimas, meilė, pagarba Dievo šviesoje. Kur tautoje viešpatuoja vieni kitų supratimas, meilė, pagarba, ten yra taika, lojalumas vienu kitiems, visus jungiantis patriotizmas. Reikia tačiau suprasti, kad tautinė visuomenė yra sudėtingesnė, ne-

gu šeima. Jeigu ir šeimoje turi būti gerbiama asmenų privatumas, tai įvairių asmenybių suderinimas visuomenėje taip pat būtinas ir nelengvas uždavinys. Neturėkime iliuzijų, kad tautinė ar visuomeninė taika galėtų išsivystyti be pastangų, be vieni kitų supratimo. Taikos nesukuria tautinis instinktas, nors kas nors taip ir manytų. Tautinė vienybė nėra kokis mistinis elementas, kuris savaime išsilietu visuose. Jokia viena žmonių klasė ar sąjūdis negali sakyti atstovaujant taikai tautoje, jei taikos nesiekia teikdamas visus ir respektuodamas visus, o jeigu mano apie save, kad jis yra tik vienas iš galimų būdų kurti taiką tautoje. Kuriant visuomeninę taiką, niekad negalima pamiršti, kad visuomeninė taika yra ne tik lygybė ar vienodumas, bet ir įvairybė. Ta įvairybė yra ypač didelė žmonių tikslų, idėjų ir veiklų srityse. Tik pagerbiant vieni kitus ir suderinant tuos įvairumus galima tikėtis tautoje sandoros ir kultūrinį vaisių. Negalima pamiršti ir to, kad nėra žmonių be klaidų, be silpnųjų. Visi, turėdami silpnųjų, privalome patys save kontroliuoti ir vieni kitus suprasti, vieni kitiems padėti.

Šiandien visas pasaulis pradeda įsisamoninginti, kad tvarka be respekto žmonių įvairybei kurti ne taika, o vergija. Kai per individus, šeimas, pavienes tautas šis vieni kitų supratimas, meilė, pagarba tautos tautai pakankamai pasklis pasaulyje, — tada bus taika tautos, bus pasaulinė taika. Tada dirbančių žmonių vargo vaisiai, protas ir ištekliai tarnaus ne tarpusavio žudynių priemonių gamybai, o žmonių gerovei. Tokia žmonijos vizija nėra reali iliuzija, tačiau tai neįvyks savaime. Kiekvienas privalome pradėti nuo savęs, tai skleisti šeimose, visuomenėje nuoširdžiu susiklausymu lietuvių su lietuviu. Šiandien ir geras, ir blogas žodis, darbas dažnai pasiekia visą pasaulį.

Visiems lietuviams pasaulyje reiškiamas nuoširdžiausias linkėjimas.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos valdyba

• NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškos Žiburiai" — tik \$10 metams.
Reguliari prenumerata — \$14.

A+A

ONAI MEDELIENEI

mirus, sūnams — ALGIUI su šeima ir JUSTUI su šeima Lietuvoje reiškiam gilią užuojautą bei kartu liūdime —

A. A. Vaičiūnai su šeima

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
i namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCEVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Hamiltono šeštadieninės mokyklos darželio, I, II ir III skyriaus mokiniai kalėdinės eglutės programoje gieda "Tyliąją naktį" ir kitas giesmes, kurių klausėsi gausūs dalyviai
Nuotr. J. Miltenio

DISKUSINĖS MINTYS

Spaudos vieta mūsų visuomenėje

S. DZIKAS

"T2" redaktoriaus telefoninis pokalbis su VLIKo pirmininku, vėliau atpasakotas šiame laikraštyje, iššaukė vertą dėmesio V. Rastenio atsiliepimą ("T2" 1978. XI. 30).

Sodriu stiliumi parašytame V.R. straipsnyje gausu įsidėmėtinų minčių. Keletą jų verta čia priminti. V.R. rašo: "Vadai... visada norėtų, kad spauda apie juos kalbėtų dažnai, daug ir gerai". "Visuomenė geriau patiria apie vadovybių darbus tik tiesą. Gerą ar blogą, malonią ar nemalonią, bet tik tiesą. Visą tiesą, o ne kokią atranką". Šie teigimai nekelia abejonių. Toliau V.R. rašo, kad spauda "nėra tiesiogiai priklausoma vadinamiems politiniams veiksnams" ir todėl ji, kaip "trečioji jėga", galėtų "stebėti veiksmus, objektyviai kritiškai vertinti jų darbus ir savo išpučius, susidarytas nuomones bei motyvuotus sprendimus atvirai, be nutylių jimų pasakyti visuomeni" (mano pabrūkimai, S.D.). V.R. tiki, kad savi spaudos žmonių "įspūdziai" ir jų "susidarytos nuomones" bus ta jo minėta tiesa, kurios visuomenė iš spaudos laukia. Deja, tai bus jau spaudos žmonių "tiesa", perleista per jų išpučius, nuomonių koštuvą ir dar savais motyvais apspiesta. Spauda nėra bedvasis robotas. Spaudos žmonės turi savo pažiūras ir įsitikinimus. Juo mažiau spaudos žmogus savo profesiniam darbe remsis savom nuomone, o daugiau patirtais faktais, juo ta jo informacija bus arčiau objektyvios tiesos. Priešingu atveju jo darbo produktas bus jo nuomone nuspalvinta indoktrinacija, bet ne informacija.

Spaudos laisvė gali sėkmingai funkcionuoti tik augštos kultūros ir moralės visuomenėje. Laisva, trečiosios jėgos padėtyje esanti spauda gali būti lygiai destruktivi ir tikrovę frizuojanti, kaip ir oficiozinė, jei tik nebus ištikima objektyviai tiesai ir pasiduos pasikrų spaudos žmonių subjektyviai nuomonių bei sprendimų korupcijai.

Oficiozų institucija yra populiari daugelyje valstybių. Ją turėjome ir nepriklausomoje Lietuvoje. Net JAV prezidentas neseniai įsteigė savo žinių tarnybą, nors prie jo yra akredituotų iš visos Amerikos komunikacijos institucijų minia pačių iškiliausių žurnalistų. Taigi komunikacijos tarp valdančiųjų ir visuomenės problema tebėra aktuali ir sunkiai sprendžiama. Ar ne jos dalimi yra ir Rytų Europos pavergtųjų tautų atstovų skundas dėl tylos sąmokslų? Ir mūsų išeivinėje tikrovėje ji egzistuoja. Ją labai vaizdžiai išreiškė V.R. aname straipsnyje. Į tą tikrovę verta žvilgtelti.

V.R. pastaba, kad mūsų spauda nėra tiesiogiai priklausoma vadinamiems politiniams veiksnams, reikalinga papildymo. Tiesa, finansiškai mūsų savaraiščiai ir dienraščiai politiniams veiksnams nepriklauso. Idėjinė tačiau politinių veiksmų vadovybių ir minėtų leidinių redaktorių giminystė įvairuoja. Tai yra natūralu ir neišvengiama. Nuo tos giminystės laipsnio ne retai priklauso ir leidinio redakcinė linija paskiro veiksnio atžvilgiu.

Finansinės priklausomybės požiriu turime ir išimčių. Lietuviškoji ELTA, tokia, kokia ji šiuo metu yra, tikrai netikėti irikuoti ir spaudos eiles. Ji, kaip žinoma, leidžiama VLIKo lėšomis ir, pagal V.R., tarnauja VLIKo fasadui dekoruoti. Bendruomenė (PLB ir ypač JAV LB)

vis plačiau ir paveikiau įsitraukia į politinį veikimą. PLB vadovybės leidžiamas "Pasaulio Lietuvis" pastaruoju metu iš biuletenio išsivystė į visai patrauklų ir plačiai skaitomą mėnraštį. Eilę metų jį redagavo pats PLB pirmininkas. Taigi, be jokios abejonės, "PL" yra PLB-nės vadovybės oficiozas. Ir šia padėtimi pasinaudota be priekaištų: specialiam skyriuje pliekė kiekvieną kitų veiksmų, organizacijų ir asmenų pasireikimą, kuris, matyt, atrodė nepriimtinas mėnraščio redaktoriui.

Spaudos (periodinės) reikšmė išeivinėje tikrovėje yra milžiniška. Ji maitina visą mūsų visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą. Spaudos žmonės šią padėtį suvokia. Štai, prieš dešimt metų Vašingtone įvykusioje veiksmų konferencijoje spauda dalyvavo kaip pilnateisus veiksnys. Patirtis tačiau, matyt, nebuvo teigiama, nes vėlesnės konferencijos precedentas nebepakartotas.

Mūsų, kaip ir daugumos kitų tautų spaudoje galima išskirti tris pagrindinius skyrius: vedamieji, svarstybos ir informacija. Peržvelkime juos, pradėdami paskutiniuoju. Laikraščio informacijos skyrius yra tikras, neiškreiptas mūsų gyvenimo — veikimo veidrodys. Jame turi atspindėti visos apraiškos — nuo veiksmų žygių iki nežinomo lietuvių verto dėmesio žingsnio su kuo mažiausia redaktorių ir korrespondentų nuomonių ar sprendimų įtaka. Kiek tai liečia veiksmus, pilnai sutinku su V.R., kad čia turi būti atskleista visa tiesa, o ne kokią atranką.

Svarstybomis pavadinu labai populiarių straipsnių įvairiausias klausimais skyrių. Temų aktualumas, išvagus jų svarstymą ir vispusišką kontroversinių klausimų gvildenimą, leidžiant pasisakyti skirtingai galvojančioms autoriams, — tai sąvokos, kurios šį skyrių daro vertu skaitytojų dėmesio ir vertingu spaudos įnašu ir visuomeninį bei kultūrinį išeivijos gyvenimą. "T2" šiuo atžvilgiu, manau, gali būti pavyzdžiu kitiems laikraščiams.

Kiekvieno laikraščio redakcija turi savo pažiūrą į visus visuomeninius bei kultūrinius reiškinius, kurią ji išdėsto vedamųjų forma. Tuos reiškinius stebėti, kritiškai vertinti ir daryti motyvuotus sprendimus — tai vedamųjų uždavinys ir pareiga. Gali tai nueiti iki indoktrinacijos ir agitacijos, bet tai kiekvienam yra aišku, kad taip, o ne kitaip laikraščio redakcija vertina atskiras apraiškas ir kylančias problemas. Savo veda-maisiais spauda, kaip trečioji jėga, be abejonės, turi nepaprastos reikšmės. Čia ji gali ir turi pasakyti savo kritišką nuomonę ir dėl politinių veiksmų veikimo. Antra vertus, visuomenė laukia, kad vedamieji pasižymėtų orumu ir nuoseklumu. Bačkinis stilius ir beprincipinis blaškymasis mažiausiai dera šio skyriaus rašytojams.

Po šios nuokrypos į bendrines pastabas grįžkime prie dar keleto V.R. pastebėjimų. Jis mini dr. A. Štromo pasakojimą ("T2" 1978. X. 19), kad "Lietuvoje esanti sukurta labai graži iliuzija apie mūsų, ypač apie VLIKo čionykštės veiksmus" ir kad, kaip jie tenai paskaitė "Akiračius", "ne juokais pasipiktinę tokiu, jų nuomone, antipatriotišku, stačiai kenkėjišku mūsų vyriausios vadovybės suniekinimu". Iš minėto dr. A. Štromo pasakojimo patiriame, kad teigiamam mitui apie išeivijų ir

ypač VLIKo veikimą susidaryti padėjo komunistinė propaganda, nežinojimas ir laki vaizduotė. Taigi čionykštė spauda nebuvo kalta, nes ji į anapus nepateko. Ten pateko "Akiračiai". Apie tai dr. A.S. taip sako: "Girdėjom apie laisvinimo darbą, bet 'Akiračiai' tyčiojosi iš jo". Taigi tenai lietuviai atpažino "Akiračių" rašymus tokius, kokie jie iš tikrųjų yra: pasityčiojimas iš laisvinimo darbų, ir dažnu atveju piktas. Jei V.R. nori parodyti "Akiračius" pavyzdžiu, kokia mūsų spauda turėtų būti, tai vargu ar jis turės sėkmės, nes dauguma lietuvių tiki, kad "sveiko proto mastu grindžiami atviri svarstymai", o ne "beatodairiški negatyvūs niekinimai" yra tikrasis mūsų spaudos kelias (citatos iš V.R. straipsnio, S.D.).

Kad mūsų spauda turi siekti atviro ir vispusiško klausimų svarstymo, pabrėžiau jau anksčiau, tačiau atvirumas jokių būdu nereiškia "Akiračių" tipo negatyvumo ir sarkazmo.

V.R. bara VLIKo pirmininką, kodėl jis, "T2" redaktoriaus telefonu klausinėjamas, beveik nieko nepasakęs apie VLIKo darbus. Iš antros pusės pirminkas skundėsi, kad spauda ignoruoja VLIKo atliekamų darbus. Abu yra teisūs. Kiek tai liečia VLIKą, jo darbų dauguma nesiekia sensacijų. Tai beveik išimtinai pilkos kasdienybės krutėjimai, menka laikraštinių sensacijoms medžiaga. Tik reikalui atsiradus, prasiveržiama iš rutinos ir platesnio masto pasireiškimas. Tiek vieni, tiek kiti tačiau yra lygios vertės. Išskiriant gan skurdžią ELTĄ, taip ir nėra kitų būdų visuomenei apie juos patirti, nes laikraščiai, atrodo, su pasiteiravimais, tokiais, kaip "T2" redaktoriaus, niekad į VLIKo vadovybę nesikreipia. Tad nenuostabu, kad pirmininkas, visai netikėtai užkluptas, nesuteikė pilnos informacijos, o tik pasinaudojo proga pasiskųsti, kad spauda VLIKo darbus ignoruoja. Artimesnė komunikacija, be abejonės, duotų V.R. pageidaujamus rezultatus, būtent, pilnesnę ir tikslesnę informaciją.

Brazinskių bylos proga V.R. kaltina VLIKą be reikalo supolitinus privatų jų pagėbimą, tvirtina, kad tai neigiamai atsiliepė į Lietuvos laisvės bylą, o spaudą bara, kodėl ji tų dalykų neiškėlė ir iki šiol apie tą bylą vengia užsiminti.

Brazinskių pagėbimo metu teko man būti VLIKo valdyboje. Brazinskių tvirtino, kad jų pagėbimo motyvas buvo politinis, ir jiems netikėti nebuvo pagrindo. VLIKo suteikta jiems teisinė pagalba, be abejonės, padėjo jiems likti neišduotiems. Kad jų byla prisidėjo prie Lietuvos klausimo išpopuliarinimo, atrodo, nėra pagrindo abejoti. Man nežinoma, kokių būdu ši byla Lietuvos laisvės reikalui atsiliepė neigiamai, kaip V.R. tvirtina. VLIKo vadovybė, imdamasi padėti lietuviams politiniams pagėbėjams, negalėjo žinoti, kaip jie elgsis išeję į laisvę. V.R. mano, kad "tiesa apie tą dalyką visuomenės dar beveik nepasiekė". Aš neabejoju, kad, jei V.R. yra pasiruošęs tą "tiesą" atskleisti, "T2" redakcija jam duos vietos tai padaryti.

Reikia laukti, kad ir kita spauda paseks gera "T2" iniciatyva ne tik raštiškai aktualių problemų bei vispusiškai jas svarstyti, bet taip pat plačiau, išsamiau ir be sarkazmo informuoti visuomenę apie mūsų veiksmų veiklą. Ši diskusija gal irgi prie to prisidės.

A+A

ELENAI AUGIENEI

1978 m. gruodžio 10 d. iškeliavus amžinybėn, skausmo prislėgtus — vyrą JUSTINĄ AUGI, sūnų JURGĮ Edmontone, dukteris — FILOMENĄ SCHULTZ Toronte, ELENA MAC FARLANE Otavoje, VIRGINIJĄ ir ANGELE AUGYTES Edmontone, anūkus — ALISĄ, KRISTĄ ir BRADLEY, Justino Augio seserį FILOMENĄ KANTAUTIENĘ, jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Kanados Lietuvių Bendruomenės
Edmontono apylinkė

Prieš penkiolika metų mirė

a.a. VIKTORAS UZUPIS.

Šios sukakties proga 1978 m. gruodžio 28 dieną už Velionį buvo atnašauta šv. Mišių aukla. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi prisiminti Velionį savo maldose.

Aldona ir Vacys Lukai

A+A

dailininkui

JUOZUI PAUTIENIUI

Čikagoje mirus, jo seserį ONĄ JONAITIENĘ bei jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

E. J. Aleksas

B. J. Mažeikos

R. Celejewskienė

A. P. Šcepavičiai

F. V. Urbanai

MYLIMAI MAMYTEI

A+A

ONAI MEDELIENEI

mirus, sūnų ALGĮ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

P. J. Dovidaičių
šeima

A+A

VINCUI PAUKŠČIUI

mirus, sūnui HENRIKUI ir jo šeimai reiškiam gilią užuojautą —

Toronto Lietuvių Golfo
Klubas

A+A

ELENAI AUGIENEI

Edmontone mirus, jos vyrą JUSTĄ ir šeimą liūdesio dienoje nuoširdžiai užjaučiame —

Vincas, Barbara Taraska
Stasys Lukaševičius

Cleveland, Ohio

A+A

ELENAI AUGUSTINAVIČIENEI

mirus, jos vyrą ALBERTĄ, mamytę T. VILTRAKIENĘ, dukreles bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —

J. E. Matulaičiai
Los Angeles

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kun. STASYS MATUTIS, saležietis, parapijos klebonas, pagarsėjęs stambiais darbais socialinėje srityje Kolumbijos valstybėje. Šalia kun. St. Matučio (šviesia eilute) Kolumbijos prezidentas dr. Pastrana. Nuotrauka daryta 1971 m. Don Bosco Centre San Roque vietovėje

Ar neatsilieiname nuo pažangos?

Gyvename greitos pažangos laikotarpyje, bet lietuviškame švietime perlėtai judame

VIDA STANEVICIENĖ

Visos tautos žino, jog savoji kalba yra jų tautinės gyvybės laidas. Tai žinome ir mes. Žinome, bet nevysi ją mylime. Dėlto ir lietuviškų šeštadienių bei augštesniųjų lituanistinių seminarijų ar kursų vienu iš pirmiausių rūpesčių yra lietuvių kalbos apsaugojimas nuo grėsmės išnykti.

Jieškodami būdų šios grėsmės išvengti, mes susiduriame su nemaža problema, kuri jau per daug įsisėnėjusi ir dėlto nesiduoja lengvai sprendžiamai. O tai jau yra motyvas mūsų lietuviškos išlaikymo upeliui vis sparčiau ir sparčiau tekėti į gilius vandenius, kuriuose jis pavirs į mažą ir nereikšmingą lašėlį.

Dėlto mes girdime vis daugiau nusiskundimų:

a. mažėja mokinių skaičius, kaikur užsidaro šeštadieninės mokyklos;

b. mokiniai kas metai baigia mokyklas silpnėsiu lietuvių kalboje ir su neryškia tautine sąmone;

c. tėvai, pataikaudami vaikų norams, dažnai patys sulaiko juos nuo mokyklos. Čia pat tenka paminėti ir tai, kad šie tėvai, nors ir sustingusių liežuviu, šeimose noriai bando kalbėti angliškai, tuo užkirsdami kelią savo vaikams lengviau pramokti lietuviškai;

d. tėvai, leisdami savo vaikus į lietuviškas organizacijas, nereikalauja, kad jie ir jų vadovai tarpusavy kalbėtų lietuviškai.

Sitaip sprendžiama lietuviškos problema neįsakydama neišsprendę.

***

Vadinasi, vien tik lietuviška mokykla su 90 mokslo valandų per metus negali būti kaltinama nesugebėjimu vaikų išmokyti lietuvių kalbos ir kartu praplėsti jų lietuviškąją sąmonę. Tėvai ir dar kartą tėvai, organizacijos, ypač jų vadovybės, o taip pat ir visa lietuviškoji išeivija, vadinasi, mes visi, esame atsakingi už tautinės sąmonės ugdymą, už lietuvišką išlaikymą. Žinoma, čia neturimi galvoje tos šeimos ir pavieniai asmenys, kurių širdyse tėvynės meilė dar neišsėkusi ir savo duoklę jai atiduoda su kaupu.

Kad mes iki šiol jau pralaimėjome beveik daugumą savo lietuviško jaunimo, tai turėjo būti tam tikros priežastys. Jas reikėtų patyrinėti ir atskleisti. Jų atsirastų nemažai. Gal kažkas galėtų mums prikišti net ir tautinės sąžinės stoka. Bet čia tenka užsiminti tik apie stoką pažangos mūsų privačiame ir visuomeniniame gyvenime. Reikia žinoti, kad per paskutiniuosius 30 metų pasaulis savo pažangumu ir išradingu pasistūmė toliau, negu per visus ankstesnius žmonių tūkstantmečius. O dabar jau kas penkti metai kairiuose išradimai pakeičiami naujais, likusieji patobulinami. Vadinasi, moksle, ypač technikoje, viskas žymiai greičiau sensta. Šitokioje proto įtampoje turi progresuoti ir žmogus, jeigu jis nenori pasilikti ratų gale.

Tenka pasidžiaugti, kad lietuviai, atsidūrę tremtyje pačiu sunkiausiu laikotarpiu, sugebėjo prisiderinti prie materialinės pažangos ir sukūrė sau neblogą gyvenimo būdą. Šalia to jų karo audrų prigesinta tautinė ugnelė vėl sužėrėjo ir net tapo lietu-

viškos ugniakuru. Jie būrėsi į krūvą, organizavo lietuvišką bendruomenę, kūrė parapijas ir mokyklas, atgaivino senąsias organizacijas ir taip kiekvienoje kolonijoje susikūrė sau antrąją Lietuvą.

Bet ar visa tai buvo pakankama, kad lietuvis išliktų lietuviu, ypač jaunas? Ar jisai ejo kartu su besikeičiančio laiko pažanga? Ar jisai pats keitėsi? Atsakymas: žmogus negali keistis pažangos prasme, jeigu jis dabartį susieja su praeitimi, t. y. jeigu nori praeitimi gyventi dabartyje. Šis noras jį varžo, apriboja, ir jis atsiduria sustingimo būsenoje. Visai priešingos pasekmės lydi žmogų, kai jis dabartį susieja su ateitimi ir dirba abiejų labui. Dirba visuose frontuose, taigi ir tautiniame.

***

Esame pastebėję, kad visa eilė permainų įvyko išeivijoje per jos išgyvenimą pokarinį laikotarpį svetimuose kraštuose:

a. jau dvi kartos išaugo šiame laikotarpyje,

b. pasikeitė šeimų sudėtis — jos dabar mažesnės ir dažnai mišrios,

c. pradžioje tautiečiai kūrėsi šventovių aplinkoje, arčiau vieni kitų. Artima kaimynystė lengvino jų bendravimą, kurio metu dažniau vykdavo gyvi pokalbiai, savų problemų aptarimai ir įvairiais rūpesčiais pasidalinimas. Visa tai stebėdavo bei klausydavo ir jų vaikai, kurie savo tėvų rūpesčius dar nesužalota lietuviška dvasia pergyveno. Ilgainiui praturtėjusios šeimos ėmė skirstytis, jieškoti patogesnių namų geresniuose rajonuose. Atsidūrę angliškų kaimynystėje, tėvai patys pateko į sunkumus su angliu kalba, o jų vaikai neteko aplinkos, kurioje anksčiau jie galėjo lietuviškai pabendrauti. Be to, jie nutolo nuo lietuviškos mokyklos, kuria pasiekti jau prireikė automobilio. Tokia pati problema atsirado ir su organizacijų susirinkimais. Vienu žodžiu, nepatogumas sekė nepatogumą, apie kurį anksčiau nepagalvota.

Tėvai, ramindami save dėl susidariusios padėties, tikėjosi, jog vaikams neleis pamiršti lietuviškai kalbėti šeštadieninė mokykla ir organizacijų vadovybės. Kai jų viltytis neišsipildė, ėmė kaltinti mokytojus nesugebėjimu mokyti, o kaikurie net atsiėmė vaikus iš mokyklos.

Nors mes matėme, kaip mūsų vaikai ir net nemaža šeimų keitėsi tautiniu atživiū, bet nenorėjome, nespaugojome ar nesugebėjome pavoju užbėgti už akių. O tai reikėjo padaryti dar pirmosios generacijos būvyje. Dabar jau žengiami į trečiąją generaciją, o dar tik prieš kelierius metus pradėjome šiuo klausimu intensyviau rūpintis.

***

O vis dėlto lituanistinė mokykla pasilikti ir ateityje labai svarbiu veiksmu tautinio auklėjimo srityje. Dera tad dirbti ir mūsų mokytojų, atsiėmusi čionai savo pedagoginę patirtį iš Lietuvos mokyklų. Visų pirma tenka pasakyti, kad pradžioje jis buvo per daug savivaldis ir pernelyg isakančiai nusiteikęs. Šį įprotį jis pritaikė ir čionyktėse lietuviškose mokyklose. Lietuviukams, atėjus iš angliškų liberalesnių mokyklų, šeštadieninė mokykla buvo sunkoka prisitaikyti. Tai buvo vie-

nas motyvų nepamilti nei mokyklos, nei mokytojo. Vadinasi, mūsų mokytojas iš anksto nepasistengė susipažinti su naujųjų kraštų mokytojų metodais.

1960 m. anglių mokyklose buvo priimtas laisvo apsisprendimo metodas. Tenka pasakyti, kad psichologiniai tyrinėjimai parodė šį metodą esant žalingą. Nesubrendę jaunuoliai, laisvai besirinkdami mokslo dalykus, pasimetė, nesurado savo gyvenimo tikslo, ir nemaža jų tarp 18-24 metų amžiaus dar ir šiandien savanaudiškai tebesiblaško miestų gatvėse be jokios ateities perspektyvos. Šiuo atveju mūsų mokytojo peikti negalima. Šis metodas jam buvo neprieširdies, ir gerai, kad jis juo nepasinaudojo lietuviškoje mokykloje.

Siame dešimtmetyje yra bandomas kitas metodas: demokratija su atsakomybe ir pareigumu. Kiekvieno reformuoto metodo ar sistemos pakeitimas dar nereiškia, kad mes turime be sąlygų jį priimti. Bet mums reikia juos pažinti ir pasisavinti tai, kas yra tinkamiausia. Vadinasi, mokytojas turi nuolat ir nuolat budėti, informuotis, kas vyksta mokytojų metodikoj, idant galėtų pasirinkti pačius geriausius atskirų dalykų dėstymo būdus ir taip neatitrūktų nuo bėgamojo laiko patirčių.

Siomis dienomis mokytojams papildyti savo žinią šaltinių yra nemaža. Antai, kad ir seniniai Toronte įvykusioje lietuvių mokytojų savaitėje buvo ypatingai gera progą patirti apie naujus mokyklinio darbo pagerinimus. Arba, va, viename mieste mokytojų seminarija kartą į mėnesį ruošia specialius kursus etninių mokyklų mokytojams. Čia kursantai supažindinami su naujaisiais dėstymo metodais. Be to, mokytojams leidžiama apsilankyti anglių mokyklose ir įgyti nemažą patyrimo, kurį galima pritaikinti ir lituanistinė mokykloje.

Taigi, lituanistinės mokyklos mokytojai, ypač baigusiam sesnųjų laikų seminariją, tenka pasakyti, kad jo darbo našumui labai daug padės jo žinijos praturtinimas vis naujesne patirtimi. Reikia tik norėti, ryžtis ir išdiršti.

Dar pravartu žinoti, kad ir angliškų mokyklų mokytojas patiria daug sunkumų savo profesijoje. Jis nuolat tobulinasi ir pasinaudoja tuo, ką jam pasiūlo mokyklų viršūnės.

***

Tai, ką mes užsiminėme apie mūsų išeivijos mokytoją, galima pasakyti ir apie išeiviskąją bendruomenę. Jai taip pat trūksta nemaža žinių apie gyvenamojo laikotarpio pakaitas, ypač švietimo srityje. Argi, pavyzdžiui, tėvai nenorėtų patirti apie šiuo laikų pasimetusių jaunimą ir su juo užmegztą pokalbį? Nes jų kairiuose iš jų svarbu kaip elgtis su per daug energingu sūnumi ar nesusitelkusia dukra. Būtų labai pravartu tėvams kartkartėmis susitikti su organizacijų vadovais, su jais išsikalbėti, gauti iš jų žinių apie savo vaikus, o ir patiems pateikti vieną kitą sugestiją organizacijos veiklai pagyinti, jų darbo programoms suteikti ryškesnį tautinį atspalvį ir pan.

Tėvams net pritrūktų pagal atitinkamus interesus susiorganizuoti į atskirus būrelius, ku-

Ne garbinga vieta, o neužgijusi žaizda

Lietuvos Vyčio, Lenkijos Erelis ir karūnos tema

M. DAINIUS

Kai jau esu pensijoje (Lietuvoje dabar visi sako "išėjau į poilsį"), tai turiu daugiau atliekamo laiko ir daugiau paskaitau. Visai atidžiai perskaičiau 1978 m. "Tėviškės žiburį" 46 nr. Patinka man "T.Z.", nes kartais ir apie Čikagą atrandau naujesnių žinių, tačiau turiu prisipažinti, kad mane labai paveikė straipsnis apie kilimą, kardą, Lenkijos Erelį ir Lietuvos Vyti.

Man kilo klausimas, ar iš viso yra verta tokius straipsnius spausdinti? Juk ne tik mūsų proseneliai kentėjo nuo lenkų, bet ir mes patys dar gerai prisimename, kaip lenkai elgėsi su okupuotu Vilniaus kraštu, o dar ir dabar lietuviai kenčia tautinė diskriminacija Suvalkų trikampyje, nes lenkas vyskupas neleidia lietuviškų pamaldų Seinų katedroje, kurioje yra palaidotas ir mūsų "Anykščių šilelio" autorius vysk. A. Baranuskas.

Straipsnis yra parašytas A. Vaisiūnienės iš Venecuelos. Ji rašo, kad aplankė Lietuvos lenką, "didelį lietuvių draugą, lenkų kolonijos pirmininką dr. Feliksą Zubrą". Be to, ji pažymi, kad jis "kalba laisvai lietuviškai..." Straipsnio turinį sudaro pasikalbėjimas apie 16 š. kilimą, kuris buvo išauštas Belgijoje karaliui Zygmantui Augustui ir kuris buvo pakabintas Krokuvos karalių rūmuose. Yra įdėta ir to kilimo nuotrauka, kur aiškiai matyti viduryje Lietuvos Vyti, o ant jo viršaus užrioglinata Lenkijos karūna.

Atkreipkime dėmesį į šią straipsnio citatą: "Iš nuotraukos galima spręsti, kokią reikšmingą, svarbią ir garbingą vietą buvo užėmęs mūsų Vyčio ženklas..."

Ar tai yra garbinga vieta? Juk ta uždėtoji karūna ant mūsų Vyčio reiškė nepriklausomos Lietuvos laisvės praradimą. Ar tai yra garbė, kad Lietuva ir Lenkija po Liublino unijos (1569 m.) žengė į praeitį. Tik prisiminkime, kaip bajorai seimuose nieko negalėjo išspręsti ir viską užbaigdavo peštynėmis. Ar tai yra garbė, kad Krokuvos vyskupas Podnieviskis yra pasakęs, esą Jogaila padovanojo Lietuvą Lenkijos karūnai. Tai yra ne reikšminga ir garbinga vieta, bet dar ir dabar neužgijusi žaizda.

Tame straipsnyje gana savotiškai interpretuojama ir Liublino unija. Sakoma, kad "nė viena tų tautų nenorėjo atsiskirti..." Matyt, kad ne visi žino Lietuvos istoriją. Juk D. Lietuvos Kunigaikštijos teises gynė Radvilai ir kiti didikai. Gi Radvilas Rudasis net yra pasakęs, kad tai unija "yra D. Lietuvos Kunigaikštijos laidotuvės". Todėl visi bendromi jėgom siekė autonomijos, kad patys galėtų tvarkyti visus reikalus savo kunigaikštijos viduje. Tik smulkieji (nusigynę ir sulenkę) bajorėliai gretinosi prie lenkų, kad tik daugiau išgautų privilegijų. Kai Magnus Ducatus Lithuaniae lenkai jau pradėjo va-

riuose jie pasikalbėtų savo rūpimais klausimais, o vėliau susitiktų su savo vaikų mokytojais. Aplamai, tarp tėvų ir mokytojų turėtų būti glaudesnis, nuodirdesnis bendravimas, o kartu ir bendradarbiavimas.

Betgi tėvai, mokytojai ir organizacijos tai dar nevisa bendruomenė. Dar yra ir kitos institucijos, ir pavieniai asmenys, kuriems lituanistinis švietimas ir lietuviškos išlaikymas turi rūpėti nemažiau, kaip ir visiems kitiems. Ypač dauguma pavienių asmenų tenesiteisina, kad tai ne jų reikalas, nes jie neturi vaikų. Visi, visi, visi pagal savo išgalas turi vienokių ar kitokių būdų remti šį didįjį uždavinį.

***

Tokio uždavinio įvykdymui reikia gerų bendruomenės, organizacijų ir įvairių institucijų vadovų. Koks gi vadovas yra geras? Kalbamo uždavinio prasme, manau, geras bus tas, kurio širdies žaizda degs lietuviška ugnelė. Toksai lengvai galės savąja ugnele pasidalinti ir su kitais. Geras vadovas yra aktyvus, nesustojąs savo darbų pusiaukelėje, neišdidus, draugiškas, pažangus, nepavydus ir pan. Man atrodo, kad tokie vadai, jeigu jie jais nėra gimę, tai turi būti išugdomi.

dinti "Nowa Polska", tai Lietuvos didikai griežtai pasisakė prieš, nes niekas negali pavergti laisvos tautos, o kas tai padarys, bus "tironas, o ne valdovas". Jie kreipėsi ir į karalių Zygmantą Augustą, kuris buvo paskutinis Gedimino dinastijos ainis, kad prisimintų savo tėvynę Lietuvą.

Pagaliau pažūrėkime, prie ko Lietuvos susijungimas su Lenkija privedė. O privedė prie to, kad rusai, prūsai ir austrai abi valstybes pasidalino. Tai buvo pirmas nežmoniškas faktas pasaulio istorijoje, kad Lietuvą ir Lenkiją kaimynai dalinosi ne viena, bet net tris kartus (1772, 1793, 1795). Paskutiniuju padalinimu beveik visa Lietuva atiteko rusams. Tad kur čia yra ta reikšminga ir garbinga vieta Lietuvos herbu?

Po to sekė sukilimai prieš rusus (1831, 1863, 1905), bet nieko nepadėjo. Tik labai smarkiai nukentėjo Lietuva. Daug žmonių rusų žandarai nužudė, daug uždarė į kalėjimus ir daug ištrėmė į Sibirą lėtai mirčiai.

Aš prisimenu, kad dar nepriklausomoje Lietuvoje lankiau pradžios mokyklą, kaip mes, vaikai, pergvendavome tą nelaimingą Liublino uniją. Nors mes dar buvome maži, bet, skaičiuojant Lietuvos istoriją, supratome ir jautėme, kokią skriaudą lenkai mums yra padarę. Juk kai Vytautas D. jau buvo pasirušęs vainikuotis Lietuvos karaliumi, tai lenkų kareiviai sugavo pasiuntinius ir atėmė abi karūnas, skirtas Vytautui D. ir jo žmonai. Vytautas D. tuo buvo labai įskaudintas ir netrukus mirė. Kokie herojai mums buvo Kęstutis, Vytautas D. ir kiti lietuvių kunigaikščiai! Tad ir šiandien dar visi tebejaucia tą lenkų padarytą mums skriaudą.

Toliau straipsnyje rašoma apie vieno lenkų generolo (1831 m. sukilimo dalyvio) kardą. Yra įdėta ir to kardo rankenos nuotrauka, kur aiškiai matyti Lenkijos Erelis ir Lietuvos Vyti, o ant viršaus užkelta lenkų karūna. Aš atkreipiau dėmesį į tai, kur yra rašoma, kad Rusijos carai manė, jog pavergtos tautos, kaip lietuviai, gudai ir kt., priklauso rusų tautai, bet "skiriasi tik truputį savo kalba". Man atrodo, kad senosios Rusijos carai ir dabartiniai rusai labai gerai žinojo ir dabar žino, kad tos tautos, o ypač lietuviai, nėra rusai, kad D. Lietuvos Kunigaikštijos žemės buvo užgrobtos, o lietuvių kalba nėra rusų kalba.

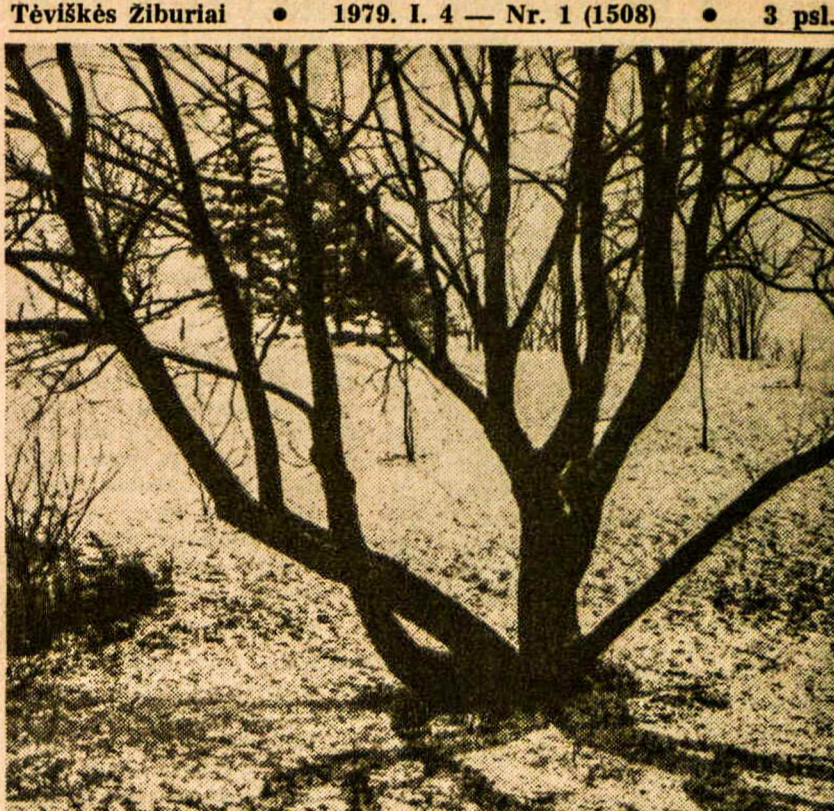
Rusai pastebėjo, kad lietuviai lenkėja (ypač caras Aleksandras I). Tada jie paskyrė Maskvos universitetą kelias stipendijas lietuviams, kad mūsų besimokantis jaunimas greičiau rusuotų. Ta jų stipendija pasiūdojo dr. V. Pietaris, dr. J. Basanavičius ir kiti. Rusai, turėdami grubonišką imperializmą instinktą, ir dabar jo neatsisakė (nusigynę ir sulenkę) bajorėliai gretinosi prie lenkų, kad tik daugiau išgautų privilegijų. Kai Magnus Ducatus Lithuaniae lenkai jau pradėjo va-

riuose jie pasikalbėtų savo rūpimais klausimais, o vėliau susitiktų su savo vaikų mokytojais. Aplamai, tarp tėvų ir mokytojų turėtų būti glaudesnis, nuodirdesnis bendravimas, o kartu ir bendradarbiavimas.

Betgi tėvai, mokytojai ir organizacijos tai dar nevisa bendruomenė. Dar yra ir kitos institucijos, ir pavieniai asmenys, kuriems lituanistinis švietimas ir lietuviškos išlaikymas turi rūpėti nemažiau, kaip ir visiems kitiems. Ypač dauguma pavienių asmenų tenesiteisina, kad tai ne jų reikalas, nes jie neturi vaikų. Visi, visi, visi pagal savo išgalas turi vienokių ar kitokių būdų remti šį didįjį uždavinį.

***

Tokio uždavinio įvykdymui reikia gerų bendruomenės, organizacijų ir įvairių institucijų vadovų. Koks gi vadovas yra geras? Kalbamo uždavinio prasme, manau, geras bus tas, kurio širdies žaizda degs lietuviška ugnelė. Toksai lengvai galės savąja ugnele pasidalinti ir su kitais. Geras vadovas yra aktyvus, nesustojąs savo darbų pusiaukelėje, neišdidus, draugiškas, pažangus, nepavydus ir pan. Man atrodo, kad tokie vadai, jeigu jie jais nėra gimę, tai turi būti išugdomi.

Kalėdinė nuotaka miesto pašonėje

Nuotr. V. Maco

Lietuvos vyriausybė išeivijoje?

S. ŠETKUS

Dr. A. Stromo iškelta mintis sudaryti Lietuvos vyriausybę išeivijoje. be abejonės, sukėlė nemažą visu lietuvių susidomėjimą, bet atsiliepimų iki šiol labai nedaug. To priežastis greičiausia ta, kad reikalas yra gana sudėtingas, reikalaujantis nemažai nusiimanymo tarptautinėje teisėje bei politikoje. Tie, kurie apie tokius dalykus išmano, nieko nerašo. Turbūt mano, kad pasaulis šiais laikais dar tebėra tokioje maišatyje, jog verta palaukti geresnių dienų.

Aišku, eiliniam lietuviui trūksta ryškesnio Lietuvos laisvinimo aktyvumo. Jam atrodo, kad mūsų veiksniai labai mažai ką daro, vengia ką naujo daryti, nes stipresnė veikla gali nepažinti tokiais svarbiais, mums draugiškais valstybės Amerikai. Jos valdantieji sluogsniai visuomet pageidavo "nejudinti laivelio", laukti palankesnių sąlygų.

Kiekviena Amerikos valdžia nori, kad jos darbas eitų sklandžiai, ir betkoks pašalinis stygų tempimas jau atrodo bereikalingas trukdymas. Mums, lietuviams, dalykai atrodo kitaip. Įtariame, kad Amerika ne tik nieko nedaro padėti mūsų pavergtai tėvynei, bet dargi prisideda prie jos gramzdinimo. Ypač tokį įtarimą sukėlė Helsinkis. Laimė, Helsinkio sutartį sujaukė patys sovietai, kitaip ji galėtų ir dar gali būti vinis į Lietuvos ir kitų Baltijos šalių laisvės karstą. Net nenorint susidaro įspūdis, kad draugiškų valstybių tikslas yra nustumti mūsų reikalus į užmaršį.

Vargiai šį įspūdį gali sumažinti tokie dalykai, kaip pripažinimas Baltijos valstybių nepriklausomybės, nes juk toks pripažinimas yra svarbus ir pripažinėjamas kaip įrodymas politinio pastovumo, be kurio nukentėtų valstybinis prestižas. Toks pripažinimas galėtų išlikti ir po šimto metų, kai Baltijos valstybės nebūtų nė vieno tikro lietuviu, latvio ar esto. Pripažinimas be apčiuopiamos laisvinimo pagalbos nėra perdidelė dovana, už kurią turėtų būti dėkingi ir nejudinti laivelio nė vienu pirštu.

Tiek dr. A. Stromas, tiek kiti disidentai nėra tokios stagnacijos šalininkai. Jie nori akcijos. Tai tikri laisvės kovotojai, nes, gyvendami Sovietų Sąjungoje, jie už tą veiklą daug kuo rizikavo. Tai kovos dvasios žmonės.

Daugelis lietuvių yra panašios dvasios. Jiems Lietuvos vyriausybės sudarymas išeivijoje būtų malonus dalykas, nes pakeltų nuotaiką ir išeivijoje, ir pavergtą Lietuvą. Parodytų pasauliui, kad lietuviai tauta dar tebėra labai gyva. Parodytų draugiškoms valstybėms, kad lietuviai nemano sėdėti ir ranką atkišę laukti, kol kas nors kada nors jiems į delną imes laisvę.

Nors Amerikos partiniai politikai pageidauja nejudinti laivelio, jos visuomenės psichologijai yra arčiau tie, kurie patys siekia sau padėti. Gerai yra žinomas šūkis: "Amerika pirmiausia padės tiems, kurie sau padeda!" Amerikiečiai yra veiklos žmonės. Veik kaip tik nori, bet veik, o nesėdėk! Prastum savo idėją! Streikai ir demonstracijos, protesto parada! Amerikoje galimi todėl, kad išryškina glūdinčias jėgas, padeda įtikinti daugumą. Šiais laikais stipriausiai reiškiasi žydai. Dėlto seniniai Amerika prezidento J. Carterio lūpom pažadėjo Iz-

raeliui amžiną draugystę ir pagalbą.

"Mes ne žydai", nekartą didžiuojasi neviens lietuvis. Deja, tai joks pasididžiavimas. Jei nekovosime sunkiose aplinkybėse, sėdėsime patogiai salonuose, aišku, kaip diena, ne tik nieko nelaimėsime, bet viską pralaimėsime. Tiek yra laisvinimo galimybių, tiek progų, kad net nepatogu jais nurodyti tiems, kurie patys turėtų geriau žinoti.

Kiek neaiškus dr. A. Stromo tikslas tokia vyriausybę sudaryti pagal visas teises sąlygas. Juk kaip ta vyriausybė būtų sudaryta, jos pripažinimui Sovietų Sąjunga atsisotų skersai kelio. O jol kas tebėra didelė galybė. Ir vargu ar Amerika drįstų dėl mūsų bloginti savo santykius su šia dar labai pavojinga valstybe. Jei tokia vyriausybė nebūtų niekieno pripažinti, tai negautų nė finansinės paramos, be kurios jokia vyriausybė negalėtų efektingai veikti. Jei neveiktų, tai vargu ar būtų geriau nei dabar.

Ar sudariusi tokia vyriausybė Lietuvos laisvinimo reikalas nepablogėtų? Nežiūrint visokių aplinkybių, Lietuvai tebeturi valstybinį tęstinumą per savo oficialius atstovus. Tebeturi oficialų ryšį su daugeliu valstybių. Nors tie ryšiai gana menki, bet vistiek ryšiai. Ką naujo mėginant, ar tik tie ryšiai nebūtų nukirpti?

Gal todėl lietuviai, esą atsakingose pareigose, ir tyli, laukdami geresnių laikų.

Tiek dr. A. Stormas, tiek kiti lietuviai disidentai, atvykę į šiuos kraštus, stebisi, kad pavergtieji iki šio laiko neturi bendro laisvinimo veiksmo. Nu-stebimas, be abejonės, yra pagrįstas. Tokio veiksmo nėra ir net ryšio neturi. Bendrai lyg ir veikia baltiečiai, kartais įjungiami ukrainiečiai, bet ne visos pavergtos tautos, nes "Captive Nations" organizacija, kadaise veikusi Niujorko, seniai neherodo jokių gyvybės ženklų. Ryšį tarp pavergtų tautų mėgina sudaryti eiliniai žmonės, Kanadoje jau ir tautybių vyriausio atstovai. Galėtų gi būti įsteigta tokia pasaulinė organizacija, bet jos kol kas nėra. Tai, be abejonės, didelė laisvinimo spraga.

Tie disidentai kiek nusivylę ir lietuvių tarpusaviu nesutariamu. Vienas tokius nesutariamus pavadino "asmeninių sąskaitų suvedinėjimu". Dalykai vienok nėra taip paprasti. Išeivijoje veikia nemaža armija sovietų agentų, paruoštų nekalčiausiu būdu ardyti lietuvių santykiams. Jei toks agentas kur išštruojamas ir su juo pradedamos diskusijos spaudoje, tai jos tikrai nėra "asmeninių sąskaitų suvedinėjimas". Tai greičiau išaiškinimas tų asmenų, kurie sąmoningai ar ne žlugdo lietuviškos darbą didelėse ir mažose bendruomenėse. Jei tų agentų nebūtų, tai ir lietuvių tarpusaviu sutarimas būtų be priekaišto. Gi eiliniai nesutariamai yra tik normalus reiškinys visose tautose. Taigi, ir šioje srityje vyksta kova su tuo pačiu mūsų žemės pavergėju, tik jau kitokia forma.

Retas lietuvis nesijaučia dėkingas dr. A. Stromui ir kitiems disidentams už iškėlimą naujų laisvės kovos minčių. Disidentų dvasia turėtų priimti visi lietuviai. Stipriau ar drąsiau turėtų pasireikšti laisvinimo veikloje. Vis stipriau juda antisovietinis pasaulis, stipriau turėtų mēm pajudėti ir mes.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvų Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVOS ISTORIJA

Vakaru pasaulį pasiekė naujasis pogrindžio leidinys "Dvidešimt metų", pasirašytas Tomo Zemačio slapyvardžiu, išleistas Vilniuje 1978 m. Jis skiriamas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui, kurį kompartija stengiasi arba nutylėti, arba tik juodinti. Ši klastinga politika ypač išryškėjo 1978 m. pabaigoje, kai sovietų okupuotą Lietuvą užplūdo įvairūs renginiai, skirti sovietinės Lietuvos paskelbimo ir kompartijos įsteigimo šėšiasdešimtmečiui. Į padanges buvo keltas sovietinės Lietuvos paskelbimas 1918 m. pabaigoje, nors ji buvo gerokai pralenkęs Vasario 16 aktas, kurio dėka Lietuva iki 1940 m. vasaros buvo nepriklausoma valstybė. Bolševikų pastangos carinę vergiją pakeisti sovietine buvo nesėkmingos, kol Lietuvos nepriklausomybės neužgnaužė Raudonoji Armija II D. karo pradžioje.

OBJEKTIVYI APŽVALGA

T. Zemačio 80 psl. studija "Dvidešimt metų" yra objektyviai paruošta 22 metų nepriklausomos Lietuvos gyvenimo apžvalga. Autorius pabrėžia, kad savo leidinio neloiko istorija, nes ją turės parašyti istorikai. Jo tikslas — parodyti visa tai, ką Lietuva tame laikotarpyje pasiekė ekonominėje bei kultūrinėje srityje, nenutylint ir trūkumų. Kiekvienai valstybei yra būdingi ne tik jos laimėjimai, bet ir pralaimėjimai. Remiantis turimais duomenimis, apžvelgiamos šios nepriklausomos Lietuvos gyvenimo sritys — nepriklausomybės atsigalimas, jos kovos, žemės reforma, Lietuvos žemės ūkis, pramonė, prekyba, finansai, socialiniai reikalai, švietimas, kultūra, spauda, literatūra, mokyklos, teatras, sportas, vidaus problemos.

Autorius plačiau sustoja prie 1926 m. gruodžio 17 d. įvykusio valdžios nuvertimo, pagrindinė kaltininkė laikydama anuometinę vyriausybę, kuri leido įsigalėti chaosui. Sukilimo vykdytojai taip pat pasiskubino, nes Lietuvai tada dar nebuvo komunistinio pavojaus. Komunistai nebūtų įstengę smurto keliu perimti valdžios. Pasak T. Zemačio, didžiausias paskubinto sukilimo žala — demokratinės santvarkos sugriovimas. Be reikalo buvo sušaudyti keturi komunistai, kuriuos dabar garbina kompartija. Geriau būtų buvę išsiųsti juos į Sovietų Sąjungą, kur su jais greičiausiai būtų susidorojęs J. Stalinas, kaip ir su daugeliu kitų komunistų tarnavusių lietuvių.

NUOSAUKI DIKTATORA

Nors T. Zemaits pasisako prieš autoritetinį prez. A. Smetonos valdymą, bet jo nelaiko didele blogybe. A. Smetonos diktatūra buvusi nuosaiki. Jos negalima lyginti su rudoju A. Hitlerio ir raudonoju J. Stalino fašizmu, pareikalavusiu daug milijonų gyvybių. Politinė laisvė, tiesa, buvusi suvaržyta, tačiau varžtai nebuvo tūkoni kultūriniam, ekonominiam bei švietimo reikalams. Lietuvoje buvo leidžiama įvairių ideologinių krypčių spauda, prižiūrima cenzūros, bet vis dėlto atspindinti vyriausybės darbų kritika. Esą niekas nesikišo į religijos, sąžinės, draugijų susirinkimų laisvę. Tautininkų režimas nelietė religijos, nes joje matė moralines lietuvių tautos šaknis. Dėlto T. Zemaits autoritetinio prez. A. Smetonos valdymo nelaiko fašistine diktatūra, kaip ją dabar mėgsta vadinti kairurės kritikai.

YRA Į KĄ ATSIŖEMTI

T. Zemaits, apžvelgęs nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, kelia įdomų klausimą, kas būtų atsitikę su lietuvių tauta, jeigu ji iš caro nelaisvės tiesiai būtų patekusi į bol-

ševikų vergiją? Jo nuomone, atsakymas aiškus: būtų buvę nutildyti tautos žadintojai Basanavičius, Maionis, Vaižgantas, tautos veikėjai Krupavičius, Stulginskis, Šlezevičius, Grinius ir, žinoma, visi kiti. Ką tik atbūsią tautinę lietuvių samonę būtų sulikvidavę sovietinio komunizmo "internacionalistai". Nors Lietuvos nepriklausomybė buvo trumpa, bet ji paliko ryškius savo pėdsakus. Dabar mes turime į ką atsižinti, iš kur semtis stiprybės. Galime džiaugtis nepriklausoma savo valstybe, ekonominiais bei kultūriniais laimėjimais, parodytu sugebėjimu tvarkytis be svetimųjų globos.

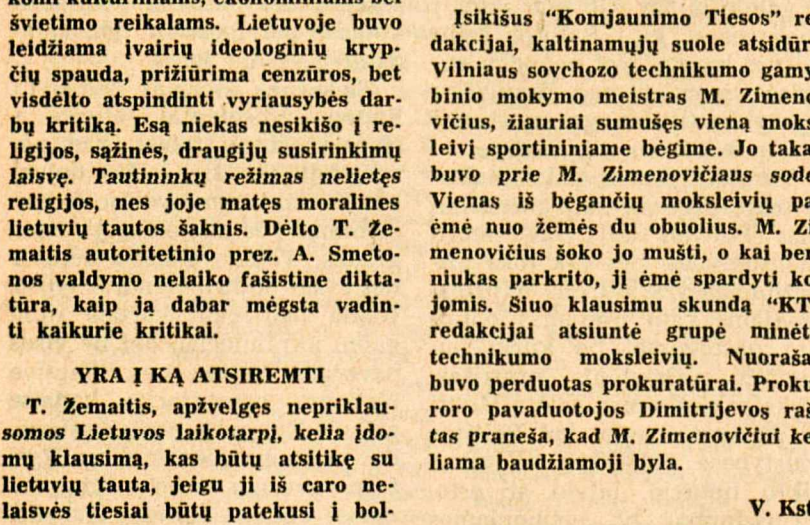
TRŪKSTA PREKIŲ

"Valstiečių Laikraščio" 135 nr. Juozas Girdvainis paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjungos valdybos pirm. Aleksandru Jankausku. Jame paličiamos kaimo parduotuvės, kurioms dažnai trūksta kastuvų, emaliuotų puodų, košelių bei kitų namų apyvokos reikmenų. Atsakydamas į J. Girdvainio klausimą, A. Jankauskas bando įjėškoti tikrųjų kaltininkų: "Šią karčią tiesą būtų galima pailiustruoti skaičiais. 1976 m. respublikos prekybos organizacijos negavo 141.000 plieninių kastuvų. Pernai negauta net 306.000, o per pirmąjį šių metų pusmetį — 157.000 kastuvų. Sodo ir daržo inventorius tiekiamą nuolat žlungdo Vilkauskio metalo dirbinių imonė, o kultūrinės būtinės paskirties prekių — Vilniaus kultūrinį prekių gamybinis susivienijimas. Neplina pagal fondus prekybos organizacijos patiekiami lūpiniai armonikėlių, penalių, laistytuvų, pieno bidonių ir kitų prekių. Kauno metalo dirbinių gamybinis susivienijimas "Nemunas" nepatiekė apie 40.000 emaliuotų puodų, vazų, lėkščių. Visai negavome aliuminių 4 litrų talpos bidonių. Prekybininkai prašė susivienijimą "Lietuvos būtinių chemija" atnaujinti mašinines alyvas, langų glaisto, naftalino, rašalo, skysto mėlintuvo, oksolio, balinimo priemonių ir kitų didelę paklausą turinčių prekių gamybą. Beje, prekybininkų prašymas lig šiol neįspildytas. (...) Dar gana dažnai pramonės imonės savavališkai be prekybos organizacijų sutikimo nutraukia paklausą turinčių prekių gamybą. Vietinės pramonės imonės nebegamina piltuvėlių, spaustuvų šaltkalviams, duoninių, lentynėlių voniomas, elektros plytelių, pokščių dildžių, galastivių daglams, skardinių keptuvių ir kai kurių kitų gyventojams reikalingų prekių. ... Pradėjusios ilgą sąrašą, A. Jankauskas pasigenda Lietuvos pagamintų košelių grūstuvų, padėklų indams džiovinti, lyginimo lentu, sietu, pintiniu, pieno koštuvu, atsuktuvu, vazonėlių geležims, plastmasinių dangtelių, kepimo skardėlių, vežimėlių lėmės.

UŽ DU OBUOLIUS

Isikisius "Komjaunimo Tiesos" redakcijai, kaltinamųjų suole atsidūrė Vilniaus sovchozo technikumų gamybinio mokykloje meistras M. Zimenovičius, žiauriai sumušęs vieną moksleivį sportininiame bėgime. Jo takas buvo prie M. Zimenovičiaus sodo. Vienas iš bėgančių moksleivių pamė nuo žemės du obuolius. M. Zimenovičius šoko jo mušti, o kai berniukas pakrito, jį emė spardyti kojomis. Šiuo klausimu skundą "KT" redakcijai atsiuntė grupė minėto technikum moksleivių. Nuorašas buvo perduotas prokuratūrai. Prokuroro pavaduotojos Dimitrijevos raštas praneša, kad M. Zimenovičiui keliama baudžiamoji byla.

V. Kst.

Lietuvių kilmės Sharlene van Vlymen Thunder Bay mieste išrinkta vietos jaunimo karalaitė "Miss Teen"

Naujai įšventinti 1978 m. gegužės 26 d. tiktai septyni kunigai vienintelėje okupuotos Lietuvos kunigų seminarijoje Kaune. Pirmoje eilėje stovi: dėstytojas kun. Vl. Michelevičius, rektorius kun. V. Butkus, vysk. L. Polvilonis, dėstytojas kun. J. Pranka. Gautoje nuotraukoje naujų kunigų pavardės nepažymėtos

HAMILTON

KALEDŲ EGLUTĖ Jaunimo Centre surengė lituanistinę mokyklą. Tėvus ir mokinius pasveikino tėvų komiteto pirm. B. Mačys. Kaledų senelis papasakojo vaikučiams, kad jis yra buvęs Vilniuje, Kaune, tačiau rusai jį pagavė ir uždarė kalėjimą. Jis pro dūmtraukį išsprukęs į laisvę ir atsiradęs lietuviškos mokyklos mokinių tarpe. Klausinėti vaikučiams apie Lietuvą, žadėdamas už gražų pasirodymą gausiai apdovanoti.

Scenoje vaikai neapvylė Kaledų senelio. J. Karcakas ir R. Ciparytė deklamavo, visi bendrai giedojo "Tyliają naktį", palydint akordeonu. Gražiai giedojo ir šoko darželio, I, II ir III sk. mokiniai, paruošti mokykl. R. Jusytė, D. Lukavičiūtė, L. Lukavičiūtė ir D. Pajarskaitė. Pulkiai deklamavo IV sk. mokinės O. Zukauskaitė ir S. Ciparytė. Gražiai skambėjo kalėdinės giesmės, palydint kanklėmis (S. Stonkutė, V. Jodelytė, D. Ciparytė), O. Stanevičiūtės ir Danutės Grajauskaitės eilėraščių. Paruošti mokytojos M. Kalvaitienės, IV ir VI sk. mokiniai suvaidino B. Pūkelėvičiūtės "Daržovių gegužinę", o V ir X sk. mokiniai, paruošti mok. A. Mikšienės ir D. Grajauskaitės, atliko trumpą žiemos vaizdelį. Meninę programą dalį užbaigė visi mokyklos mokiniai, sugiedodami keltą kalėdinį giesmę, vadovaujant mokykl. A. Matulienai.

Mokyklos ved. K. Mileris palinkėjo visiems malonių švenčių, kviesdamas tėvus ir vaikus prie skanėstų stalo. Visi vaikai už gražų pasirodymą ir lietuvių kalbą buvo apdovanoti Kaledų senelio.

NORINTIEJI ĮSIJUNGTI į skautų eiles prašomi paskambinti R. Bagdonienėi tel. 385-0041.

"JAUNYSTES AIDAI" — tai Vysk. M. Valančiaus mokyklos Kristaus gimimo šventės proga išleistas leidinėlis. Jame mokiniai bando pirmuosius literatūrinius žingsnius. Galia, kad užmiršta buvo pašlyba. Leidinėlį suredavo mokykl. D. Pajarskaitė ir L. Lukavičiūtė, mašinėlė perrašė B. Beržaitė, o laikraščio pavadinimo konkursą laimėjo R. Ciparytė.

VIETOS UKRAINETEČIAI gruodžio 16 d. "The Spectator" dienraštyje išspausdino puslapio dydžio manifestą apie žudynes Ukrainoje 1932-1933 m. E. J. jos tęsiamos ir Brežnevo laikais ne tik Ukrainoje, bet ir visose sovietų pavergtose tautos. Vakaru pasaulyje apie šį "holokaustą" tylija, nors vien tik ukrainiečių tada žuvo per 7 milijonus.

Už mirusių ukrainiečių vietos kareivinių salėje (kur rengiamos Kanados Lietuvių Dienos) buvo atlaikytos pamaldos ortodoksų ir katalikų vyskupų. Pamaldose dalyvavo apie 2000 ukrainiečių.

Tai buvo didinga pavergtos tautos demonstracija, apmokėta šiame dienraštyje vietos ukrainiečių profesjonalu ir jų bendruomenės valdybos (apie \$7.000). K.B.

KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" pastoviai auga ir didėja, nes kiekvieną mėnesį balansas pašoka keltą šimtu tūkstančių dolerių. 1978 m. lapkričio mėnuo užbaigtas su \$12.476.086 balansu. Mėnesinis padidėjimas \$169.444, gi metinis paaugimas yra virš dviejų milijonų dol. Dabar narių šerų sąskaita yra \$10.195, čekių sąskaitos \$912.897, santaupos \$4.368.300, terminuoti indėliai I ir 3 metams \$5.272.000, regist-

ruotas pensijų taupymo planas \$1.232.292. Nariams yra išduota asmeninių paskolų \$741.895, nekilnojamo turto \$10.137.825. Per vienuolika mėnesių gauta gryno pelno \$77.865. Per 1978 lapkričio mėn. kredito komitetas leido nariams naujų paskolų — \$427.700. Per tą patį laikotarpį į "Talką" įstojo 13 narių, išstojo 6 ir išbraukti iš narių sąrašo 35 asmenys.

Valdybos posėdyje 1978 m. gruodžio 8 d. buvo paskirta lietuvių mokykloms ir organizacijoms: Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklai \$4.000, Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje \$2.000, Hamiltono Sporto Klubui "Kovas" \$1.000, Londono šeštadieninei mokyklai \$750, St. Catharines šeštadieninei mokyklai \$250, savaitraščiai "Nepriklausoma Lietuva" \$200, žurnalui "Lituanus" \$50, šalpos draugijai "Labdara" Vokietijoje \$100, Kanados Lietuvių Fondui \$100, Hamiltono liet. šachmatų klubui \$150, Hamiltono liet. parapijos chorui \$100. Iš viso paskirta \$8.900. Su ankščiau išmokėtais \$3.115 šiemet išdalinta bendra suma siekia \$11.715.

"Talkos" valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 1979 m. vasario 25, sekmadienį, Jaunimo Centre, Hamiltone. Stasys Dalius

PARAPIJOS CHORAS jau pradeda ruoštis koncertui. Dabar pats laikas įsijungti į mūsų chorą visiems naujiems chorisams. Choras lieško dar daugiau naujų balsų ir ragina sugrįžti į visus ankščiau jame dainavusius. Chorisai prieš Kalėdas buvo nuvykę į St. Catharines pas buvusį ilgametį chorvedį A. Paulionį pasveikinti jo su šventėmis. Nuvykusieji A. V. Paulionį buvo maloniai priimti ir pavašinti. Chora po \$100 parėmė — parapijos klebonas prel. J. Tadauskas, bankelis "Talka" ir Lietuvių Namų bendrovė.

ALGIS IR VANDA ULBINAI Floridoje (St. Petersburg, 17130 Gulf Blvd.) pirkto motelių verslą ir išsikėlė ten gyventi. Hamiltono liet. organizacijos gali uždirbti pinigų, važnuodamos ten vasaroti ar rekomenduodamos vykti savo pažįstamus. A. V. Ulbinai yra pasižadėjęs šį hamiltonišką vasarotojų padaryto pelno 10% pasiūti jo prašomai organizacijai. Jų moteliai vadinas "The Castaways". Jie yra prie pat smėlėto kranto gražiosios Meksikos įlankos, su švariais, įvairaus didumo ir kainų moderniais įrengtais kambariais, netoli liet. koplyčios, lietuvių klubo ir sporto aikščių. Geros žuvavimo, restoranų ir apsipirkimo salygos. A. V. Ulbinai Hamiltone išgyveno 30 metų ir buvo aktyvūs lietuvių bendruomeninio gyvenimo žmonės. A. Ulbinas buvo vienas iš pajėgiausių "Aukuro" grupės aktorių. Reikia manyti, kad jis ir naujoje vietovėje ras savo talentams dirvą.

JUOZAS PYRAGIUS išėjo į pensiją, 28 metus mechaniku atdirbęs "Stelco" plieno gamyklos anglias paruošimo skyriuje. Nuo ateinančio rugpjūčio, kai įsigalios naujosios sutarties parsiųti planas, daugelis lietuvių, dirbančių "Stelco" gamykloje, planuoja pradėti pensininkų dienas.

ONUTĖ IR ADOLFAS GUDELIAI pakrikštijo savo jauniausią šeimą prieauglį — dukrelę, kuriai buvo duotas Jievos vardas. Jų pirmagimis sūnus turi Adomo vardą. Dabar tėvai didžiuojasi augindami pirmųjų

rojaus gyventojų varda pasivadintą porą. Į krikštynas pas savo svainį iš Detroito buvo atvykęs ir dr. Vyt. Majauskas su šeima.

IRENA IR PETRAS ZUBAI atšventė sidabrinę savo vedybų sukaktį. Staigmeninės vaišės įvyko St. A. Jankaukų namuose. Svečių privažiavo iš visos plačios apylinkės. Jau sidabrinę metų jaunavedžius su duona ir druska pasitiko jų du sūnūs ir dukra. Sukaktuviniukus sveikino jų buvusieji vainiksegiai ir kiti bičiuliai. Pobūvio organizatorius J. Karcakas nuo visų įteikė jiems vertingą dovaną — gražaus stiliaus sieninį laikrodį ir sidabro taurių. Abu sukaktuvininkai nuosirdžiai dėkojo savo draugams už tokią tikrai jiems netikėtą, bet malonią staigmeną. I. P. Zubai yra čia gerai žinomi lietuviškosios kolonijos žmonės. Abu turi gražius balsus, tad jau nuo pat chore įsikūrimo ištermingai gieda AV par. chore ir yra dažnai išrenkami į valdybas. Petras įsijungė ir pradėjo važinėti į Torontą V. Verikailio įsteigta vyrų chorą. Irena turi skautininkės laipsnį, kurį užstarnavo ilgus metus dirbdama su Hamiltono liet. skautėmis ir vadovaudama skautų stovyklose. Jų vaikai yra baigę lituanistinę mokyklą, o dukrelė Loreta dainuoja mergaičių chorą "Aidas" ir dabar yra to choro pirmininkė. Savo didįjį nuopelną tautiečiams Hamiltono lietuviškoji visuomenė linki niekad nepasenti ir palikti veiklams ir toliau, įžengiant į savo vedybinio gyvenimo antrąjį ketvirtį šimtmečio. K. M.

Sudbury, Ontario

IKURTUVĖS. Birutės Stankienės ir Audrės Albrechtienės iniciatyva steigamos būdu buvo suroštos įkurtuves Danguolei ir Erikui Rotkiam. Dalyvavo daug tautiečių ir įteikė vertingų dovanų. Vaišės buvo karališkos. D. E. Rotkiai yra vieni aktyviausių mūsų bendruomenės narių ir pasižymi muzikiniiais talentais. Jų ir Remeikių šeimų trejetukas paruošia augšto lygio programas. Danguolės, Eriko ir Gedimino Remeikių trejetukas yra kviečiamas koncertams ir į kitas lietuvių kolonijas, o Danguolė dažnai kviečiama groti ir giedoti vestuvėms visame Sudburyje. Gyvuokite laimingai!

A.A. KUNIGUNDA GUSTIENĖ, 88 m., po sunkios ir ilgos ligos mirė aprūpinta šv. sakramentais. Buvo gimusi Sudarge, Sakų apskr. Į Kanadą atvyko 1949 m. Gyveno Norandoy, o 1950 m. persikėlė į Sudbury. Jos vyras mirė 1947 m. V. Vokietijoje. Paliko dvi dukteris ir sūnų Prana, dukterį Ona Lietuvoje, Mariją Lapėnienę ir Praną Sudburyje, tris brolius Alijonių ir seserį Lietuvoje. Buvo religinga ir, kol galėjo, uoliai lankydavo lietuviškas pamaldas. Laidotuvėse dalyvavo daug tautiečių ir užprašė daug Mišių. Palaidota šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Ilsekis ramybėje!

METINIS KATALIKŲ MISIJOS KALEDU PARENGIMAS šiemet praėjo ypač gražiai. Dalyvavo nemažai tautiečių. Kun. Ant. Sabas paruošė vaišių stalą nemokamai ne tik jaunimui ir choristam, bet ir visiem lietuviams. Šeštadieninės mokyklos mokiniai suvaidino vieno veiksmo scenos vaizdėlį "Šeštadieninė mokykla", o Kristina Račinskaitė su Jūrate Tolvaišaitė pagiedoj kalėdinę giesmę. Gitara pritarė Petras Tolvaiša. Meninė programa buvo įdomi dar ir tuo, kad viską paruošė pats jaunimas savo iniciatyva. Kalėdų senelį vykusiai suvaidino Aleksas Kusinskis, kuris išeidamas iš salės su jaunimui ir senimui sužadė "Jurgeli, meistreliai, mokyk vaikų savo". Vaišių stalui kepinį atnešė M. Venskienė, N. Paulaitienė ir S. Rudienė. Prie parengimo daug prisidėjo J. N. Paulaičiai, I. Raškevičienė, M. Venskienė, J. M. Kriaučiūnai, P. Tolvaiša, S. Poderienė. Loterijai laimikius aukėjo: J. M. Kriaučiūnai, M. Lapėnienė, G. Petrenienė, dr. R. D. Račinskis, I. Raškevičienė, kun. Ant. Sabas, M. Venskienė. Loterijų laimėsi nusišepsojo V. Bružui, dr. R. Račinskui, E. Rotkui, A. Strakauskui net tris sykius, V. Stankutei, P. Tolvaišai.

Siemet mūsų katalikų misijų situokė dvi lietuviškos poros ir mirė keturi. K. A. S.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JUNGTINIŲ TAUTŲ ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS 30 metų sukaktį prez. J. Carteris paminėjo specialiu politiku bei visuomenės veikėjų priėmimu Baltuosiose Rūmose 1978 m. gruodžio 6 d. JAV LB krašto valdybai tarpininkaujant, į priėmimą buvo pakviesti: Lietuvių Žmogaus Teisių Komisijos pirm. dr. Domas Krivickas, Lietuvių Katalikų Tarnybos vadovas kun. K. Pugevicius, ALTOs informacijos vadovas kun. dr. J. Prunskis, JAV LB krašto valdybos atstovai — pirm. A. Gečys, vicepirm. R. Česonis ir ryšininkas Vašingtone A. Gureckas. Su Jungtinio Baltiečių Komiteto gautu kvietimu dalyvavo dr. J. Genys. Žmogaus teisių klausimais kalbėjo JAV valstybės sekr. C. Vance, prez. J. Carterio atstovė A. Wexler, patarėjas saugumo reikalams dr. Z. Brzezinskis, valstybės sekretoriaus pavaduotoja žmogaus teisių reikalams P. Darien ir vėliau įsijungęs pats prez. J. Carteris. Visi jie žadėjo kovoti už žmogaus teisių įgyvendinimą pasaulyje. Po P. Darien kalbos dr. J. Genys ją paklausė, ar žmogaus teisių klausimo Pabaltijy nebūtų galima oficialiai įjungti į Madrido konferencijos darbotvarkę. Kun. dr. J. Prunskis atkreipė kalbotojų dėmesį į faktą, kad kovoje už žmogaus teises daugiausia kalbama apie P. Amerikos bei Afrikos šalis, o nutylima Sovietų Sąjunga, pavergusi Lietuvą bei daug kitų valstybių Europoje. P. Darien teigimu, JAV vyriausybė rūpi visos valstybės, kurios laukomos žmogaus teisės. Būsimos Madrido konferencijos darbotvarkėn esą sunku įjungti atskirų valstybių vardus. Po minėjimo lietuvių delegacija JAV LB krašto valdybos išleista pranešama "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", liečianti 1977 m. žmogaus teisių pažeidimus, įteikė valstybės sekr. pavaduotojai P. Darien, Tarptautinės Žmogaus Teisių Lygos pirm. adv. J. Shestackui ir JAV atstovui Jungtinės Tautos S. Momjianui. P. Darien sakė šį leidinį kasmet perskaitanti nuo pradžios iki galo, o adv. J. Shestackas prisipažino naudojantis jo medžiaga savo kalboms. Lietuvių atstovai taip pat lankėsi lietuviškame "Amerikos Bals" skyriuje, kur buvo įrašyti dr. J. Genio ir kun. dr. J. Prunskio pareiškimai Lietuvai skirtoms translacijoms. JAV LB krašto valdyba Lietuvos atstovybėje aptarė įvairius klausimus su dr. S. Bačkū.

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ GALIS Los Angeles mieste šiemet įvyks vasario 3-4 d. Iš Čikagos jame dalyvaus PLB valdybos pirm. inž. V. Kamantas, dr. K. Ambrozaitis, iš Detroito — dr. V. Majauskas.

A. a. PRANAS SEKMOKAS, buvęs Lietuvos kavalierijos vachmeisteras, po ilgos vėžio ligos mirė 1978 m. gruodžio 13 d. Čikagoje. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse gruodžio 16 d. Vėlonis buvo gimes 1906 m. Želminose. Išėjęs iš kariuomenės, dirbo Kauno apygardos teismo raštinėje, organizavo jaunaliuvių. Nuo antrosios sovietinės okupacijos pasitraukė į Prancūziją, įsidarbino amerikiečių kariuomenėje ir pasiekė seržanto laipsnį. Vėliau persikėlė į Belgiją, kur buvo išrinktas BLB Liezo apylinkės ir netgi centro valdybos pirmininku. Atvykęs į JAV, daugiausia reiškesi ALTOs ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos veikloje, rėmė Vasario 16 gimnaziją, vieną kartą paaukodamas jai net \$1.000.

Kolumbija

KOLUMBIJOS LIETUVIŲ FONDAS buvo įsteigtas pradininkų suvažiavime sausio 6 d. Trijų Karalių diena pasirinkta dėl trijų KLF minčių judintojų — kunigų Stasio Matučio, Vaclovo Dubinsko ir Nikodemio Salduko. Pagrindiniai nuopelnai priklauso kun. S. Matučii, kuris Kolumbijos lietuviams primena JAV Lietuvių Fondo veiklą dr. A. Razma. KL Fondo įstatų yra paruošęs laikinasis komitetas, kuriam talkino kun. S. Matutis, dr. P. Totoraitienė ir J. Kaselūnas. Per tris mėnesius surasta 17 KLF steigėjų, kurių 14 yra Kolumbijoje, 3 S. Amerikoje. Grynaus pinigais jau surinkta 68.000 pezu, įsipareigojimai — 57.000. Suvažiavime bus priimti KLF įstatai, išrinkta taryba, sudaryta valdyba. Darbą užbaigiančio laikinojo komiteto vardu žodį tarė pirm. S. Mardosienė, perduodama KLF užuomazgos dokumentus. Sausio 7 d. bus atlaikytos pamaldos už Lietuvą, ir suvažiavimas bus užbaigtas vaišėmis.

Brazilija

KUN. P. URBAITIS, SDB, 20 metų dirbęs misijoje Kinijoje, yra paruošęs dėmesio vertą knygą "Kinija — Azijos milžinas". Šiuo metu jis darbuojasi lietuvių saležiečių misijoje Sao Paulo mieste, kur paruošė spaudai naują knygą "Petras Perkunas ir dvasiniai pašaukimai". Ji yra skirta buvusio misijonieriaus Kinijoje kun. Antano Perkumo, SDB, brolio Petro atminimui. Pastarasis, sulaukęs vos 19 metų amžiaus, dėl širdies sutrikimo mirė Italijoje, ruošdamasis misijų darbui. Naujoji knyga skaitytuos supažindins su šio jaunuolio gyvenimu bei studijomis, jo paliktais laiškais. Antroji knygos dalis, remdamasi skirtingais autoriais, palies pašaukimų į kunigus klausimą, kuris ypač aktualus pašau-

kimų stokojančioms išsilvijos lietuviams. Čia taipgi bus nušviesta lietuvių saležiečių veikla 50 metų sukakties proga. Laukiama rėmėjų knygai išleisti. Čekius prašoma rašyti ir slusti šiuo adresu: Rev. P. Urbaitis, SDB, Lietuvių misija, C. P. 4421, 0100 Sao Paulo, SP, Brazil.

KUN. PRANAS GAVENAS, SDB, 1978 m. spalio 11 d. atšventė šešiasdešimtąjį savo gimtadienį. Jis yra Sv. Kazimiero parapijos Sao Paulo mieste klebonas ir ten leidžiamo savaitraščio "Mūsų Lietuva" redaktorius, P. Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas. Pirmieji suaktyvininką pasveikino lietuviai kunigai savo susirinkime, o parapijiečiai jam sugiedojo "Ilgiausių metų".

Argentina

BUENOS AIRES Miesto 1978 m. pavasario karalaitė buvo išrinkta Kristina Gurskaitė, nuo valkystės dienų dalyvaujanti lietuvių tautinių šokių ansambliuose. Į jos grožį buvo atkreiptas dėmesys jau 1977 m., kai ją antrąją pavasario princesę išrinko Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, o kiek vėliau — pavasario karalaitė Argentinos Lietuvių Centras. 1978 m. Kristina tapo Buenos Aires Villa Lugano-Riachuelo apylinkės pavasario karalaitė, įveikusi 17 kitų tautybių varžovių. Šis laimėjimas jai ir praskynė kelius į viso Buenos Aires miesto pavasario karalaitės titulą.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA 1978 m. lapkričio 17 d. Buenos Aires mieste, Argentinos Lietuvių Centre, rinko atstovus į IV PLJ Kongresą. Bendru visų nutarimu ALJ Sąjungos pirm. Nelida Burbaitė buvo paskelbta atstove be rinkimų. Prie jos prisijungė kiti rinktieji: Graciela Morkūnaitė, Monika Balčiūnaitė, Graciela Mičiūnaitė ir Marija Barzdžiūtė, atstovaujantys AL Jaunimo Sąjungai, Tristana Simanaukas — Aušros Vartų parapijai, Monika Baršauskaitė — Susivienijimui Lietuvių Argentinoje. Taigi, kongrese dalyvaus 7 Argentinos lietuvių jaunimo atstovai. Jų eiles tikimasi papildinti keturiom atstovų padejėjom, jeigu bus gauta finansinės paramos iš Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos. Tos keturių kandidatės — Alicija Mikučionytė, Nelida Zavickaitė, Mahne, Blanca Čekanauskaitė ir Zuzana Skrandžiūtė-Mikelaitienė.

Australija

GERŲJŲ KAIMYNŲ TARYBA valdžios nutarimu šiemet užbaigia savo darbą. Finansinė parama dabar bus skiriama pačių ateivių grupėms organizacijoms. Kairiojo sparno graikų, italų ir jugoslavų grupės Gerųjų Kaimynų Tarybai pakeisti įsteigė Etninių Viktorijos Bendruomenių Tarybą. Kitų ateivių grupės nutarė surasti atsvarą šiai kairiųjų tarybai. Joms buvo išsiųsti kvietaimai, pasirašyti Vengrų Bendruomenės pirm. dr. A. Eleco, ALB Melburno apylinkės pirm. A. Počiaus ir ukrainiečių atstovės Annos Bortvyk. Susirinkimas įvyko Melburno YMCA rūmose. Trijų kvietėjų deka jame įsteigta Etninė Australijos Taryba, kurioje įsijungė gudi, ukrainiečiai, kroatai, serbai, bulgarai, čekai, vengrai, latviai ir lietuviai, o įsijungti žada antikomunistinio nusistatymo grakai, italai, turkai, kiniečiai ir vietnamiečiai. Etninės Australijos Tarybos pirmininku išrinktas visų pavergtų tautų bičiulis Max Fox, buvęs parlamento narys, vadovavęs valdžios panaikinamaj Gerųjų Kaimynų Tarybai. Susirinkimo dalyviai vicepirmininkais norėjo išrinkti latvių ir lietuvių vadovus. Šios minties betgi atsisakyta, nes Latvų Bendruomenės pirm. V. Rolavs kartu yra ir Baltiečių Tarybos pirmininkas, o ALB Melburno apylinkės pirm. A. Pocius vadovauja Pavergtųjų Tautų Tarybai. Vengiant socialistų prieštaištį, vicepirmininkais išrinkti lenkas C. Lancucki ir vengras dr. A. Elek. Naujoji Etninė Australijos Taryba, turėdama stiprų užnugarį, neleis prokomunistinei Etninei Viktorijos Bendruomenių Tarybai šios valstijos valdinės įstaigos kalbėti visų ateivių vardu.

BALERINA RAMONA RATAITĖ-SHOW, šokusi Australijos baletu Sydneyje, skaudžiai susiželdė koją ir turėjo operaciją. Ligonė sveiksta ir tikisi netrukus grįžti į baletą. Ji turi savo baletu studiją.

Prancūzija

PRANCŲZŲ ŽURNALAS "CATA-COMBES" savo skaitytojams priminė 1953 m. įvykusį masinį politinių kalinį streiką penkios koncentracinės Vorkutos stovyklose. Šiam pirmajam tokio pobūdžio politiniam streiku buvo pasirinktas šūkis: "Kaliniai, jūs neturite ko prarasti, išskyrus vergo grandines". Žurnalas, minėdamas šio įvykio sidabrinę sukaktį, išsėdėjo streiko dalyvių memoranduma, skirtą Sovietų Sąjungos kompartijai ir vyriausybei. Baltiečių streikininkų vardu jį buvo pasirašęs lietuvis Henrikas Jaškūnas, gimes 1927 m., kuris ir dabar tebevangsta A. Solženico no išgarsintame Gulago salyne. Praėjusią vasarą memorandume kopiją JAV prez. J. Carteriui pasiuntė buvęs streikininkų komiteto narys Johann Urwich.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė GABIA JUOZAPAVICIUTE daro pranešimą PLB seime Toronte Nuotr. S. Dabkaus

Jaunimo kongreso žinios

RŪTA-ONA SIŪLYTE

IV PLJK Europoje sudarytas komitetas, kuriam talkina komisijos specialieji uždaviniai. Komitetą sudaro 12 žmonių, o komisijom priklauso nuo dviejų iki šešių asmenų.

Pati mažiausia yra informacijos komisija, susidedanti iš dviejų asmenų — Marytės ir Andriaus Smitų. Seimyniškai jie abu pasidalina pareigomis. Komisijai vadovauja Marytė, kuri surenka informacijas. Reikalingus vertimus iš vokiečių kalbos (dėl patalpų ir pan.) atlieka Andrius. Marytė mašinėle surašo informacijas, Andrius jas atspausdina. Marytė informacijas sudeda į vokus, Andrius nuneša jas į paštą. Saskaityta parneša Marytei, kuri ją pateikia IV PLJK įždininkui Antanui Siugzdiniui.

Sios komisijos uždavinys yra informuoti lietuvišką spaudą apie ruošos darbus ir apie būsimą kongresą. Šiam reikalui atsirado ir visa eilė talkininkų, įvairių laikraščių bendradarbių, kurie komisijos paruoštas informacijas perteikia savo laikraščiams. O laikraščiams, kuriems talkininkų nebuvo surasta, informacijos siunčiamos tiesiog.

Informacijos tinklą sudaro: Birutė Prašmutaitė (Australija); "Tėviškės Aidams"; Vytutas Juška (Australija); "Mūsų Pastoge"; Rasa Lukoševičiūtė (Kanada); "Nepriklausomai Lietuvai"; ir "Laiškai Lietuviams"; Rūta Siūlytė (Kanada); "Tėviškės Žiburiams"; Ofelija Barškytė (JAV); "Draugu"; Algirdas Sliesoraitis (Brazilija); "Mūsų Lietuvai".

Tiesiog siunčiama sekantiems laikraščiams: "Darbininkui" J. A.V., "Dirvai" JAV, "Argentinos Lietuvių Balsui", "Laikui" Argentinoj, "Europos Lietuvui" Anglijoj, "Saltiniui" Anglijoj, "Laisvajai Lietuvai" JAV, "Keleivini" JAV, "Jaunimo Balsui" Vokietijoj, "VLB Informacijoms" Vokietijoj.

Kad jaunimo sąjungų pirmininkai bei ryšininkai būtų gerai informuoti ir galėtų greitai skleisti žinias per jų LJS laikraščius ar kitoki būdu, jiems taip pat siunčiamos informacijos.

Kongreso metu numatyta ir vokiečių spaudą informuoti. Šiuo reikalu rūpinasi prof. dr. Gerardas Bauras. Laikraščiai, kurie informacijų lig šiol negauna, prašomi kreiptis į informacijos komisiją šiuo adresu: M. Dambriūnaitė-Smitienė, Romuva, 6840 Lampertheim, W. Germany. Informacijos siunčiamos kas savaitę.

Vinco Bartusevičiaus apsilankymas Čikagoje

IV PLJK studijinės programos komisijos pirm. Vincas Bartusevičius, PLJS pakviestas, 1978 m. spalio mėnesį lankėsi Čikagoje, kur tarėsi su įvairiais asmenimis, organizacijų ir komisijų nariais IV PLJK reikalais. Pošėdžiavo su PLB valdyba. Buvo aptarta IV PLJK sąmata ir studijinė programa.

Vincas dalyvavo JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos Čikagos skyriaus susir. ėime, kur daugiausia buvo kalbėta ateinančio kongreso reikalais. Vincas kartu su stovyklos programos komisija, kuri yra Čikagoje, aptarė bendrus kongreso ruošos reikalus.

Studijinės programos reikalais tartasi jaunimo susirinkime, kurį sukvietė PLJS pirm. Gabija Juozapavičiūtė. Jame dalyvavo gausus būrys jaunųjų iš Kanados ir JAV: G. Juozapavičiūtė, J. Šeškutė, R. Lukoševičiūtė, V. Abariūtė, B. Zdanytė, M. Pleškys, E. ir R. Sakadolskiai, L. Rimkus, R. Kasparas, D. Kojelytė ir kiti. Išsamiai aptartas studijinės komisijos pateiktas studijų dienų programos projektas.

Kadangi S. Amerikoje pradėtas piniginis vėjus ir jau atėjo laikas kongresą garsinti, Vincas dalyvavo visoje eilėje tam reikalui skirtų susirinkimų. Čikagos Jaunimo Centre įvyko spaudos konferencija, kurioje buvo pristatytas finansų telkimo komitetas, pranešta kongreso eiga ir studijų dienų programa.

Apie kongresą Vincas kalbėjo taip pat su "Draugo" redaktorais, per "Margučio" radiją, lietuvišką televiziją Čikagoje ir per "Amerikos Balsą".

Vincas pastebėjo didelį sudomėjimą kongresu S. Amerikoje. Jaunimas taupo pinigus kelionei. Atstovams rengiami pasiruošimo kursai, o taip pat labai daug vyresniųjų kongreso proga žada lankytis Europoje.

Vincas keliavo laiko pasisekusia, nes pavyko gausiam jaunimo būriui pateikti planuojamą studijų dienų programą ir parsiųsti naujų minčių bei siūlymų.

Vincas keliavo laiko pasisekusia, nes pavyko gausiam jaunimo būriui pateikti planuojamą studijų dienų programą ir parsiųsti naujų minčių bei siūlymų.

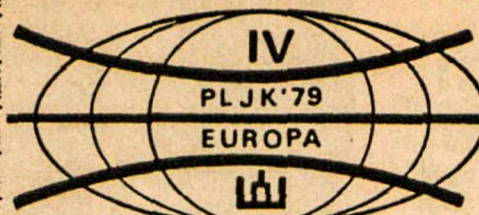
Konkretūs ateities darbai, liečiantys studijų dienų programą, yra jos projekto išsiuntimas visų kraštų jaunimo sąjungų valdyboms susipažinti ir kongreso vadovo paruošimas. Ši darbą apsiėmė Emilija ir Romas Sakadolskiai.

Vingaudas Damijonaitis, IV PLJK techninės komisijos pirmininkas, 1978 m. spalio mėnesį buvo nuvykęs į Angliją kongreso reikalais. Jis susitiko su Aleksu Vilčinsku, kuris rūpinasi kongreso ruošą Anglijoje.

Buvo tariamasi visais techniniais reikalais, kurie liečia stovyklą, koncertą, šokių vakarą ir ekskursijas.

Elena Baronaitė, Vasario 16 gimnazijos mokinė, atvykusi iš Venecuelos, suprojektavo viršelį padėkos kortelėm.

IV PLJK kultūrinė komisija gavo žinią, kad "Gintaras", jaunimo ansamblis iš Montrealo, ketina dalyvauti kongrese.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

IV Weltkongreß der Litauischen Jugend
IV LITHUANIAN WORLD YOUTH CONGRESS

EUROPA 1979

ANGLIJA

1979 m. liepos 11-18 d.d.

- * Atidarymas
- * Stovykla
- * Koncertas (balius)

VOKIETIJA

1979 m. liepos 19-29 d.d.

- * Ekskursijos
- * Studijų dienos
- * Uždarymo savaitgalis

REGISTRACIJA

Visa Kongreso registracija gyvenantiems Kanadoje vyksta dabar per Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos registracijos komitetą. Registracijos kaina: \$5.00 (Kan.). Tolimesnė informaciją teikia:

Rita Parėšytė
10 Carabob Court #704
Agincourt, Ontario
M1T 3N5

arba
Laima Beržinytė
(416) 533-2418

* Smulkesnės informacijos rasite spaudoje ir plakatuose, išskabintuose visose parapijose.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

Besirengiantiems į jaunimo kongresą

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO INFORMACIJOS

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas bus Europoje 1979 m. liepos 11-29 dienomis. Jame tautiečiai gali dalyvauti kaip atstovai, dalyviai, turistai.

KONGRESO ATSTOVAS yra asmuo 16-30 m. amžiaus, savo krašte išrinktas atstovauti jaunimui kongrese. Jis dalyvauja kongreso stovykloje, studijų dienose ir visoje kitose kongreso programoje. Studijų dienose jis turi balsavimo teisę ir balsuoja nutarimams, renka naują PLJS valdybą, parenka vietą ir laiką sekantiems V PLJ Kongresui.

KONGRESO DALYVIS yra asmuo 16-35 m. amžiaus, dalyvauja kongreso atidaryme, stovykloje, ekskursijose, kurias organizuoja lietuviai, ir kongreso uždaryme. KONGRESO TURISTAS yra asmuo, kuris lankosi kongreso metu Europoje ir dalyvauja atidaryme, koncertuose, šokiuose bei uždarymo programoje.

Visi žemiau 18 metų amžiaus, turi turėti su savimi tėvų raštą, pareiškiantį, kad jaunuolis/lė keliaus su jų žinia. Raštą reikia turėti lietuvių bei savo krašto kalbomis ir nešioti su savimi. Raštą parodyti KLJS valdybai, registruojantis kongresui. Registracija Kanadoje gyvenantiems vyksta dabar per KLJS registracijos komitetą: RITA PARŠYTE, 10 Carabob Court #704, Agincourt, Ontario, M1T 3N5, arba LAIMA BERŽINYTE (416) 533-2418.

Numatyta kongreso programa:

1. ATIDARYMAS kongreso stovykloje — liepos 11 d. Stovykla bus St. Mary's College, Strawberry Hill, Anglijoje. Kolegija yra netoli Londono miesto.

2. STOVYKLA — liepos 11-18 d. St. Mary's College. Kaina — \$175.00 (JAV). Stovykloje dalyvauja visas lietuviškos kilmės jaunimas. Numatytos temos: lietuviški papročiai pagal sezonus, lietuviškos vestuvės, įvairūs užsiėmimo būreliai.

3. KONCERTAS — liepos 14 d. Londone. Bilietai — \$5.00 (JAV). Iškilmingas koncertas įvyks Queen Elizabeth Hall, Londono miesto centre. Į koncertą kviečiama visa lietuvių visuomenė ir svečiai.

4. BALIUS — liepos 14 d. Londone. Bilietai — \$5.00 (JAV). Balius ir šokiai įvyks Kensington Town Hall salėje, Londono mieste. Kviečiama ir visuomenė.

5. KELIONĖ Į ALTENBERGĄ — liepos 18 d. Kaina — \$50.00 (JAV). Manoma užsakyti traukinį iš Londono iki Doverio, persikelti laivu per kanalą į Europos žemyną.

6. EKSKURSIJOS NEATSTO. VAMS — liepos 19-27 d. Kaina — \$300.00 (JAV). Siūlomos ekskursijos bus paskelbtos vėliau, bet reikia įsidėmėti, kad galutinės kainos ekskursijoms bus nustatytos 1979 m. kovo mėnesį. Dabartinė kaina pakils iki 10%, jei iš viso pakils.

7. STUDIJŲ DIENOS ATSTO. VAMS — liepos 19-27 d. d. \$156.00 (JAV). Atstovai arba stebėtojai vyks į Altenbergą, V. Vokietijoj, kultūriniam, visuomeniniam, politiniams svarstymams bei rinkimams naujos PLJS valdybos. Tenai yra vietos 120 atstovų ir 10 stebėtojų. NORINTYS TAPTI STEBĖTOJAI: a. turi būti 16-35 m. amžiaus; b. dalyvauti pilnoje studijų dienų programoje; c. registruotis PLJS valdyboje iki gegužės 1 d. 1573 Bloor Street West, Toronto Ontario M6P 1A6; d. su laišku atsiųsti KLJS rekomendaciją, kad asmuo rimtai atliktų stebėtojo rolei studijų dienose; e. stebėtojas prašomas pažymėti savo laisvę, ar sutiktų prisidėti prie studijų dienų programos ir kaip; f. PLJS valdyba visiems praneš iki gegužės 30 d., ar stebėtojai yra vietos Altenberge.

8. JAUNŲ KŪRĖJŲ VAKARAS — liepos 27 d. Koenigsteine. \$5.00 (JAV).

9. UŽDARYMAS — liepos 27-29 d. d. Frankfurte. Koncertas (\$8.00), šokiai (\$10.00). Savaitgalyje dalyvaus visas jaunimas, vokiečiai ir visuomenė.

Taip pat planuojamas apilankymas Kanados ambasados Anglijoje ir Vokietijoje kongreso metu. Šis apilankymas supažindins Kanados atstovus su lietuviiais, bet ypač atkreips jų dėmesį į žmogaus teisių laisvumą Lietuvoje.

Pateikiame du galimus kainoraščius norintiems vykti į jaunimo kongresą:

KONGRESO DALYVIUI	
Stovykla	\$175.00
Koncertas Londone	5.00
Sokiai Londone	5.00
Kelionė į žemyną	50.00
Koenigsteine	58.00
Jaunų kūrėjų vakaras	5.00
Koncertas	8.00
Sokiai	10.00
Transp. į Frankfurtą	3.00

Iš viso (JAV) 319.00
Registracija (Kan.) 5.00

Iš viso (JAV) 324.00
Pasirinkta ekskursija \$?

KONGRESO TURISTUI

Turisto kainoraštis priklausys nuo to, kuriai ekskursijai jis užsiregistruoja. Bilietai į kongreso parengimus turistams bus parduodami Londono Lietuvių Namuose, kongreso būstinėje.

Koncertas	\$5.00
Sokiai	5.00
Kelionė į žemyną	50.00
Jaunų kūrėjų vakaras	5.00
Koncertas	8.00
Sokiai	10.00

Iš viso (JAV) 73.00
Registracija (Kan.) 5.00

Iš viso (JAV) 78.00

Pasirinkta ekskursija
Kongreso dalyviai ir turistai gali

LONDON, ONTARIO

RUDENI ĮVYKES Londono spaudos balius buvę ne tik pats geriausias čia spaudai paremti vakaras, bet ir apimantis vienas labiausiai pasisekusių Londono renginių. Tai nuopelnas ne tik rengėjų, talkininkų ir programos atlikėjų, bet ir visų tame renginyje dalyvavusių. Nuosirdus mūsų ačiū visiems, o ypač tiems, kurie ryžosi pas mus atvykti iš tolimesnių vietų. Lietuviškas ačiū apylinkių pirmininkams, suteikusiems mūsų karui dar daugiau orumo, būtent: Toronto — A. Juzukoniui, Hamiltono — M. Gudinskiui, Delhi — S. Beržiniui, Rodney — J. Statkevičiui ir Londono — S. Baliūnienei.

Ačiū už spaudai paliktas aukas. Gili padėka mums taip nuosirdžiai talkinusiems "T. Žiburiams", "N. Lietuvai", Siluvos Marijos parapijai Londone ir visai eilei asmenų, atėjusių mums į talką. Tamstų visų nuosirdi pagalba prisidėjo prie to, kad viskas gana sklandžiai vyko, nežūrint pastreiko, blogo oro ir kitų įvairių kliūčių. Ypač malonu buvo matyti pas mus, mažos apylinkės lietuvių, atvykusius programos atliktėjus — "Atžalyną" su savo visada besispausiančia vadove S. Leparskiene, taip šauniai besireiškiančią lietuviškoje veikloje, taip pat skambiąją "Vasaros garsų" trijulę. Žinome, kad Jūs ryžotės pas mus atvykti ne siekdami padidinti savo išdą, bet norėdami mums mažiesiems padėti, kad mūsų veikla ir toliau liktų gyva. Mums tai buvo maloni prosvaitė. Jūsų pašventinto niekada neužmiršime.

Londono spaudos baliaus rengėjai

SPAUDOS BALIAUS APYSKAITA. Pajamų iš viso turėta \$2685.28, išlaidų \$2008.64, gryno pelno \$676.64. Pelnas pasiskirstytas: "T. Žiburiams" \$270, "N. Lietuvai" \$150, "Moterial" \$50, "Lituanus" \$50, "Eglutėi" \$50. Iš viso pasiųsta \$570. Pinigų keitimas į JAV dolerius ("Lituanus" ir "Eglutė"), patarnavimo mokeskis \$22.49. Iš viso \$592.49. Likutis \$84.15. Pelno suma \$676.64. Be to, aukojų "T. Žiburiams" po \$20 — p. p. Albrechtai, Cegiai, Paketurai; po \$10 — p. p. Kojalačiai, R. Mitai; po \$5 — p. p. Aušrotai, Brazlauskai, E. Stungevičius, Ramonai, Tumosai, V. Vaitkus; \$30 — Daniūnai; "N. Lietuvai" po \$10 — p. p. Kojalačiai, V. Dauginis; po \$5 — p. p. Aušrotai,

pasirinkti vietoj ekskursijos dalyvauti Europos Lietuvių Studijų Savaitėje, kuri bus Belgijoje liepos 20-27 d. Kaina — \$175 (JAV).

Registruojantis reikės nurodyti savo pirmąjį ir antrąjį ekskursijos pasirinkimą. Jeigu nesudarytų pakankamas skaičius asmenų kuriai nors ekskursijai, ji neįvyks. Keliautojas tada bus įrašomas į savo antros eilės parinktą ekskursiją. Į ekskursijas registruojasi jaunimas ir vyresnieji, bet organizatoriai Europoje skirstys žmones pagal amžių, kad jaunimo grupės vyktų kartu.

Ekskursijos siūlomos dalyviams ir turistams. Visų trijų kelių kaina šiuo metu — \$300.00 (JAV). Galutinės kainos bus žinomos 1979 m. kovo mėnesį. Į kainą įeina: autobusas, 8 vakarienės, nakvynė, pusrūčiai. Kelionės prasideda Europos žemynė ir baigiasi Koenigsteine kongreso uždarymu.

Menininkai bei meniniai vienetai, kurie norėtų oficialiai dalyvauti kongrese, turėtų kreiptis į Kristiną Pauliukevičiūtę, Rubinstasse 5, 8000 Muenchen 50, West Germany. KLJS neparenka menininkų, kurie atstovauja Kanadai kongrese, bet padės tiems, kurie kreipsis į Vokietiją. Šiuo reikalu kanadiečiai kreipiasi į Paulių Kūrą, KLJS pirmininką, 43 Turner Road, Toronto Ontario, (416) 656-6592. Taip pat visos grupės bei organizacijos, kurios norėtų gauti jaunimo kongreso informacijas per susirinkimus, turėtų kreiptis į Danguolę Juozapavičiūtę, 277 St. George Street #705 Toronto, Ontario M5R 2R1.

DANGUOLĖ JUOZAPAVICIŪTĖ,
KLJS informacijos sekretorė

Ramonai; \$3 — Tumosai; \$20 — Daniūnai.

Likutis \$84.15 įneštas į banką "juodai dienai", jei kada baigsime apyskaitą su nuostoliu. Nutarus likviduoti, ir banke esantis likutis bus perduotas spaudai.

Vienas kitas gal pasakys, kad galėjo būti pigesni įėjimo bilietai. Taip galėtų būti, jei kas galėtų išpildyti vieną sąlygą, būtent, kiekvieną kartą pripildyti dalyviais salę taip, kaip ji buvo pripildyta per paskutinį spaudos balį. Esame įsitikinę, kad tokia garantija yra neįmanoma: kas gi gali tikėtis 250 asmenų (su vaikais ir baliu negalintais dalyvauti) turinčių apylinkę per 250 vakaro dalyvių? Daug tikresnė galimybė yra, kad dėl blogo oro ir kitų aplinkybių gali būti tik pusė skaičiaus, o padarius įėjimo bilietus porą dolerių pigesnius, tokiu atveju išsidarytų \$238 nuostolio, kurio neįsengtume padengti iš "valdiškių pinigų", nes izde tokios sumos neturime. Tokie atvejai nuostolių turėtų dengti tie žmonės, kurie paskiria nemažą darbo valandų iš savo poilsio laiko. Nemanome, kad tai būtų teisinga. Pagaliau gautas doleris nenu-eina nei į privačią kišenę, nei kuriam mažareikšmiui tikslui, bet tik paremti mūsų spaudai, kuri betkokiai mūsų veiklai ir lietuviškoms išlaikymui yra gyvybinės svarbos. Salės, orkestro, programos ir panašios išlaidos ir tokiu atveju būtų nemažesnės. Tik gerimų išlaidos būtų mažesnės, bet taip pat būtų mažesnės ir jų pajamos. Tikime, kad mus suprasite.

Nuosirdus ačiū už aukas, dalyvavimą, mūsų supratimą ir visa kita.

Su geriausiais linkėjimais baliaus rengėjų vardu

E. Daniūnas,
pirmininkas
V. Vaitkus,

šio baliaus atskaitomybės vedėjas

DELHI, ONTARIO

VEDYBINĖ SUKAKTIS. 1978 m. lapkričio 25 d. Andrius ir Gertrūda Usvaltai savo šeimos, giminių ir artimųjų tarpe paminėjo savo 25 metų vedybų sukaktį. Usvaltai į Kanadą yra atvykę 1949 m.; vedė 1953 m. lapkričio 21 d. Aylmer, Ont. Jie turi įsigiję gražų ūkį, kuris įeina į Aylmer miesto ribas. Yra aktyvūs Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio, šaulių ir

Kaip Ontario liberalų partijos ir oficialios opozicijos vadas sveikinu visą lietuvių bendruomenę, linkiu džiugių

Kalėdų

ir sveikų bei

laimingų **NAUJŲ METŲ!**

Tegu tos šventės atneša džiaugsmo jums ir jūsų šeimos nariams čia, Kanadoje, ir užjūryje.

STUART SMITH

SVEIKINAME

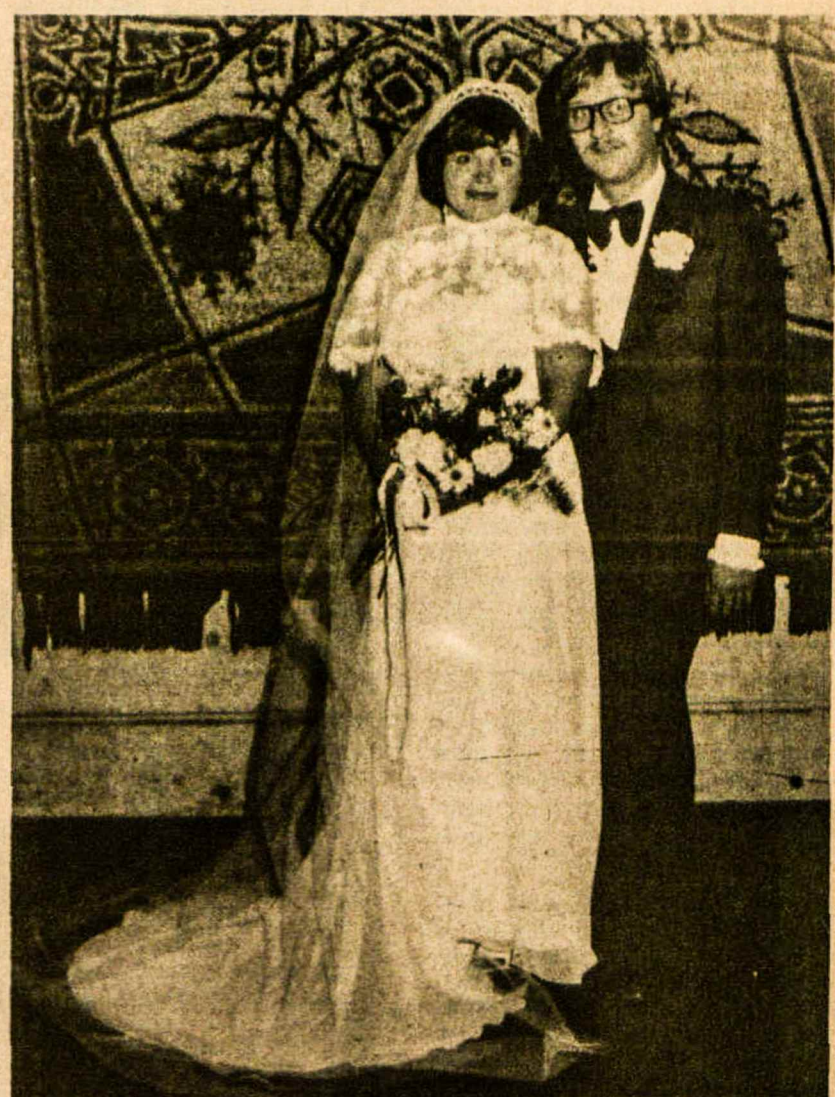
Nauju Metu

proga savo vaikus, vaikaičius, gimines, draugus ir pažįstamus, gyvenančius Kanadoje, Amerikoje, linkėdami linksmų švenčių bei laimingos ateities 1979 metais.

Jūsų ANGELE ir ALFONSAS ŠMIGELSKIAI

St. Petersburg Beach, Florida

IRENA KRYŽEVIČIŪTĖ ir STASYS PETRAUSKAS, susituokę Lietuvos Kankinių šventovėje, Toronte-Mississaugoje, Ont., 1978 m. lapkričio 25 dieną

Bendruomenės veikloje. Sukaktuviniams sugiedota "Ilgiausių metų", palinkėta daug laimės ir įteikta dovanų. Pagerbtųjų rengėjos buvo Elena Mačiulienė ir p. Razokienė.

JONO IR BIRUTĖS LUKŠIŲ 35 metų vedybų sukaktis paminėta 1978 m. lapkričio 26 d. jų pačių namuose. Rengėjos buvo Elena Ruginienė, Leokadija Vitienė ir Aldona Andreikaitytė. Programai vadovavo ir sveikinimo žodi tarė Stasys Beržinis. Sukaktuviniams sveikino J. Žiogienė ir Stp. Jakubickas. Sugiedota "Ilgiausių metų" ir nuo visų dalyvių įteikta dovanų.

J. ir B. Lukšiai priklauso DLK Gedimino Delhi šaulių kuopai ir KLB Delhi apylinkė.

Gruodžio 10, sekmadienį, Jonas ir Birutė Lukšiai, kaip padėką Dievui už suteiktas malones šeimos gyve-

nime, užrašė šv. Mišias, po kurių parapijos salėje pavašino visus Mišiose dalyvavusius parapijiečius kava ir užkandžiais. Ta proga juos dar sveikino katalikių moterų skyriaus vardu A. Ratavičienė, o buvę salėje sugiedoję sukaktuviniams dar kartą "Ilgiausių metų".

Stepas Jakubickas

DAUGIAKULTŪRĖ ORGANIZACIJA. Delhi miestelyje yra įsteigta "Multicultural Heritage Association of Norfolk". Jai priklauso 8 tautų atstovai (tikimasi jų ir daugiau), jų tarpe ir lietuviai. Šių metų pirmininkas dr. Pandys — vengras. Planuojama ruošti susipažinimo vakarą 1979 m. vasario 23 d. belgų salėje. Programoje — įvairių tautų pasirodymai. Taip pat įvyks parodėlė, kur kiekviena tautybė turės savo stalą. Lietuviai prašomi dalyvauti. B. V.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

Vienos dienos įvykiai

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Suskambėjo telefonas. Prieinu — kalba gydytoja Irena Šeputienė-Babenskaitė, pranešdama, kad staiga širdies smūgio ištiktas savo krautuvėjo nualpo ir nuvežtas į ligoninę 1978. XI. 16 mirė jos brolis Henrikas Babenskas, 56 metų amžiaus. Visa Karako lietuvių kolonija pažinojo jį kaip ramų, padorų ir paslaugų tautietį. 1978 m. pradžioje buvau aprašiusi jo nuotykius medžiojant. Rengiausi aprašyti įdomų jo pasakojimą iš indėnų gyvenimo, deja, Henrikas šias įdomias žinias jau nusinešė į amžinybę.

Henrikas gražiai grojo akordeonu ir daug metų akompanavo mūsų jaunimui tautinių šokių koncertuose bei jų repeticijose.

Babenskų šeimoje — beveik visi gydytojai, tik vienas Henrikas neturėjo patraukimo į mediciną. Henriko tėvas Lietuvoje — plaučių ligų gydytojas, motina — Austrijoje Vienos universiteto diplomuota masažistė, brolis Lietuvoje — veterinarijos gydytojas, profesorius, autorius kelių mokslo darbų, Irena Šeputienė-Babenskaitė — moterų ligų gydytoja.

Lenkų šventėje

Palaidoję Henriką Babenską, nuvykom į lenkų kolonijos 60 metų nepriklausomybės šventės minėjimą. Sukakties data buvo lapkričio 11, bet pats minėjimas buvo nukeltas į lapkričio 18 d. Iš lietuvių dalyvavome: kun. Antanas Perkumas, lietuvių kapelionas, mokytojas Petras Kriščiūnas, Karako Lietuvių Bendruomenės pirm. Vladas Mažeika, Eugenija Rudytė, A. ir J. Vaisiūnai. Minėjimas įvyko salėje Don Bosco patalpose, dalyvaujant 200 asmenų.

Iškilmingas Mišias atnašavo kun. S. Brudek, kun. R. Urbaniski ir mūsų kun. A. Perkumas. Pasibaigus iškilmingoms pamaldoms, prasidėjo kultūrinis akas. Smuiku grojo žinoma lenkų smuikininkė Božena Gajek, jai akompanavo Nina Ivanek. Ji grojo tik lenkų kompozitorių kūrinius.

Įdomu pažymėti lenkų muzikų atsiradimą Venecueloje. B. Gajek yra žinoma Varšuvos simfoninio orkestro smuikininkė. Kartu su ja iš dabartinės Lenkijos yra atvažiuavę apie 50 muzikų, pasirašę darbo sutartį su Venecuelos vyriausybe. Jų tikslas — suorganizuoti Maracaibo,

naftos centre, nuolatinį simfonijos orkestrą su Venecuelos muzikais. Visi šie muzikai atvyko iš Lenkijos su valdžios žinia, bet iš savo uždario 10% doleriais turi atiduoti Lenkijos vyriausybei. Iš to galima spręsti, kaip svarbu yra Lenkijos vyriausybei gauti amerikietiško dolerio. Ji sutinka išnuomoti net savo menininkus svetimai valstybei.

Sekantis muzikos kūrinių atlikėjas buvo šešiolikametis pianistas Jose Augustin Lira, žinomas italų muzikos mokytojos Olgos Mondolfi mokiny.

Po koncertinės dalies buvo iškvieistas tarti sveikinimo žodį Karako Lietuvių Bendruomenės pirm. Vladas Mažeika. Jis pasabrėžė, kad šis jo sveikinimas bei linkėjimas lenkų būtų priimtas ne tik kaip simbolinis prisiminimas garbingos lenkų tautos praeities, bet ir kaip išsvajotos laisvės viltis. Lenkų bendruomenės pirm. Feliksas Zubras padėkojo visiems atsilankiusiems, o draugiškų tautų atstovams — už jų gražius linkėjimus. Pagerbė lenkų žuvusius karius vienos minutės tyła, nušvietė lenkų padėtį išeivijoje, džiaugėsi jų naujųjų popiežiumi ir išreiškė viltį, kad netolimoje ateityje Lenkija, kaip ir visos kitos okupuotos kaimynės, atgaus savo nepriklausomybę.

Latvių iškilmė

Po to važiuojame į latvių nepriklausomybės minėjimą, įvyksį taip pat lapkričio 18 d. Latvių bendruomenė Karake turi nemažą būrelį lietuvių draugų. Iškilmingose pamaldose dalyvavo iš lietuvių: Jūratė Statkutė de Rosales su savo vyrų — lietuvių reikalams išrinkta latvių ryšininkė, gyd. P. Dambava, A. Ignatavičiūtė — valdybos narė su seserimi Virginija, mokyk. P. Kriščiūnas, J. ir A. Vaisiūnai, kun. A. Perkumas, E. Rudytė ir Vl. Mažeika.

Po iškilmingų pamaldų svečiai apžiūrėjo Argentinos latvės Skaidritės Kocens paveikslų parodą. Po to buvo pakviesti į latvių suruoštas vaišes. Minėjime dalyvavo per 100 asmenų. Pranešimą padarė latvių bendruomenės pirm. Peteris Bolšaitis. Jis padėkojo draugiškų tautų atstovams už sveikinimus ir dalyvavimą. inž. A. Vitolis įteikė padėkos pažymėjimus savo tautiečiams, paaukojusiems Latvių Laisvės Fondui po 500 dolerių. Pravedė idomią loteriją.

Rytų ir Vidurio Europos Studijų Sąjunga šiais metais surengė studijų dienas Banff vietovėje, Albertos provincijoje. Įvairių tautybių tarpe buvo ir lietuvių būrelis, kurį matome šioje nuotraukoje. Pirmoje eilėje: p. Krausienė, B. Bilkštytė-Richardson, p. Dubauskienė; antroje eilėje: Dubauskas, Krausas, A. Landsbergis, J. R. Šimavičius, A. Dudaravičius. Paskaitą apie lietuvių teatrą skaitė A. Landsbergis

Suokalbys prieš degtinę ir šokius

A. KALNIUS

Savaitgalis ir vėl buvo gausus vingretniais renginiais: 1. Toronto Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje įvyko šios parapijos choro 25 m. sukaktvinis koncertas - šokiai - išgertuvės; 2. Lietuvių namų vyrai tuo pačiu laiku surengė vieną valandą anksčiau prieškoncertines išgertuves, o paskui solo ir duetų koncertą - šokius Karaliaus Mindaugo menėje; 3. Tų pačių namų jaunimo būrelis, pasirėmęs svaigalų, geros muzikos ir staigmenų tradicijomis, paskelbė šokius. Reikia iš karto pastebėti, kad šis "suokalbys" liečia šokius ir išgertuves tik tuo atveju, kai jais atskiedžiami meno renginiai ir kai besaikiškai nugarinama pačių šokių proga.

Pinčiukas — suokalbčio organizatorius

Man teko "maloni" pareiga aprašyti minėto choro koncertą, į kurį buvo atsibastęs ir Pinčiukas. Jis, pamatęs mano kišenėje pieštuką, suprato, kad esu korespondentas, ir ėmė gundyti rašyti teisybę, nieko nevyndį jant į pakulas. Prieš tokią pagundą sunku atsispirti, nes saukti teisybę tai juk yra pekliskasis užmanymas. Matyt, šis velniukštis, atsiminęs savo jaunias dienas, kai jis dar buvo mažas angeliukas, laipiojo ant baltų debesėlių, pamiršo savo velnišką pareigą. Taigi atsisakyti jo patarimų būtų labai neišmintinga.

Vos man atvykusiam į koncertą salę jis sako:

— Pasiįžiešk stalo, idant turėtum į ką alkūnėmis atsiremti.

— Klausau, Pinčiuk, — atsakiau ir tuoj pat nuėjau prie vieno stalo. Žiūriu, visos kėdės apverstos augštin kojom. Vadinas, užimtas. Einu prie kito — ta pati giesmė, tik kėdės atlošomos įsiremsios ir stalą. Dar net neprisiartinus prie trečio, viena panaitė su balta gėle ant krūtinės, matyt, choro, o gal net ir visos parapijos augštenybė, tvirtai pasakė, kad visi stalai jau seniai užimti. Ši žinia labai užgavo Pinčiuką.

— Palauk, — suriko jisai ir nugyriavo kažkur per stalus. Labai bijojau, kad jo biesas nenukentų į vienuolyną ir ten neimtu kilioti parapijos kunigų, nes juk ne jie šį koncertą rengė ir tokią tvarką nustatė. Bet staiga kažkas sušvilpė... Gi žiūriu Pinčiukas gale salės, pačiame kampe, ant stalo užsilipęs, man abiem rankom moja. Nubėgu — nagi nė viena kėdė neatsirėmusi į stalo briauną. Tai reiškia, šis stalas dar neužimtas.

— Tai vyrai! — pagyriau Pinčiuką. O jis pakėlė ranką ir dviem pirštais baksnuoja sau į galvą: suprask, koks jis yra gudrus.

— Ak, kiek čia daug vietos, — apsidžiaugiau. — O to stalo didumas... kaip ministerio pirmininko. Aš gi tik menkas korespondentukas, kurio jokių renginių vadai nepripažįsta.

Pinčiukas, supratęs liūdną mano mintį ir apgailėjęs žemą visuomeninę padėtį, gana garsiai ir įsakančiai tarė:

— Išsiimk lapą popieriaus ir spalvotų pieštukų rašyk: "Šitas stalas yra rezervuojamas garbingajam "Tėviškės žiburių" redakcijos spaudos attache's poreikiams. Taškas."

— Ne, ne, ne ir dar tris kartus ne! Šitas stalas jau seniai užimtas, — tarė prie kaimyninio stalo sėdinti visai neliūdno veido mergina, o gal net moteris. Matyt, ji čia buvo palikta daboti, kad kas nors nepaveržtų ir šitos paskutinės mūsų vilties. Beveik kiekvienas velniukštis, šitaip paniekintas moters, yra

jau "gatavas numirti iš sarmatos". Taigi ir Pinčiukas, užsimaukšlinęs kepurę ant akių, išnėrė pro duris. Aš gi pasiėmiau savo popiergalį ir nutariau eiti namo. Priešs prie durų, dar atsisgrįžau į scenos pusę, bet kodėl, nežinau. Kas iš to, kad aš pamačiau porą kažkokių "komandierių" su pražilusiom nasturtom atlapuose. Aš vistiek jų tarnybinių funkcijų negalėjau perprasti. Bet ką aš matau ten, kairėje pusėje? Nagi žiūriu — senas mano draugas, net buvęs šios parapijos viršininku, galvą užvertęs dairosi.

— Na, ko gi tu palubėje jieškai? — pasveikinau.

— Vietos atsisėsti, — suniurzgė, matyt, manęs neatpažinęs. — A, tai tu čia, — pagaliau nusišypsojo. Pradėjom kalbėtis apie šį, apie tą ir nė nejutome, kad mūsų kojos per kelius jau ima linkti. Pagaliau nei iš šio, nei iš to mudu tik lept ir jau sėdime prie vieno stalo, pačiame salės gale, dešinėje pusėje, kampe. Aš tik pajutau, kad kažkas man nuo ausies braukia plaukus. Nagi, Pinčiukas atnešė linksmą žinią:

— Galite sėdėti ramiai, — pažinbūdėjo jis, — trys šito stalo savininkai ten, prie baro, skėčioja rankom. Vadinas...

Aš Pinčiuką paprašiau kuriam laikui dingti.

Šitie įvykiai truko per 50 minučių. Betgi čia esama nemažai ir mano kaltės, nes aš atvykau 30 minučių anksčiau.

Taigi, tik 20 minučių pavėlavęs, prasidėjo ir pats koncertas. Uždanga lygiai, netrukčiodama kaip kadaise, prasivėrė, ir mes scenoje išvydome daugybę veidų. Vieni iš jų atrodė lyg ir šiek tiek šalnos paliesti, lyg rūpestėlių paglostyti, nes jau 25 metai, kai jų lūpomis bėgioja dainos ir giesmės garsai. Tačiau visi jie linksmai švytėjo, degė ryžtu ir, tarytum kalbėjo svečiams: "Palaukite, mes jums parodysim, ką mes dar galime. Tegul tik ateis dirigentas." Tai buvo Prisikėlimo parapijos choras...

Netrukus išnirio ir dirigentas. Tai judrusis sol. Vaclovas Verikaitis, pirmasis ir dabartinis šio choro mokytojas. Jis, tarp kita ko, yra ir muzikos kritikas, kuris Kanadoje bene dažniausiai imasi plunksnos ir savo muzikinei patirtimi dalinasi su skaitytojais. Tai labai gerai, nes mūsų dainos sklaidėdai dažnai yra reikalingi paskatinimo, o klausytojai — apšvietos. Manau, kad ne vienas laikraščio redaktorius, o ypač "Tėviškės žiburių", jam linkėtų tapti Toronto Jakubėnu.

Tarp abiejų Verikaitių — jau no ir "barzdoto" — šiam chorui dar vadovavo kun. Br. Jurksas net 13 metų. Jis savo muzikinę patirtimi šį chorą apipavidalino ir išugdė visą eilę jaunų dainininkų. Po jo sekė jaunas muzikas Eug. Kriščiūnas, kuris dabar vadovauja jaunimo chorui.

Kalbant apie šį sukurtytinį koncertą, reiktų manyti, kad klausytojai, dainos entuziastai, stebuklo iš jo nelaukė. Nes argi jie nežino, kad mažoji bendruomenės kiauštelė negalima pririnkti išskirtinų balsų, kad choristų pasirušimo sąlygos dažnai sunkiai bėpakiellamos — darbai fabrikuose ar įstaigose, namai, šeimos, vaikai ir visokie kitokie rūpesčiai juos vis ir vis kur nors įpareigoja. Ir jeigu šiam koncerte mes jaučiame, kad choras yra peržengęs vidutiniškumo ribą, tai ačiū choristų entuziazmui, pasišventimui ir dainos meilei. Nemanau, kad yra bent vienas parapijietis, kuris šito nesuprastų, neįvertintų ir

nebūtų dėkingas, nekaltant apie choro globėjus — Tėvą Bernardiną, T. Placidą ir dabartinį kleboną T. Augustiną, kurių nuosirdumu ir visokeriopa parama naudojosi ir naudojasi chorvedžiai bei choristai.

Tenka dar paminėti, kad Toronte yra susiorganizavę vyry choras, kuris šiose koncerte sėkmingai talkino parapijos chorui. Jis dar be vardo. Taigi laukiame krikštytų ir koncertų.

***

Po koncerto išdrožiau namo, regis, pats pirmasis. Mat, neturiu tokio "mikserio", kuris muziką su alumi gerai suplaktų. Lipdamas laiptais augštin, dar sutikau vieną antrosios jaunystės porą, ateinančią į "koncertą". Namie prie durų radau Pinčiuką.

— Nėpyk, o tuoj leisk vidun, nes matai, kad šalta.

Ū-ta-ta... Parodyk, ką parašei! Gal kokią teisybę praleidai, — paprašė jis. Parodžiau, tuščia jo. — Gerai pasakytą, bet parašyta neviskas. Trūksta vieno parapijiečio, kuris sukėlė triukšmą dešiniame salės kampe.

Iš tikrųjų ten būta nemažo triukšmo. Vienas parapijos pi lietis nervinosi, koliojosi ir net keikėsi, kai keleiviai iš kavinės ir baro vaikštinėjo pro šalį ir savo rankovėmis vis užkabindavo kieno nors nosį arba trukdydavo žiūrėti į sceną.

Būtinai pasakyk rengėjams mano nuomonę, — užsispyrė Pinčiukas. — Jeigu vietoje svečių į kampus būtų buvę sukrauti stalai ir "trafikas" būtų buvęs nukreiptas pasieniais, tai jokių nesusipratimų būtų neįvykę ir dainos būtų skambėjusios tik viename salės gale.

— Na, čia, vyruti, mudu esame vienos minties, — įsiterpiau aš, — bet tu man pasakyk, kur tada svečiai būtų pasidėję alaus bonkas, degtinės mišinius ir koka-kolą koncerto metu?

— Į tavo klausimą aš atsakysiu savo paklausimu. Taigi, mielasis, jau artinasi laikas, kada ne tik klausytojai koncerto metu girkšnos alų ir sriubčios vi sokias mikstūras, bet ir solistai bei vaidilios eis į sceną su "milkem" saujose, o choristams reikės įsiridinti gal net kelias statines alaus. Tai dabar tu man pasakyk, kur gi jie tas visas gėrybes pasidės? Juk ant fortepijono viskas nesutylis.

— Na, šitaip tai jau nebus, — atrėžiau, — o tu esi šmeižikas, papliauška, niekadėjai ir... daugiau nieko.

— Tebūnie, kaip tu sakai. Bet prieš išeinant leisk man išskelti dar vieną klausimą: ar gali rimtas menininkas scenoje užmegzti ryšį su publika, kuri yra didesnė ar mažesnė alkoholio įtakoj? Aš atsakau — ne. Arba juodu abu turi būti girti, arba nė vienas neragavęs nė lašelio. Na, tai lik sveikas!

— Palauk. Kaip žinai, aš nesu dvasia ir tuo pačiu metu negaliu dalyvauti dviejuose koncertuose. Pasakyk, ar tu buvai lietuvių namų vyrų surengtame koncerte? Jei taip, tai kaip jis tau patiko?

— Taip, buvau. Koncertas buvo geras, tik perpus trumpesnis. Solistai savo duoklę atidavė be priekaištų. Tik, matai, tenai baras buvo atidarytas viena valanda anksčiau, kad publika geriau pasiruštų išklausyti koncerto. Bet išėjo atvirkščiai, nes solistai turbūt dėlto nesutiko padainuoti priedo nė vienos dainos.

— Ačiū ir atleisk, jei kur nors tave užgavau, — tariau atsisveikindamas.

— Gaila, bet velnias niekam negali atleisti.

A. a. dr. BRONIUS RADZIVANAS, 71 m., miręs 1978 m. gruodžio 1 d. Niujorke nuo širdies smūgio. Palaidotas gruodžio 5 d. Brooklyne. Šioje nuotraukoje vėlonis su savo šeima 1948 m. Dr. Br. Radzivas buvo kilęs iš Vidiškių bažnytkaimio, Žemaitkiemio valsč., Ukmergės apskr. Gimnaziją jis baigė Ukmergėje ir Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą Kaune. Kaip gydytojas dirbo Kaune, vėliau — Jonavoje ir Fellbach prie Stuttgart, Vokietijoje. Atvykęs į Ameriką, dirbo Niujorke ir N. Jersey. Salia profesinio darbo, vėlonis iš pat jaunystės buvo uolus organizacijų ir visuomenės veikėjas. Dirbo ateitininkuose, Vokietijoje gyvendamas — Tremtinų Bendruomenėje, o šiaipus Atlanto — Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitete, Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvių Gydytojų Sąjungoje. Vėlonis buvo "T2" garbės prenumeratorių. Paliko liūdinčią žmoną dantų gydytoją Apoloniją ir sūnų — inžinerijos magistrą Vytautą su šeima. PRANYS ALSINAS

Sudiev Rapolui Valatkai!

AL. GIMANTAS

Kartą vienas mūsų laikraštinių, paklaustas, kokio pobūdžio aprašymai jam yra lengviausi, atsakęs (beveik negalvodamas) ... laidotuvės. Girdi, jei saulė šviečia, rašyk, kad ir dangus džiaugiasi, priimdamas naują sielą, o jeigu lyja, turi paminėti, kad ir dangus ašaroja...

Ir kai šiandien bandai įieškoti tinkamų žodžių apie neseniai iš mūsų tarpo išėjusį Rapolą (Ralph) Valatką, pamatai, kad šiuo atveju minėti posakiai apie saulę bei lietu tinka ir a. a. Rapolui, tik jo atveju abu tie dalykai turi eiti drauge. Mat, jo asmenybė visada buvo tokia šviečia, giedra, pozityvus nuotaikos, o lietuvis laisi reiškia liūdesį ir ašaras jo netekus.

Nekovosi su mirties angelu ir jo neatšaukiamu pasirinkimu ir nekaltnis dangaus nuosprendžio — tai tebutų mažareikšmė retorika. Tačiau negali nepalydėti Rapolo šiltai šodžiais ir mielais prisiminimais. Juk dviejų rankų pirštų užtektų suskaičiuoti tuos mūsų čiagimius tautiečius, kurie puikiai sutapo su naujosios imigracijos tautiečiais. Valatka neabejotinai buvo vienas tų retųjų, kurie vienodai gerai jautėsi senųjų ir naujųjų lietuvių gretose. Jam nesvetima buvo Lietuvių Bendruomenės veikla ir patys principai. Skaitė, rėmė, galima sakyti, beveik visą lietuvišką spaudą, pirkė knygas, sekė žurnalus. Daug metų jis buvo nepamainomu ryšininku per triskart savaitę transliuojamas lietuviškas radijo valandėles, neblogai girdimas pietrytiniame Mičigane ir Ontario srityje.

Tai pasakytina ir apie įvairius lietuviškus parengimus, įvairių minėjimų neišskiriant. Visur matydavome besisjypsantį Rapolo veidą kartu su žmona Onute, kuri, rodos, būdama lenkų kilmės, ne tik išmoko puikiausiai lietuviškai kalbėti, bet ir galvoti bei jaustis lietuvaite. Tai, žinoma, jos vyro Rapolo nuopelnas. Vadinas, abu Valatkos, niekad Lietuvos nematę ir jos tiesiogiai nepažinę, visada mums imponavo savo grynu lietuvišku nusistatymu, plačia galvoseną, krikščioniška morale ir tolerancija.

Rapolas, galima sakyti, mokėjo sugyventi su visais be jokių ypatingų pastangų. Gili inteligencija jam buvo įgimta ir jokių aplinkybių nekeičiama. Lietuvybė jam buvo ne kokia dirbtinė pareiga, priimta prievolė, bet tiesioginis gyvenimo būdas ir prasmė. Kažkaip jo asmenyje gražiai derinosi prigimtas amerikietiškas pilnatras krauju lietuvišku nusistatymu.

Sparčiai mažėja senųjų, t. y. čiagimiu, lietuvių gretos. Ne tik mirtis retina juos. Prasideda nubyrėjimai, pasitraukimai iš lietuviškosios orbitos, vienpusiškas užsidarymas savo ratelyje. Dauguma jų nenorėjo, nemokėjo ar nepajėgė įsijungti į bendrąją veiklą, vadovaujamą naujųjų ateivių. Iš dalies kalti

Specialus papildomas traukimas!

Per 27,000
ekstra laimėjimų daugiau
kaip \$1 1/2 milijono vertės...

Puikus būdas
pradėti naujus metus

Šiame specialiaame traukime reguliarius jūsų Wintario bilietas duoda teisę į visus 5 reguliarius laimėjimus po \$100,000, specialius laimėjimus \$50,000 — \$20,000 — \$10,000

BE TO I:

101 specialų laimėjimų po \$5,000
101 specialų laimėjimų po \$2,000
101 laimėjimų po \$10,000

... iš viso bus per 123,000 laimėjimų daugiau kaip \$5 milijonų vertės!

Reguliarius jūsų Wintario bilieto numeris teikia jums tūkstančius galimybių laimėti šiame specialiaame 1979 metų traukime. Jis galioja ne tik visiems reguliariems ir neapmokestinamiems laimėjimams, bet ir trims specialiais traukimams po \$50,000, \$20,000 ir \$10,000. Tuose trijuose specialiuose traukimuose

se bus per 27,000 laimėjimų po \$25 pagal tris paskutines skaitlines. Laimėjimai yra nustatyti, remiantis 102 serijų bilietų laida. Laikas atsiimti laimėjimus — iki vienerių metų. Traukimas bus rodomas "Global" televizijoje iš Uxbridge! Įjunkite televizorių 9 v. v.

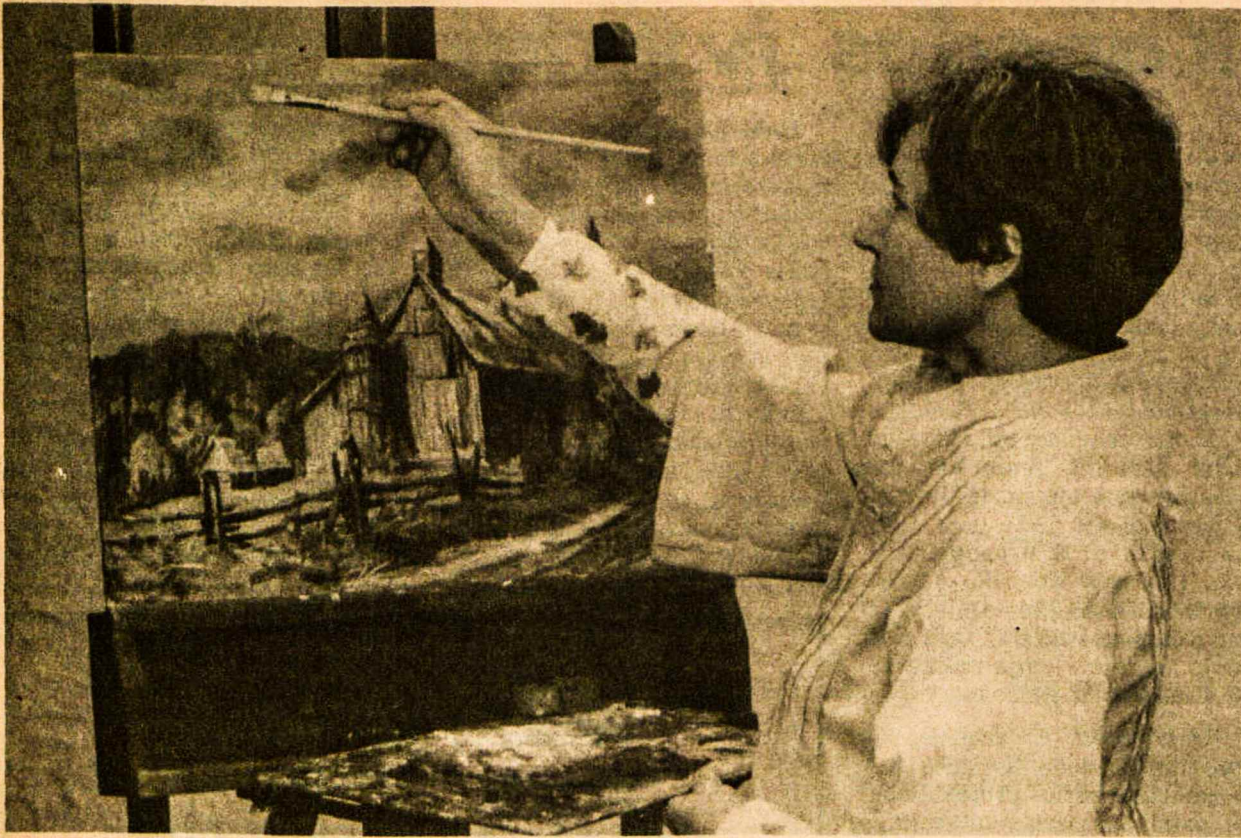
visi laimime

wintario

1979 m. sausio 4

Tuoju įsigykite bilietą!

Dail. REGINA ŽIURAITIENĖ piešia Kanados gamtos vaizdus. Jos darbų paroda buvo surengta Anapilyje

Apysaka „Išėivės keliu“

PR. NAUJOKAITIS

Marija Aukštaitė (Radkevičiūtė-Navikevičienė, gim. 1896) iš Lietuvos į Kanadą yra atvykusi 1930 m. Čia ji pasižymėjo kultūrine ir visuomenine veikla. Kanados ir JAV lietuvių laikraščiuose spausdino patriotinių ir kitokių proginių eilėraščių, apsakymėlių, straipsnių, reportažų. Viso gyvenimo poezijos rinktinę „Rožių vasara“ išleido 1966 m. Jos stalinėje yra susitelkę nemaža atsiminimų, beletristinių apybraižų. Iš gausaus jos rankraštyno yra atrinkta spaudai ir neseniai išleista apysaka „Išėivės keliu“.

Išoriniai apsakos rėmai yra keleivinio laivo, plaukiančio iš Prancūzijos Le Havre uosto į Kanados Halifaksą, aplinkuma. Laivu plaukia ir dvi lietuvės: Loretta Rimšienė, Lietuvoje Nemuno Vilnės slapyvardžiu žinoma rašytoja, ir nėsčia gražuolė Gražina. Tik laive juodvi susipažįsta ir nuoširdžiai susidraugauja. Gražina atvirai pasipasa-koja savo gyvenimo istoriją. Loretta iš Gražinos pasakojimo vėliau sukuria apysaką. Daug dėmesio skiriama ir laivo aplinkumai. Augštos kilmės anglai ruošia balius, į juos kviečia ir abi lietuvės.

Gražina yra kilusi iš nusigyvenusių Lietuvos aristokratų. Su senele ji gyvena menkoje trobelėje Kauno pakraštyje. Po senelės mirties gimnaziją lankančią Gražiną globoja jaunas kunigas Albinas. Bet reikalai taip susidėstę, kad Albinas staiga dingsta, ir Gražina neturi iš ko gyventi. Laisvės alėjoje tada susipažįsta su dailininku Alvyru ir sutinka jam pozuoti. Alvyras yra kilnus žmogus, ir jo globoje Gražina jaučiasi saugi. Tačiau staiga dailininkas išmėtamasis iš buto, jo paveikslai perduodami iš varžytinių, o jis pats išvyksta į Paryžių. Gražina vėl lieka be cento kišėnėje. Tada netikėtai ją aplanko Alvyro draugas dailininkas Vakariss. Sįs prikalbina Gražiną jam modeliuoti. Vakario viloje ir atsitinka ta nelaimė, kad Gražina natsispiria gražaus vyro viliojimams. Savo nuopuolimi ji labai skaudžiai išgyvena. Tačiau didžiausio nuosivylimo momentą vėl atsiranda kunigas Albinas. Jis iš Vakario išreikalauja nemažą sumą pinigų ir didelį lagaminą brangaus kraičio, su tvarko kelionės dokumentus į Kanadą, laikinai apgyvendina Palangoje pas savo bičiulius, bet dėl klebono mirties negali pats net Gražinos išlydėti. Tačiau įvykiai rieda sklandžiai ir laiminga pabaigą. Kanadoje Gražina išteka už turtingo kanadičio. Užaugęs sūnus tampa garsiu dailininku, o po daugelio laimingų metų senutė Loretta tvarko savo gausius rankraščius.

Apysakoje yra nemaža įtampos. Gėris, idealizmas nugalą blogi. Net ir dailininkas Vakariss nėra sugedęs žmogus, ypač kilni yra jo žmona. O Gražina yra gerutė herojė — iš senesnių laikų sentimentalų romanų. Sentimentalizmas Lietuvoje niekad stipriau nebuvo pasireiškęs, o su Lazdynų Pelėda jis visai išblėso. Atrodo, mūsų Aukštaitė bus viena ryškiausių lietuviškojo sentimentalizmo atstovų. Tačiau tos išraiškos priemonės, kurios žavėjo skaitytoją 18 šimtmečiuje ar 19-ojo pra-

Vyresniosios kartos Kanados lietuvių rašytoja MARIJA AUKŠTAITĖ, neseniai išleisdusi apysaką „Išėivės keliu“. Seniau ji yra išleisdusi poezijos rinkinį „Vasaros rožės“. Kanadoje ji gyvena nuo 1930 metų

džioje, šiandien, dvidešimtojo šimtmečio pabaigoje, yra pasenusios ir jau nepatenkina išpratusio skaitytojo. Stai, kad ir tokie pasaldinti žodeliai, kuriais Gražina atsisveikina savo globėją kunigą:

— Ne, tėveli! Toje tuštumoje aš būsiu su jumis! Melsiuos už jus! Už viską jums klosiu savo širdies šilką, padėkos gijomis išaušta, meilės šaudyklėmis pervarstyta! (155 p.).

Sentimentali, nenatūrali yra ir laivo kapitono deklamacija: — Mano rolė — uostas nuo uosto. Marių krantais ligi kito kranto. Laivai, mano kaimynai ir mano bičiuliai... Žuvėdros — palydovės... Bangų šniokštimas — mano simfonijos... Dangaus erdvė su žvaigždžių mirijadais — mano apsiaustai... Vėjai ir audros, mano mėgiamaisi švilpesiai. Myliu aš jūrą! Myliu jos

Šukytė Kanados spaudoje

Lilija Sukytė-Sukis, gimusi Lietuvoje, išaugusi ir išsimokslinusi Kanadoje, gyvenanti ir dainuojanti V. Vokietijoje, pasidalino savo patirtimi su „Opera Canada“ skaitytojais per leidinio bendradarbių Ruby Mercer. „Opera Canada“ yra leidžiamas 4 kartus į metus. 1978 m. gruodžio numerioje yra įdėtas Ruby Mercer pokalbis su L. Sukyte ir kelios nuotraukos. Kadangi „Tėviškės žiburiai“ 1978 m. spalio mėn. numeriuose buvo daugiau apie L. Sukytę rašyta, čia paminėsiu tik būdingesnius brožuos.

L. Sukytė pastebi, kad turi būti giliai supras tas dainuojamas dalykas ir perduodamas kaip poezijos kūrinys. Iš pavieniū dainavimo koncertų nebūtų galima pragyventi. Kai dainuojama operose, tai galima turėti ir koncertų. Kartais yra sunkiau dainuoti atskiruose koncertuose, negu operoje, nes solistas tuo atveju yra vienišas.

Ji maloniai prisimena pirmas pamokas Hamiltone, McMaster universitete, o geriausiai — Toronto muzikos fakultete su Mme Jessner. Pirmas reikšmingas dainavimas buvęs Stratfordo festivalyje. Po to patekusi į Niujorko Metropolitan operą. Ten gaudavusi tik mažos reikšmės vaidmenis. Be rekomendacijų nebuvo vilties kilti. Norėjusi grįžti į Kanadą, bet pasukusi į Europą ir pasilikusi Muen-

nerimstančias gelmes! Myliu dangaus gilumą, į kur mano nevilty — pakeltos akys atsiremia į Viltį. O didžiausiai myliu vieną mano negestantią žvaigždę, dėl kurios mano rankose vairs, o prote negestanti šviesa, tai štai... ši kuklulė moteris — mano Antuanetė, kuriai palikau laisvą valią skraidyti po pasaulį, ir ji skraidydama viena be manęs — nepasiklydo... (35-36 p.).

Taip kapitonas kalba keleivių miniai laive. Juk visi pasakys, kad tai nepsichologiška, nenatūralu, dirbtinai pasaldinta. Tokių pasaldinimų ypač gausu labai išštos Loretos ir Gražinos susipažinimo scenose. Natūralusis yra Gražinos pasakojimas, bet ir ten neišvengiama dirbtinių pasaldinimų, meilinių žodelių, kurių visai nereikia. Kai sentimentalistinė stilius maniera skaitytoją atstumia, tai lyrinės vietos maloniai patraukia. Autorė yra jautri gamtos grožiui. Čia ji randa tinkamus žodžius savo jausmui išreikšti.

Stai pavyzdžiui gali būti kad ir šis nakties vaizdas jūroje:

„Sublugo jūra ir dangus, pranyko horizontai, viskas susijungė į vieną grožį ir refleksiją, žiburiavo dangus ir jūra, ir pro tą visą puošniausiu rausvumu tekėjo mėnulis“ (54 p.).

Reiklesnis skaitytojas, be abejonės, apysakoje ras nemažą trūkumą, bet eilinis skaitytojas mielai paseks intriguojančią Gražinos istoriją ir bus patenkintas lengvu pasiskaitymu.

Knyga išleista gražiai, su J. A. Navikevičiaus pieštu viršeliu, atspausa švariai, gerame popieriuje.

Marija Aukštaitė, ISEIVĖS KELIU. Apysaka. Išleido A. F. Navikevičius. Surinko ir apipavidalino „Tėviškės žiburiai“ spaustuve Toronto. 207 psl., kaina \$5.50.

cheno operoje, kurioje jaučiasi kaip namie.

Augščiausia pakopa buvusi pasiekta Korėjos operoje „Sim Tjong“, kurios kompozitorius Isang Yun specialiai L. Sukytei sukūrė muzikinį vaidmenį. Nuo tada žmonės pamilė jos dainavimą.

Praėjusį sezoną labai sėkmingai dainavo Dafnė. 1980 m. turinti pasiūlymą dainuoti Paminą Romoje. Šiaip dainuojanti daugelį operų ir dažnai keliaujanti.

Esančios išleistos trys plokštelės: Cavalli „Egisto“, Mozarto „Esconio“ ir Nicolai „Linksmosios Windsoro kūmūtės“.

Korespondentas pateikė sol. L. Sukytei ir šį klausimą: „Esate gimusi Lietuvoje, užaugusi Kanadoje, o dabar gyvenate Europoje. Kurį šalį laikote savą?“ Ji atsakė: „Aš nežinau, Ruby. Manau, kad kiekvienas žmogus vėnai ar kitaip myli gimtąją savo šalį, bet aš buvau kudišis, kai palikau Lietuvą, ir apie ją nieko neatsimenu. Moksloėjau Kanadoje, bet, kaip sakote, karjerą turiu Europoje. Vis dėlto aš dainuoju tautines savo dainas kada tik galiu, nes jos yra mano asmens dalis.“

V. M.

• Savoį spauda — kaip kraujas. Be jo apytakos organizmas stingsta ir miršta.

Žurnalistų Sąjungoje

Po kaikiurių pasikeitimų, vienu dėl mirties, kitu dėl kitų priežasčių, LZS centro valdyba Los Angeles mieste yra tokios sudėties: pirm. Jonas Kuprionis, sekr. Vladas Šimoliūnas, išd. Kleva-Rūta Vidžiūnienė, atstovė radijo reikalams Stasė Pautienė. Valdybos adresas: LZS, 6601 Densmore Ave., Van Nuys, Ca. 91406, USA. Tel. 213-786-3131.

Sąjungos veiklos svarbesni brožai yra šie: 1. Pagrindinė žurnalistų sąjungos veikla reiškiasi jos narių bendradarbiavimu periodinėje spaudoje ir radijo programose. Visa eilė jos narių pozityviai ir produktyviai reiškiasi tose srityse.

2. Spaudos išsilankymas ir jos stiprėjimas daug priklauso nuo jos rėmėjų — prenumeratorių. Žurnalistų sąjungos nariams, šalia eilinio bendradarbiavimo spauldoje, nėra svetimas reikalas padėti, kad spauda pasiektų skaitytojus, t.y. skatinti ją prenumeruoti. Centro valdyba, be kitų dalykų, yra specialiai prašiusi lietuviškasis radijo valandėles šiame reikale talkinti. Susilaukiama teigiamų rezultatų.

3. Periodinė spauda ir radijas yra giminingos šakos, sudarančios bendrą lietuviškąją komunikaciją. Žurnalistų sąjungos nariai, pagal jos įstatus, yra numatyti ir radijo valandėlių darbuotojai. Dalis jų priklauso Sąjungai. Centro valdyba yra kreipusis į visų radijo valandėlių vedėjus ir stengiasi, kad šių abiejų lietuviškosios komunikacijos šakų darbuotojai sėdėtų į glaudesnį bendradarbiavimą ir vieni kitiems talkintų.

4. Naujiems nariams patraukti bei jaunesniųjų reikimams žurnalistikos skatinti Čikagoje veikia Daužvardžio Fondas, va dovaujamas kun. A. Saulaičio. Šis fondas kaupia lėšas ir iš jų skiria premijas periodinėje spauldoje pasireiškiantiems jaunuoliam.

5. LZS narių sudėtis ilgainiui keičiasi. Valdyba numato netrukus patikrinti esamų narių sudėtį ir, sudarius tikslesnį sąrašą, išsiuntinėti narius. Tai padėtų ne tik centro valdybai, bet ir atskirų vietovių nariams žinoti jų artumoje gyvenančius

bendradarbius ir palaikyti ryšius. Sąjungai tai būtų akstinas nepriklausančių žurnalistus pakviesti prisidėti.

6. Spaulda padeda išėivijos lietuviškąją veiklą skatinti, kelti arba smukdyti. Žurnalistų sąjunga, atstovaudama periodinės spauldos sričiai, nors ir netiesiogiai, bet iki tam tikro laipsnio lyg ir neša moralinę atsakomybę už vienokius ar kitokius spauldos pasireiškimus. Tiesa, nevysi spauldai rašantieji yra L. Žurnalistų Sąjungos nariai. Ypač šėšelis krinta lygiai ant visų neišėivijos atvejais. L. Žurnalistų Sąjungos valdybos posėdžiavimai, o taip pat ir jos narių, t.y. spauldos darbuotojų, šioje organizacijoje dalyvavimas vargiai turėtų gilesnę prasmę, jeigu ji nieko negalėtų paveikti. Jos vaidmuo būtų bereikšmis esminiame reikale — spauldos pažangos, ypač spauldos etikos kėlime. Reikalas, tiesa, labai sudėtingas, bet ir labiausiai svarbus. Ir dabartinėje periodinėje lietuvių spauldoje pasireiškia nemaža išėivijos žeminančių išpuolių. Iš kitos pusės, L. Žurnalistų Sąjunga savų narių tarpe turi nemažą tikrai išėivijos, pozityviai besireiškiančių, taurių spauldos darbuotojų. Centro valdyba laiko vienu iš svarbiausių savo veiklos uždavinių įieškoti kelių, kaip mūsų turimos pozityvios, plunksna valdančios įieškoti mūsų spauldos negerovių šalinimui.

LZS centro valdyba

Atsiųsta paminėti

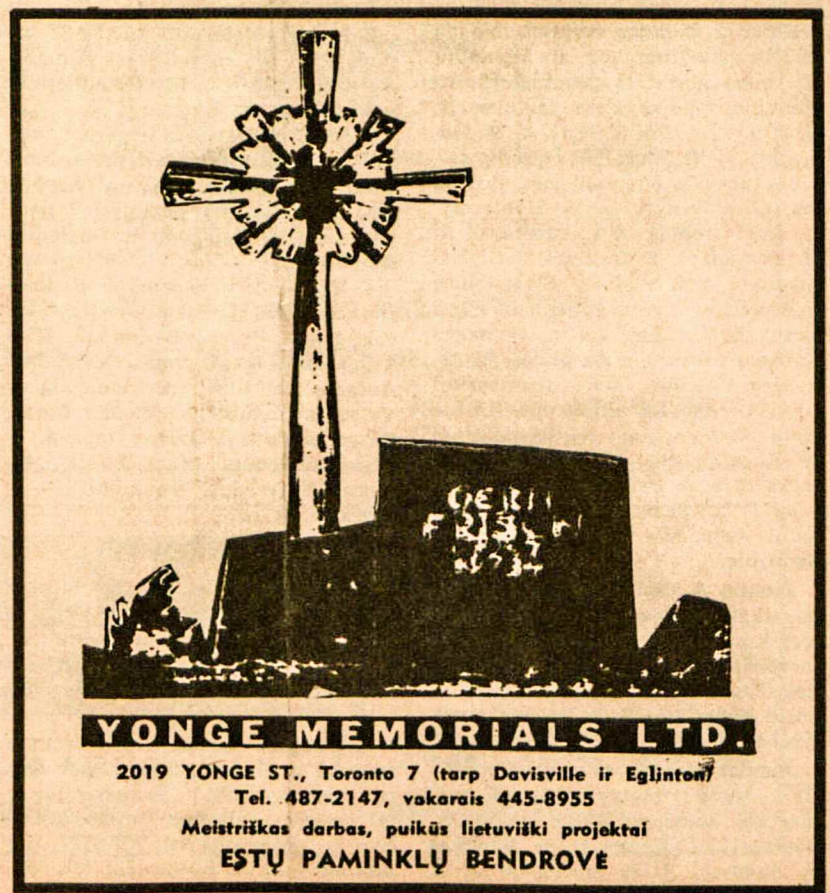
Albinas Baranauskas, RUDENYS IR PAVASARIAI ARBA UŽPLYNIU PULTINEVIUS NAMIE IR SVETUR, III dalis. Išleido 1978 m. Lietuviškos Knygos Klubas, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Viršelis — dail. V. O. Virkau. 389 psl. minkštai viršeliais. Kaina — \$8.

LIETUVIŲ DIENOS nr. 8, 1978 m. spalio. Mėnesinis žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Leidėjas — Antanas F. Skirius, 4384 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029, USA. Šiame numerioje daug vietos skiriama 1963 m. mirusiam kompoz. K. V. Banaičiui bei jo operai „Jūratė ir Kastytis“.

ATEITINIS nr. 7, 1978 m. rugsėjis. Mėnesinis Ateitininkų Federacijos žurnalas. Šis numeris redaguotas S. Kuprio. Administratoriaus adresas: Juozas Polikaitis, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA.

MARIJA ANDRIEVIČIENĖ prie savo papuoštos kalėdinės eglės Edmontone, Alberta. Šia eglė susidomėjo dvidešimties žurnalas „Heritage“, leidžiamas Albertos kultūros ministerijos ir atspausdino jos nuotrauką 1978 m. 6 nr. Prie nuotraukos pridėta M. Andrievičienės biografija, iš kurios aiškėja, kad ji Albertoje gyvena jau 30 metų ir puoselėja lietuviškus papročius

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SAVO METINĮ KONCERTĄ pavarėjančioje Adelaidėje, Australijoje, 29-tą kartą surengė choras „Lituanica“, vadovaujamas dirigentės sol. G. Vasiliauskiene ir administratoriaus J. Lapšio. Pirmojoje dalyje skambėjo moterų, vyrų ir mišraus choro atliekamos dainos. Bene didžiausio dėmesio susilaukė B. Gorbulsio „Klausyk širdies“, kurią teko net pakartoti. Lengvesniam žanrui taipgi atstovavo T. Makačio ir V. Juozapalio kompozicijos. Pirmoji dalis užbaigta ištrauka iš B. Budriūno „Gintaro šalies baladės“ su melburniečių baritonu J. Rubu ir skaltovu J. Neverausku. Sol. J. Rubas šią programą dalį papildė keliom atskirom dainom. Akompanavo pianistė N. Masiliūtė. Antroje dalyje buvo atlikta liaudies dainų ir poezijos pynė „Tėviškė“, koncerto dalyvių nukėlusį į lietuvišką kaimą. Sol. dainas bei duetas dainavo — V. Opulskis, J. Mažielienė, A. Kaminskienė, J. Neverauskas, choro vadovė G. Vasiliauskiene ir J. Rubas. Muzikine palyda pasirūpino akordeonistė M. Dumėviuonė. Apšvietimą tvarkė fotografas V. Vosylius.

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS 1978 m. literatūros premija bus paskirta Kalifornijoje, kur yra sudaryta vertintojų komisija. Sprendimą turės padaryti jos nariai — B. Brazdžionis, B. Raila, A. Rūta, dr. E. Tumienė ir P. Visvydas. Papildomai pranešama, kad autoriai ir leidėjai penkis premijuoti siūlomų knygų egzempliorius turi siųsti ne Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybai, o vertintojų komisijai šiuo adresu: Bernardas Brazdžionis, 1106 Lime Place, Vista, CA 92083, USA. Anksčiau skelbta paskutinė knygos gauti 1978 m. gruodžio 31 d. data pakeičiama į 1979 m. sausio 31 d. Ligi tos datos bus laukiami premijai siūlomų knygų. Kartu primenama, kad primami tik 1978 m. leidiniai. Knygos, išleistos 1979 m., nors ir su 1978 m. data, iš šio konkurso išjungiamos. Jas bus galima siųlyti literatūrinėi 1979 m. premijai.

„DAINAVOS“ ANSAMBLIS čikagiečiams kasmet parūpina naujų muzikinių kūrinių. Su savo vadovu muz. Alvyu Jurgučiu jis jau repetuoja „Emiliją Plateraitę“, kurios libretą sukūrė Anatolijus Kairys, muziką — pats ansamblio vadovas. Du šio muzikinio veikalo spektakliai numatyti kovo 31 ir balandžio 1 d. d. Marijos gimnazijos salėje. Juose dalyvaus solistai — Nerija Linkevičiūtė, torontietis Rimas Strimaitis, Valentiną Liorentas, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, Bronius Jančys, Nėlė Paulauskaitė ir J. Burges. Muz. A. Jurgutis „Emiliją Plateraitę“ yra dedikavęs savo žmonai, kuriai su dukra vis dar neleidžiama iš sovietų okupuotos Lietuvos išvykti Čikagon. Režisore yra pakviesta Žilvė Nungaudaitė, scenovaizdžius sukuria dail. J. Daugvila. Chorą paruošė muz. A. Jurgučiu talkina Rasa Solūnaitė su pianiste Žilve Modestiene.

FILISTERIŲ SKAUTŲ SAJUNGOS Los Angeles skyrius Kalifornijoje lietuvių pakvietė į Sv. Kazimiero parapijos salę susitikti su čikagiečių aktorium Jonu Kelečium. Svečias iš Čikagos buvo atvežęs S. Becketto „Paskutinį Krappo įrašą“, Pulgio Andriūšo senolio monologą „Neleid“ ir Antano Vaičiūlaičio pasakos „Uodas“ inscenizaciją. Jos atlikime jam talkino vietinis aktorius Algimantas Zemaitaitis. Jono Kelečiaus dramatos popietė prieš Kalėdas buvo surengta ir Klevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje.

VILLA ANGELA ACADEMY mergaičių gimnazija Klevelande, JAV, kasmet pastato vieną operetą ar kurį kitą muzikinį veiklą. 1978 m. lapkričio 17-22 d. d. buvo suvaidinti keturi R. Rodgerso ir O. Hammersteino „Oklahomos“ spektakliai. Pagrindinį vyro vaidmenį atliko Marius Tatarūnas, pakviestas iš Sv. Juozapo gimnazijos. Be šio lietuvių, „Oklahomos“ operetės pastatyme dalyvavo Paulius Kijauskas ir Audrė Motiejūnaitė. M. Tatarūnas, gimnaziją baigiantis šiais mokslo metais, yra dalyvavęs ir kituose operetų pastatymuose. Jis žada studijuoti vaidybą ir dainavimą.

NIUJORKO LAIKRAŠTIS „Sunday News“ savo priediniame žurnale visą puslapį paskyrė dail. Albino Elksaus dviejų spalvotų vitražų nuotraukoms. Nijorkietis A. Elksus yra pasižymėjęs visoje Amerikoje kaip talentingas vitražų kūrėjas. Neseniai su 12 kitų dailininkų jis dalyvavo Nijorkoje įvykusioje parodoje „Naujieji vitražai“, pateikdamas 5 savo kūrinius. Dabar ši paroda yra perkelta Vašingtonan, į Renwicko galeriją, kuri priklauso garsiajam Smithsonian institutui.

KRISTINA SABALYTĖ, magistro laipsniu baigdama studijas Carbondale universitete, Illinojaus valstijoje, savo baigiamajam darbui pasirinko temą „Balyš Sruga“ — lietuvių drama teorijoje ir praktikoje. Prie šio darbo pridėjo ir į anglų kalbą išverstą B. Srugos pjesę „Kazimieras Sapiega“. Jaunoji teatrologė yra išvertusi lietuvių dramaturgų kūrinių A. Straumanno leidžiamą baltiečių dramatos antologiją, dalyvavusi universiteto teatro pastatymuose.

KAUNO MENININKŲ NAMUOSE įvykusį kauniečių rašytojų vakarą įvadiniu žodžiu pradėjo Lietuvos Rašytojų Sąjungos Kauno skyriaus atsakingasis sekr. V. Martinkus. Naujus savo eilėraščius skaitė D. Saukaitė ir A. Mikuta. Su A. Puišytės ir B. Keturakio laimėjimais poezijoje dalyvių supažindino Kauno dramos teatro aktorė R. Stalliūnaitė. Oficialiai šis vakaras, kaip ir daugelis kitų renginių, buvo skirtas propagandiniam kompartijos ir sovietinės Lietuvos šešiasdešimtmečiui. Šiai daliai atstovavo A. Liepsnionis, pažėręs atsiminimų iš nepriklausomos Lietuvos kalėjimų. Vakara papildė kauniečių rašytojų knygų parodėlė.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ RŪMAI vilniečius pakvietė į pirmąją respublikinę kino dailės parodą. Jie turėjo progą susipažinti su beveik šimtu kino filmų eskizų, drabužių piešinių, kino plakatų. Daugiausia jų šiai parodai pateikė dailininkai A. Ničius, V. Bimbaitė, J. Ceičytė, J. Ciuplys, F. Linčiūtė-Vaitiekūnienė, A. Švažas, I. Vabalienė. Parodoje taipgi buvo išstatyus grafiko M. Bulakos eskizų nuotraukos pirmiesiems filmams „Tiltas“ ir „Kaklakai“, eskiziniai grafiko S. Krausko piešiniai filmui „Žingsniai naktį“. Panašią parodą Vilniaus dailės fondo salone surengė ir Kino Mėgėjų Draugijos dailininkai. Čia pagrindinis dėmesys teko jų sukurtiems piešiniais filmams. Tarp jų buvo D. Narvydaitės nupiešta pasaka „Dvylikos brolių juodvarniais lakščiusių“, L. Gutausko — „Lapė karalienė“, G. Gučaitės — „Stebuklingas akmenukas“, A. Pakalnio — „Kaip skrudė vilką pamokė“ ir kt. Parodan buvo įjungti ir mokomieji filmai, skirti pradinį klasių moksliniam.

IS R. VOKIETIJOS GRĮŽO Vilniaus operos ir baletu teatro rež. E. Domarkas, studijas gillines vokiečių teatre „Komische Opera“ pas prof. J. Herzą. Kaip režisoriaus asistentas jis dalyvavo G. Puccini operos „Madame Butterfly“ ir G. Kacero veikalo vaikams „Linksmasis muzikantas“ pastatymuose.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukakčiai buvo skirtas vakaras „Senasis muzikinis Vilnius“, surengtas Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Pranešimą apie muzikinį Vilniaus gyvenimą XVI š. padarė senos kritikas V. Jurkštas, pasinaudodamas skaidrių iliustracijomis. Concerting dalį atliko svečiai iš Šiaulių — K. Preikšto pedagoginio instituto vokalinis senosios muzikos ansamblis.

VILNIAUS DRAMOS TEATRO repertuarą jaunųjų aktorių iniciatyva papildė moldavų rašytojo I. Drucės drama „Žemės ir saulės vardu“, režisuota S. Nosevičiūtės. Scenovaizdžius sukūrė dail. G. Kličius, muziką — moldavų kompoz. V. Goja. Pagrindinius vaidmenis paruošė aktoriai — V. Rumšas, R. Arbačiauskaitė, M. Smagurauskas, A. Budrikaitė, A. Zalanskas.

DONATAS BANIONIS, Panevėžio dramos teatro ir filmų aktorius, sukūrė pagrindinį Beethoveno vaidmenį R. Vokietijos „DEFA“ studijos filme „Beethovenas“ — gyvenimo dienos. Filmą režisavo H. Zemanas, scenarijų parašė G. Gunertas, pasinaudodamas R. Rollando studija bei kita medžiaga. Filme atsisakoma konkretų L. Beethoveno biografijos duomenų, pasitenkinant trumpučiais etiudais, atskleidžiančiais dvasinius šio didžiojo kompozitoriaus lūžius. Baigminiuse filmo kadruose L. Beethovenas kraustosi į naują butą — žygiuoja paskui vežimą su skurdžia manta, o aplink jį knibžda dabartiniai automobiliai. Filmo kūrėjai šiais kadrais, atrodo, norėjo pabrėžti didžiojo geniaus iškilimą virš laiko ribos.

VILNIAUS OPEROS IR BALETU TEATRAS savo repertuarą papildė naujųjų rūmų scenai pritaikyta Vytauto Klovos opera „Pilėnai“. Pirmą kartą ji buvo pastatyta senajame teatre 1956 m. ir autoriui V. Klovai laimėjo respublikinę premiją sekančiais metais. Nauja šios operos pastatyma paruošė dirigentas R. Geniušas, rež. V. Mikšaitė, dail. F. Navickas, baletmeisteris V. Brazdylis, chormeisteriai A. Krogertas ir C. Radžiūnas. Premjeriniame spektaklyje pagrindinius vaidmenis atliko: Margirio — R. Vešota, Eglė — G. Apavičiūtė, Danylos — V. Noreika.

PLATAUS PRIPAŽINIMO yra susilaukęs kaunietis fotomenininkas Aleksandras Macijauskas, pasižymintis reportažiniu stiliumi. Ypač populiari humorą atspindinti jo nuotraukų serija „Kaimo turgus“, atkreipusi net ir karikatūristų dėmesį. Šia vasarą buvo išleistas A. Macijausko „Meninės fotografijos katalogas“, kuriame 48 jo nuotraukos piešiniais palydėjo karikatūristas A. Deltuva. Šiuo metu A. Macijauskas yra įpusėjęs naują nuotraukų seriją „Veterinarijos akademijos klinikos“. Siemtinėje tarptautinėje Friburgo parodoje Šveicarijoje A. Macijauskas laimėjo premiją už serijas „Kaimo turgus“ ir „Veterinarijos akademijos klinikos“, o tarptautinėje parodoje Čekoslovakijoje gavo pirmą premiją ir specialų prizą už nuotrauką „Lai-vo remontas“.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kaita; natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; ...

ROYAL YORK- EGLINTON, gražus 6 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus 2 miegamųjų, vos kelio kilometrų senumo; ...

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

Skubiai reikalingi namai pardavimui
Nemokamas įkainojimas

18 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR
 ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
 2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555

namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9 - 1	UODĄ PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30 - 1	asmenines 9 1/2%
	nekiln. turto 9 1/4%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
 VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
 SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
 REALTOR
 1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
 Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
 Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
 (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
 ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilijų mechaniniai
 ★ taisyklės. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
 ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Simons

TELEVISION
 Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
 televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
 Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
 prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
 gatvę tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilijų mechaniskus patarnavimus. •
 Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Zymieji teniso žaidėjai Vitas Gerulaitis ir Bjorn Borgas Jeruzalėje prie Raudų sienos. Abu lankytojai buvo svečiai priimti Izraelyje

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Teniso žvaigždės — Vitas Gerulaitis ir Bjorn Borgas viešėjo Izraelyje. Jų viešnagė 1978 m. lapkričio 23 d. laidoje aprašė dienraštis "Maariv". Atšiuosie iškarpoje yra keletas nuotraukų. Vienoje — abu tenisininkai yra apsirėngę kariškomis Izraelio palaidinimis, o B. Borgas užsikabinęs ir izraelišką automatą. Dvi nuotraukos yra darytos Mirties jūroje. Pirmojoje matyti plaukiojantis V. Gerulaitis, antroje — abu tenisininkai, B. Borgui pasirašant autografa. Pridėtaame paaiškinime minimas apsilankymas Jeruzalėje prie Raudų sienos. Laikraštis rašo: "V. Gerulaitis, ar nenorėtum palikti šioje senojo savo pageidavimo raštą, kad pagaliau laimėtum Wimbledon turnyrą Britanijoje?"

Jauniai C (14) CYO pirmenybėse pralaimėjo H. Rosary krepšininkams 23:42. Žaidė: R. Karpis 8, P. Karpis, J. Namikas 2, A. Dunderas 6, J. Ažubalis, E. Stanulis 2, Prapakas 1, R. Stanulis, R. Marcinkevičius 4. Atšiuosie iškarpoje yra keletas nuotraukų. Vienoje — abu tenisininkai yra apsirėngę kariškomis Izraelio palaidinimis, o B. Borgas užsikabinęs ir izraelišką automatą. Dvi nuotraukos yra darytos Mirties jūroje. Pirmojoje matyti plaukiojantis V. Gerulaitis, antroje — abu tenisininkai, B. Borgui pasirašant autografa. Pridėtaame paaiškinime minimas apsilankymas Jeruzalėje prie Raudų sienos. Laikraštis rašo: "V. Gerulaitis, ar nenorėtum palikti šioje senojo savo pageidavimo raštą, kad pagaliau laimėtum Wimbledon turnyrą Britanijoje?"

Jauniai C (14) CYO pirmenybėse pralaimėjo H. Rosary krepšininkams 23:42. Žaidė: R. Karpis 8, P. Karpis, J. Namikas 2, A. Dunderas 6, J. Ažubalis, E. Stanulis 2, Prapakas 1, R. Stanulis, R. Marcinkevičius 4. Atšiuosie iškarpoje yra keletas nuotraukų. Vienoje — abu tenisininkai yra apsirėngę kariškomis Izraelio palaidinimis, o B. Borgas užsikabinęs ir izraelišką automatą. Dvi nuotraukos yra darytos Mirties jūroje. Pirmojoje matyti plaukiojantis V. Gerulaitis, antroje — abu tenisininkai, B. Borgui pasirašant autografa. Pridėtaame paaiškinime minimas apsilankymas Jeruzalėje prie Raudų sienos. Laikraštis rašo: "V. Gerulaitis, ar nenorėtum palikti šioje senojo savo pageidavimo raštą, kad pagaliau laimėtum Wimbledon turnyrą Britanijoje?"

SPORTAS LIETUVOJE

Vilniūtė Lina Kačiulytė dalyvavo plaukimo varžybose Potsdame, R. Vokietijoje, kur įėgas išbandė 150 plaukikų iš Bulgarijos, Lenkijos, Českoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos. Lina lengvai laimėjo 200 ir 100 metrų plaukima krūtine. Jos pasiekė rezultatai — 2 min. 35,69 sek. ir 1 min. 12,22 sek. Dviejų šimtų metrų plaukime ji neįstengė priartėti prie savo pasaulinio rekordo, kuris yra 2 min. 31,42 sek., bet 100 m plaukime pagerino Lietuvos moterų ir merginų rekordą. Buvęs rekordas 1 min. 14,12 sek.; taip pat priklausė Linai.

Septintąsias pasaulines moterų rankinio pirmenybes Slovakijos sostinėje Bratislavoje trečią kartą laimėjo R. Vokietijos rinktinė, antroje vietoje palikus Sovietų Sąjungos rinktinę, kurioje žaidė kaunietė Aldona Nėnėnienė ir vilniūtė Sigita Mažeikaite. Abi šios rinktinės pirmenybės užbaigė su 8 taškais. Pergalę R. Vokietijos atstovėms atnešė palankesnės įvairių skaičius. Trečioji vieta su 6 taškais teko Vengrijos rinktinė. Pirmenybėse dalyvavo ir Kanados atstovės, kurioms, deja, teko tik priešpaskutinė XI vieta. A. Nėnėnienė ir S. Mažeikaite Lietuvon grįžo su sidabro medaliais. A. Nėnėnienė tai yra jau antras sidabro medalis, parsivežtas iš pasaulinių rankinio pirmenybių, o S. Mažeikaite — pirmas toks laimėjimas.

VYČIO ŽINIOS

Pakeliui į pasaulio pirmenybes 1978 m. gruodžio 16-17 d.d. Toronto buvo surengtas Kanados 12-kos geriausio stalo tenisininkų turnyras. Jo tikslas buvo atrinkti žaidikus, kurie atstovaus Kanadai pasaulio ir Britų Bendruomenės stalo teniso pirmenybėse. Šiame turnyre labai gerai žaidė Vyčio Glijorja Nešukaitė, kuri laimėjo II v. Glijorja nugalėjo turnyro favoritę bei dabartinę Kanados meistere M. Domonkos ir B. Plučaitę, tačiau nelauktai pralaimėjo G. Hsu ir 9-tą vietą laimėjusiai Elenai Sabaliauskaitė-Simerl iš Vankuverio.

Keturiuos žaidėjos surinko vienodą skaičių laimėjimų 9-2, ir laimėtojų eilė buvo nustatyta pagal geresnius laimėjimus prieš kitas žaidėjas: 1. G. Hsu, 2. G. Nešukaitė, 3. M. Domonkos, 4. B. Plučaitė. Šis turnyras buvo antrasis. Pirmas tos rūšies turnyras įvyko Montrealyje, kur žaidėjos taip išsiskyrė: 1. M. Domonkos, 2. G. Hsu, 3. G. Nešukaitė, 4. B. Plučaitė. Stalo tenisas žaidžiantis seseris Violeta ir Flora Nešukaitės kelis kartus atstovavo Kanadai pasaulio stalo teniso pirmenybėse. Atrodo, kad jauniausioji Glijorja šiuo laimėjimu užtikrino vietą Kanados stalo teniso rinktinėje. Pasaulio stalo teniso pirmenybės įvyks 1979 m. Pyonyngane, S. Korėjoje; B. B. pirmenybės — tą pačią metų balandžio mėn. Edinburge, Škotijoje.

Jauniai A (18) CYO pirmenybėse po atkaklios kovos nugalėjo St. Peters krepšininkus 45:42 (17:25). Komandoje žaidė: J. Karpis 12, A. Radevičius 17, R. Budrys 4, A. Kišonas 10, G. Sendžikas 2, P. Sukauskas, J. Ažubalis, A. Saplys, S. Namikas.

Jauniai B (16) taip pat laimėjo CYO lygos rungtynes, nugalėdami Maccabi komandą 41:34. Žaidė: A. Saplys 12, J. Karpis 15, S. Namikas 4, Bukovski 8, P. Sukauskas 2, J. Ažubalis, P. Aukštaitis.

Jauniai C (14) CYO pirmenybėse pralaimėjo H. Rosary krepšininkams 23:42. Žaidė: R. Karpis 8, P. Karpis, J. Namikas 2, A. Dunderas 6, J. Ažubalis, E. Stanulis 2, Prapakas 1, R. Stanulis, R. Marcinkevičius 4.

Jaunieji krepšininkai rodo didelį susidomėjimą tiek pirmenybėmis, tiek treniruotėmis, kurias labai gausiai lanko, ypačingai C ir B klasės. Kiek sunkiau surinkti A klasės žaidėjos, kurie turi daug kitokių įsipareigojimų. Tai teikia daug vilčių lietuviškomis pirmenybėms. Taip pat tenka džiaugtis ir komandos vadovais — E. Stravinsku ir K. Baneliu, kurie sėkmingai ir sklandžiai vadovauja. A. S.

GOLFO ŽINIOS

Nauja Toronto Lietuvių Golfo Klubu vadovybė, išrinkta visuotiniame narių susirinkime 1978 m. lapkričio 19, pirmajame posėdyje gruodžio 12 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. Stasys Kėkštis, vicepirm. ir sek. Irena Kymantienė, ižd. Antanas Klimas, varžybų vadovai — Vytautas Vaitkevičius ir Algirdas Banelis. Revizijos komisijon išrinkti — Jadvyga Paukštienė ir Denis Laurinavičius.

Metiniame klubo susirinkime buvo diskutuojami įvairūs klausimai. Valdymo pavesta sudaryti komitetą, kuris paruoštų klubo statuto projektą. Klubas dvejų metų veikla įrodė, kad yra stiprus vienetas, jungiantis arti 100 narių. Susirinkimui sklandžiai pirmininkavo veteranas golfinkas H. Stepaits.

Golfo sezono užbaigimo proga tradicinis balius Prisikėlimo Parodų salėje 1978 m. lapkričio 4 d. buvo geros nuotaikos, nors dalyvių galėjo būti ir daugiau. Šio baliaus metu buvo apdovanoti tarpusavio turnyro laimėtojai: Vyt. Balsys-Ilgas, P. Paukštys, A. Žaliauskas ir E. Kėkštienė. Linksmajai daliai vadovavo Al. Kuolas.

Golfininkų išvyka į Bahamas organizuoja Čikagos Lietuvių Golfo Klubas vasario 3-10 d.d. Kviečiami ir torentiščiai. Kreiptis į Toronto LGK pirm. Stasį Kėkštį tel. 233-0266.

Naujoji klubo valdyba ruošiasi išleisti informacinį biuletinį, apimančį 1979 m. varžybinių ir organizacinių programą. Šis biuletinis bus išsiuntinetas klubo nariams 1979 m. vasario mėn. Sig. K.

VISUOTINIS SUVAŽIAVIMAS

1978 m. gruodžio 2 d. Klevelando Lietuvių Namuose įvyko visuotinis SALTASS suvažiavimas. Dalyvavo 27 klubų atstovai su 52 balsais, o taip pat PLB vicepirm. V. Kleiza.

Iš svarbesnių suvažiavimo darbų minėtini šie:

1. Apsvarsčius SALTASS c.v. pirmininko P. Bernecko ir ALFAS pirm. A. Laukaitio Pasaulio Lietuvių Dienų metu 1978 m. liepos 3 d. Toronto pasirašytą deklaraciją, nutarta ją ratifikuoti — steigti PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO SAJUNGĄ. Šešių mėnesių laikotarpyje nuo šio nutarimo dienos naujai išrinktajai centro valdybai pavesta paruošti PLSS konstituciją.

2. Nutarta deleguoti SALTASS atstovą PLB centro valdybos pilnateisio nariu sporto ir fizinio auklėjimo reikalams.

3. SALTASS statuto ir garbės teismo nuostatų galutiniam paruošimui nutarta veikiančią komisiją (Karpis, Ignaitis, Liūdžius) papildyti 2 naujais nariais: Bielskumi ir Rugieniumi.

4. Trejų metų kadencijai pasibaigus, išrinkta nauja vadovybė; į c. valdybą — Pranas Berneckas, Mindaugas Leknickas, Jonas Nešukaitis, Antanas Liūdžius, ir rev. komisiją — Vytautas Jokūbaitis, Vladas Cyvas, Kazys Karalis; į garbės teismą — Algis Rugienius, Ignas Anužis, Alfonsas Vėlavicius, kandidatai — J. Urbanas, A. L.

HAMILTONO KOVAS

Kovas nuosirdžiai dėkoja "Moosehead House" savininkams Vitui ir Algijui Jankams, R. Weselovskiui, R. Tatti ir Antanui Kybartui (Ottawa Catering) už padovanotus krepšinio sviėdinius.

Slidinėjimo išvyka Kovas rengia kovo 10 ir 11 d.d. į Sugar Bush kalnus Vermonte, JAV. Registracijos ir informacijos reikalauja Toronto kreiptis į L. Meškauską tel. 767-6797, Hamiltono — į B. Butkevičių tel. 389-5846.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

turėti ministerių pirmininku, neminint pačių partijų. Visos Kanados mastu už P. E. Trudeau pasisakė 32% apklaustųjų, už J. Clarką — 26%, už E. Broadbentą — 9%. Prieš pusmetį padarytame apklausinėjime P. E. Trudeau turėjo 40% rėmėjų, J. Clarkas — 24%, E. Broadbentas — 7%. Premjero P. E. Trudeau populiarumą gerokai padidina Kvebekas, kur paskutiniame apklausinėjime už jį pasisakė net 52%, už J. Clarką — 16%, už E. Broadbentą — 6%. Išjungus Kvebeko duomenis, angliškose provincijose dabar jau pirmąją J. Clarkas su 30%, antroje vietoje palikęs P. E. Trudeau su 25%.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė pradeda Kanados pašto reformą, kurios projektas buvo pateiktas parlamentui prieš Kalėdas. Jis pašta padarytų valdine bendrove, nesiekiančia pelno. Tai bendrovei vadovautų direktorių taryba, kurioje būtų pirmininkas, prezidentas ir 13 narių. Pastaruosius sudarytų pašto vadovybės, jos unių ir pašto paslaugomis besinaudojančių kanadiečių atstovai. Pereinamajame poros metų laikotarpyje direktoriatą prižiūrėtų sekretoriatas, vadovaujamas dabartinio pašto ministro G. Lamontagne. Opozicija projektą sutiko kritiškai dėl perdidelio biurokратиškumo naujosios bendrovės viršiniję. Projektas pirmą kartą numato teisę kanadiečiams imtis apeliacijos dėl pašto paslaugų pabranginimo. Eilinis stebėtojas, be abejonės, nesitiks pašto paslaugų paspartinimo, kol paliekama dabartinė nesuvaržyta paštininkų unija, kėlusi visą liūšiolių chaosą. Jos vado J. C. Parroto bei jo talkininkų teismas dėl nesiskaitymo su parlamento įsakytu grįžimu darban prasidės balandžio 2 d. Otavoje.

Skautų veikla

• Tradicinės skautų Kūčios įvyko 1978 m. gruodžio 17 d. didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje.

Ižangos žodį tarė Satrijos turtininkė V. Grybiene, pakviesdama liet. evangelikų kleboną kun. A. Žilinską tarti žodį. Savo trumpoje kalboje jis pateikė keletą minčių Kalėdų nutaiki. Buvo uždegtos 3 žvakės, simboliuojančios skautišką šūkį — Dievui, Tėvynei, artimui. Kūčių vakarienės laukė sukalbėjo kun. A. Simanavičius, OFM.

Trumpą programą atliko jūrų skautės ir "Vaidilūčių" draugovė. Bendrai sugiedota kalėdinų giesmių. Jaunuosius aplankė Kalėdų senelis ir apdovanojo mažom dovanelėmis. Šiose Kūčiose dalyvavo kanadiečių atstovas Eric Pieters.

Kaip ir kiekvienais metais, šias Kūčias surengė kunigaikštienės Birutės draugovė, vadovaujant draugininkei Ir. Punksienei.

Padėkos žodį tarė "Rambynų" turtininkas V. Turūta. O. B.

Stipendija studentui

Per paskutinius kelerius metus Amerikos spaudoje pasirodė knygos, kuriose tvirtinama, kad per II D. karą, vokiečių okupacijos metu, lietuvių tauta nusikalto žmoniškumui. "Holo-caust" filmas, rodytas per televiziją ir pakartotini tvirtinimai, kad Lietuvoj veikė SS daliniai, yra keli tų kaltinimų pavyzdžiai. Šie neteisingi kaltinimai turi būti atremti ir sustabdyti. Tam reikia dokumentuoti, tą laikotarpi liečiančios medžiagos, sukeltos pagal mokslinio apklausinėjimo metodą (oral history).

Vokiečių okupaciją liečiančios medžiagos rinkimas (oral history) yra svarbus ir skubus reikalas, nes būvę tų įvykių liudininkai, apsigyvenę Amerikoje, pamažu miršta. Kai jie išnyks, bus beveik neįmanoma atkurti to laikotarpio istorijos ir atremti neteisingų kaltinimų prieš lietuvių.

Turint tai galvoj, valstybinis Kento universitetas įsteigė \$3,000.00 stipendiją. Ja galės pasinaudoti lietuvių kilmės studentas, kuris skaito, rašo, ir kalba lietuviškai, siekia daktaro arba žemesnio mokslo laipsnio humanitarine, socialine ar lituanistine tema.

Šios istorinės vokiečių okupaciją liečiančios medžiagos rinkimas bus patikėtas stipendininkui. Tikimės, kad lietuviai studentai supras šios reikalo svarbą ir skubotumą. Suinteresuoti prašomi siųsti savo trumpas biografijas, kartu nurodant savo studijų sritį šiuo adresu: Dr. John F. Cadzow, Director, Ethnic Heritage Program, 729 Wright Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44240, USA.

Kanados radijo ir televizijos taryba leido įsteigti daugiakalbę televizijos stotį Toronte, kuri darbą pradės maždaug po metų. Tai bus pirmas tokio pobūdžio stotis Kanadoje. Leidimo prašė trys specialiai sudarytos grupės, vadovaujamos Toronto Karavano iniciatoriaus L. Kossaro, CHIN radijo stoties įsteigėjo J. Lombardi ir dienraščio "Corriere-Canadese" leidėjo D. Iannuzzi. Leidimas buvo duotas pastarojo sudarytai "Multilingual Television" grupei. Atrodo, sprendimui lemiamos reikšmės turėjo D. Iannuzzi patirtis šioje

srityje: nuo 1972 m. jis kas savaitę paruošia 30 valandų programą 14-ka kalbų Toronto CITY televizijos stotiai. Etninė televizijos stotis žada savaitines šimto valandų programas net 24 kalbom. Leidimas reikalauja, kad 60% visų transliacijų būtų neanglų ir neprancūzų kalbomis. Kabelio bendrovės naująją stotį įtrauks į kanalą pagrindinėje televizijos priimtuvų skalėje. Dėl šios priežasties iš jos teks išjungti vieną Buffalo stotį, kurią tada bus galima žiūrėti tik su konverteriu, kainuojančiu keliasdešimt dolerių. Dėl šios priežasties triukšmas prieš naująją stotį kelia kairurie etninės grupės nepriklausantys kanadiečiai.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas: 536-2738

BLOOR-QUEBEC CONDOMINIUM, prabangūs 6 kambariai, beveik visi su balkonais, 2 prausyklos, brangūs kilimai, saugūs pastatas (be mažų vaikų); privilegijos — sauna, plaukimas, žaidimas. High Parko vaizdas, antras aukštas, greitas užėjimas. Prašoma kaina \$85.900.

INDIAN TRAIL-BLOOR, atskiras 14 kambarių, plytų namas, vidus moderniai įrengtas, 4 prausyklos, brangūs kilimai, saugūs pastatas, savininkui; gilus sklypas, 2 garažai. Prašoma kaina \$98.900.

PACIFIC-BLOOR, atskiras 8 kambarių namas; visas vidus modernizuotas; kilimai, balkonai; pirmame aukšte prausykla, židyns. Įvažiavimas, 2 garažai; namas išmokėtas; prašoma kaina \$74.900.

JANE-ST. JOHNS RD., naujas 3-jų metų senumo, 3-jų miegamųjų, plytų namas, užbaigtas rūšys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašo \$79.500.

Vakaraš skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
 TORONTO LIETUVIŲ
 KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	9 3/4% už asm. paskolas
9 1/4% už 3 m. term. indėlius	
9% už pensijų ir namų planą	9 1/2% už mortgičius
9% speciali taup. sąsk.	
8% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
 Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
 ir 532-1149 M6P 1A6

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

XIII KANADOS IR JAV MOKYTOJŲ SAVAITĖ 1979 m. rengiama liepos 7-14 d.d. Tėvų pranciskų sodyboje Kennebunkport, Maine. JAV LB švietimo taryba norėtų ta progą suaukoti lietuviškos mokyklų vedėjų suvažiavimui ir kartu savaitės programon įtraukti kultūros tarybos narius bei bendradarbius.

LITUANISTIKOS STUDIJOJMS Čikagos universitetoose išlaikyti 1978 m. gruodžio 3 d. sudarytas komitetas: pirm. Leonas Rastavičius, sekret. Jonas Kavaliūnas, išd. Irena Baleišienė, nariai Lionė Bradūnaitė ir Vita Musonytė, iš pareigos nariai dr. Janina Rėklaitienė, dėstanti Chicago Circle, ir kun. Juozas Vaisšys, švietimo tarybos augusių mokyklų ir kursų vedėjas. Pats Illinois universiteto Chicago Circle skyriaus dekanas siūlo litanistiką iš lingvistikos fakulteto grąžinti ir slavistikos. Kadangi dr. J. Rėklaitienė atnešančiais mokslo metais ten nebedėstys, universitetas įsiekio daktaro laipsnį turinčios asms šiai vietai.

LITUETVŲ KALBOS PASITOBULINIMO KURSAS suaugusiems JAV LB švietimo tarybos planuojamas vasario ir kovo mėnesiais po kartą ir savaitę. Registracija — sausio 25 d., 7.30 v., Jaunimo Centre su \$5 mokesčiu. Kurse dėstys kun. J. Vaisšys, dr. P. Jonikas ir kiti. Dėmesys bus skiriamas ypą rašybai, skrybai ir skolinis vartojimui.

DR. JUOZO BRIEDZIO KOMPOZICIJŲ koncertas gruodžio 10 d. buvo skirtas Bernardo Brazdžionio pėdijai. Aštuoniolika kūrinių dainavo pats kompozitorius, solistai — Roma Mastienė, Danutė Stankaitytė ir Algirdas Brazis; akompanavo Arūnas Kaminskas. Septinto ir paskutinio rudens koncertų serijos Jaunimo Centre lankytojai užpildė sa-

lę. Tai turbūt pirmas plataus masto išėjimas į visuomenę agronomui, kuris pritaikė savo muzikinę kūrybą vieno poeto pėdijai. Jau kitų kompozitorių parašytas dainas dr. Briedis papildė muzika šioms eilėraščių: Aš norėčiau grįžti, Valandos, Benamių daina, Prie ežero, Valkytės takais, Mažoji motina, Šiaurės pašvaistė, Protėvių žemė, Aukšakalys, Mes užmiršom, Lopsinė, Akla, Po sniego pasaka, Motina, Elegija. Poetas Brazdžionis deklamavo Vaidilos Valiūno ištraukas.

BUVĘ REGENSBURGO-SCHNEIFELDO gimnazijos mokiniai bei mokytojai lapkričio 25 d. susirinko 30 metų sukakties paminėti. Dalyvavo 40 asmenų, įskaitant buvusią inspektorių Aliciją Rūgytę ir mokytoją Juozą Masilionį, kuris akademijoje tarė pagrindinę žodį. Prisiminti mirusieji ir pasidžiaugta buvusių gimnazistų šeimomis.

DAIL. ADOMO VARNO amžiaus šimtmetį 1978 m. gruodžio 2 d. Tautiniuose Namuose paminėjo draugai, gerbėjai ir rengėjų komitetas su pirm. inž. D. Adomaičiu. Jubilėnė 40 darbų paroda atidarė dail. M. Šileikis, primindamas, kad dailininkas yra sukūręs iš viso per 1500 tapybos ir grafikos darbų. Dail. Varną žodžiu ar raštu sveikino JAV prezidentas, senatorius, burmistras, vysk. V. Brizgys, konsuls J. Daužvardienė ir visa eilė organizacijų bei įstaigų atstovų. Antanas Kučys apibūdino dailininko gyvenimą ir jo įnašą į lietuvių kultūrą. Meninėje programoje dalyvavo solistės — Margarita Momkienė ir Genovaitė Mažeikienė su muziku Aloyzu Jurgučiu. Dail. Varnas atsiliepė žodžiu: "Gyvenime stengiausi atlikti žmoniškąją misiją savo tautai ir per ją visai žmonijai".

OTTAWA, ONTARIO

GRAŽI SVENTĖ. 1978 m. gruodžio 10 d. Otavos lietuvių tikiybinių reikalų komitetas suorganizavo advento pamaldas. Mišias laikė atvykęs iš Montrealio kun. St. Kulbis. Po pamaldų įvyko V. Kudirkos šeštadieninė mokyklų mokiniių eglutė. Programa atliko tos mokyklų mokiniai. Jie pavaizdavo lietuvišką šeimą Kūčių vakarą. Valgydami Kūčių vaka-

rienę, šeimos vyresnieji pasakoja jaunimui apie tradicinį lietuviškų Kūčių valgius. Pavalgę kiekvienas traukia iš po staltiesės šieno žiupsnelius ir, palyginę stiebelių ilgumą, nusprendžia kas gyvens ilgiausiai. Mergaitės atneša iš kiemo po glėbį malkų. Pagalių skaičius parodo, kuri jų šiemet ištęks. Pagaliau vi-durnaktį vienas šeimos narys eina prie tvarto durų pasiklausyti gyvulių kalbos. Pagal padavimą Kalėdų naktį gyvuliai prašneka žmonių kalba. Apie ką gi jie kalbasi? Apie Betlėjuje gimusį Kūdikią ir... apie savo gyvenimą bei šeiminius. Programa buvo pajavairinta eilėrašiais ir skaitymais apie Kalėdas. Užbaigiant R. Siūlytės vadovaujamą mokyklų choras gražiai padainavo kelias liaudies dainas ir Kalėdų giesmę. Atžygiavęs iš Lietuvos, Kalėdų senelis apdovanojo vaikus ir kelis suaugusius. Toliau sekė gausios vaišės, nuo kurių "lūžo" stalai. Svečiai, apsilankę į tas iškilmes, liko labai patenkinti. P. A. nė

MŪSŲ VEIKSNIŲ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)
privalome daryti visa, kas galima, tam žmogui išgelbėti. Aš esu visiškai tikras, kad lietuvių išėjimą neviečia tiek, kiek galėtų. Kova už V. Petkų turi būti masinė, aktyvi ir plati. Reikalavimai jį išlaisvinti turėtų būti girdimi kiekvienoje katalikų šventovėje, pradedant Sv. Petro bazilika ir baigiant miestelių šventovėmis. Minėti reikalavimai turi būti girdimi universitetų fakultetuose, kartojami įvairių vadų — nuo darbo unių pirmininkų iki senatorių. Tai vienintelis kelias išgelbėti Viktorui."

VLIKas iš savo pusės ragina lietuvių visuomenę kreiptis į savo gyvenamųjų kraštų vyriausybės, Vatikano, politikų, senatorius, vyskupus, spaudą, prašant daryti spaudimą į Sov. Sąjungos vyriausybę, kad, remiantis humanitariniais motyvais, būtų grąžinta laisvė žiauriai, bet nekalta nubaustam V. Petkui.

Dabartinis kalinamojo adresas: V. Petkus, 600020 p. Vladimir 20, Užkreidžienė OD-1ST-2, USSR. Iš užsienio rašant patartina taip adresuoti: V. Petkus, Moskva, P.J. 5110-1-OD, USSR, M. P.

Šypsenos

Dabar geriau — Na, pagaliau vedei, tu, užkietėjęs viengungis! — taria seniau susituokęs vyriškis savo draugui.

— Taip, vedžiau. Ir — šį tą laimėjau: būdamas viengungiu, nesijaučiau gerai nei namie, nei kitur. Dabar gi bent esu patenkintas, kai išeinu iš namų.

Norėję padėti — Tamsta esi kaltinamas padirbinėjęs pinigų. Kuo galite pasiteisinti?

— Pone teisėjau, visi skundžiasi, kad pinigų trūksta. Taigi, aš norėjau žmonės padėti. Parinko Pr. Ais.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• ŪKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniai uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Griežtinamos nedarbo draudos taisyklės

JOHN BEST,
parlamento korespondentas

Federacinė vyriausybė pareiškė, kad ji turinti planą kasmet sutaupyti nuo \$750 milijono iki \$1 milijono nedarbo draudos. Šio plano smulkmenas apibūdino spaudos konferencijoje darbo ir imigracijos ministeris Bud Cullen.

Sis planas numato sugriežtinti reikalavimus gauti nedarbo pašalpą ir sumažinti mokėjimus. Visos santaupos iki \$1 milijono bus pasiektos ateinančių

dveju metų laikotarpyje. Ateinančiais metais numatoma sutaupyti \$580 milijonų. Be vyriausybės santaupų, kurios sumažins didžiulį bilijoninį deficitą, kasmet skelbiama nedarbo draudos fondo, bus taupoma ir privačiame sektoriuje. Vyriausybė apskaičiuoja, kad bus sutaupyta nuo \$50 milijonų iki \$100 milijonų. Ir darbdaviai, ir tarnautojai moka įnašus į nedarbo draudos fondą.

Štai keletas vyriausybės numatomų pakeitimų.

Teisė gauti pašalpą bus sugriežtinta asmenims, kurie jau yra gavę pašalpą per metus prieš naują pareikalavimą. Toks "kartotojas", prieš gaudamas pašalpą, turės sugrįžti į darbą ir atidirbti bent tiek laiko, kiek gavo pašalpą pirmą kartą. Jei jis gavo 16 savaitių pašalpą, turės dirbti 16 savaitių, kad galėtų gauti pašalpą antrą kartą.

Pradedant nuo sausio 1 d., reikalaujantis pašalpos galės gauti tik 60% to, ką buvo uždirbęs, vietoj 66%. Kas nors, uždirbęs \$200 į savaitę, gaus \$120 — savaitinį nedarbo draudos čekį vietoj dabar gaunamų \$133,32.

Reikalaujantieji pašalpos, kuri visos pajamos per metus viršija \$22.000, įskaitant nedarbo pašalpą, turės mokėti specialų mokestį už tą dalį, kurią gavo iš nedarbo draudos. Šie mokesčiai galės sudaryti jo gautos pašalpos 70%.

Norint gauti pašalpą pradedančiam dirbti, reikės turėti 40 savaitių apdraustą įdarbinimą dvejų metų laikotarpyje. Iš šių 10 iki 14 savaitių, priklausomai nuo tos krašto srities bedarbių skaičiaus, turės būti antruoje metuose. Tikslus būdas, kaip šį taisyklę bus taikoma, yra neapibrėžtas.

Apskaičiuojama, kad 263,000 reikalaujančių nedarbo draudos negalės gauti pašalpos 1981 m. dėl pakeitimų, kurie betgi tik tada įsigalios, kai parlamentas priims atitinkamą įstatymą. Pasak vyriausybės pareigūnų, pusė šių asmenų gali tikėtis gauti darbą, sudarius naują darbus parūpinančią programą.

Min. B. Cullen pabrėžė, kad pakeitimas siekia paskatinti žmones įieškoti darbo, priimti jį ir pasilikti darbe.

Vertė: J. Str.
(Canadian Scene)

• Būti 70 metų jaunu yra kartais daug linksmau, kaip būti 40 metų seniu (Oliver Wendell Holmes).

savaitraštis, didelio formato,
8-10 psl., naujumi skaitytojams tik \$10.00 metams

(reguliari metinė prenumerata — \$14.00
nuo 1979 metų sausio 1 dienos)

Prašau siuntinėti "Tėviškes Žiburius" ištisus metus šiam
naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu prenumeratą ..... dol., auką ..... dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškes Žiburiais",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"
siunčiami nemokamai keletą savaitių. Prašome pranešti
tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

St. Petersburg, Fla.

ROMO KALANTOS SAULIŲ KUOPA įspūdingai paminėjo Lietuvos kariuomenės atsteigimo 60-tį. 1978 m. lapkričio 19 d. Sv. Vardo šventovėje kun. T. Degutis, OFM, atlikė pamaldas ir pasakė pamokslą. Dalyvavo kūrėjai-savanoriai, R. Kalantos ir Palangos kuopų šauliai su vėliavomis ir gausi visuomenė. Solo giedoją I. Malčius, akompanavo A. Mateika. Pamaldos baigtos Tautos himnu. Lapkričio 23 d. lietuvių klubo salėje įvyko minėjimas, kuriam vadovavo šaulių kuopos pirm. J. Babrys. Žuvusių prisiminimui scenoje žvakę uždegė kūrėjai-savanoriai: ats. plk. J. Valušis, ats. mjr. D. Virbickas ir J. Punksis. Sugiedojus Lietuvos himną, ats. kpt. B. Michelevičius pasakė pagrindinę kalbą.

Koncertinę programą dalį atliko viešnia sol. J. Sriubiskienė iš Toronto. Jai akompanavo Margaret Douglas. Visuomenės padėką jai išreiškė klubo pirm. Jurgėla ir šaulių kuopos pirm. J. Babrys. Susirinkusiems buvo pristatyti A. ir A. Smileiskiai — šio koncerto mecenatai, kuriu dėka sol. J. Sriubiskienė su savo vyru galėjo atvykti iš Toronto ir jį rezidencijoje atostogauti. Be to, p.p. Smileiskiai šaulių veiklai paaukojo šimtinę dolerių. A. Smileiskis yra R. Kalantos šaulių kuopos garbės teismo pirmininkas. Abu su žmona yra ir lietuvių klubo nariai.

Visi gerėjosi gražia minėjimo programa ir scenos papuošimu, kurį atliko dail. J. Juodis.

Vaišėse dalyvavo daug tautiečių. Ju tarpe buvo matyti sol. G. Capkauskienė iš Montrealio, buvusi operos sol. Kalvaitė-Velbasienė ir kt.

Sol. J. Sriubiskienė, sėkmingai koncertavusi salėje, giedoją solo per pamaldas 1978. XI. 26 Sv. Vardo šventovėje.

TORONTO MIESTAS

1979 metų senesniems pensininkams mokesčių pagalbos programa

TIK TORONTO Miesto NAMŲ SAVININKAM

Norėdama suteikti finansinę pagalbą senesnio amžiaus namų savininkams, miesto taryba leido miesto išdininkui duoti gyvenamųjų namų savininkams \$100.00 kreditą, sumažinant 1979 metų tokio nekilnojamo turto mokesčius, kurie atitinka sekančias sąlygas:

Namo savininkas — žmona ar vyras:

- Turi būti 65 METŲ AMŽIAUS ar daugiau iki 1979 m. kovo 31 dienos, kuri yra paskutinė blankam užpildyti data.
- Turi GAUTI GARANTUOTAS PAPILDOMAS MĖNESINES PAJAMAS, kurios mokamos pagal įstatymą (Old Age Security Act, Canada).
- TURĖTI NUOSAVYBĘ, kuri apdėta miesto mokesčiais.
- Turi būti rezidencinės nuosavybės SAVININKAS Toronte NEMAZIAU KAIP 5 METUS prieš 1979 m. kovo 31 d.

Jeigu turite teisę gauti tą paramą ir dar nesate gavę blanko, skambinkite miesto įstaigai tel. 367-7036, ir blankas bus pasiųstas.

BLANKAI TURI BŪTI UŽPILDYTI KIEKVIENAIŠ METAIS. Šis kreditas, kur duodamas, yra miesto dovana visam laikui ir yra negrąžinamas.

Informacijų ar pagalbos teirautis tel. 367-7036

Prašymai turi būti paduoti iki 1979 m. kovo 31 d.

ROY V. HENDERSON
City Clerk

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškes Žiburiais • 1979. I. 4 — Nr. 1 (1508) • 9 psl.

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

786. Bieliauskaitė, Elena L. \$100
787. XIX laidos karininkai 155
788. Girdzijauskas, Izidorius 100
789. Kudžmos, Vytauto, Zenono atmin. 1100
790. Gaputytė, Monika 100
791. Keturkos, Prano atmin. 600
792. Mirskio, Antano testamentinis palikimas 500
793. Lietuvių Tautodailės Institutas 100
794. Zatorskiai, Edvardas ir Sofija 500
795. Antanaitis, Matas 100
796. Augustinavičienės, Elenos atmin. 560
797. Zaldokas, Stepas 100

ĮNAŠŲ PAPILDYMAI:

22. Naikauskas, Stasys iki 600
23. KLB Otavos apylinkė 3800
111. Dr. Stonkus, Stasys 140
135. Sinkevičius, Vincas 1000
153. Kantautas, Adomas 2200
175. Daugėlavicius, Alfonso atmin. 1000
229. Dr. Naikauskienė, D. 400
289. Dr. Sulma, V. 1000
318. Juškauskas, Antanas 400
396. Štreito, Viktoro atmin. 190
609. Ivanauskai, J. ir E. 125

DALINIAI ĮNAŠAI:

Paulionienės, Teresės atmin. 25
Selenio, Vlodo atmin. 25
Likimo ranka ir vėl skaudžiai palietė Montrealio lietuvių. Fondas užjaudė ne tik pasilikusių šeimų, bet ir visus montrealiečius, netekusius Vytauto Z. Kudžmos, Prano Keturkos ir Alfonso Daugėlavicius. Kaip jie buvo mylimi ir gerbiami, matome iš aukų, sudėtų jų draugų KL Fondui.

V. Z. Kudžmos įamžinimui suaukota \$1100 vietoje greit nuvystančių gėlių. Aukėjo \$70 Bulotų šeima; \$50 O. Šeštokiene; po \$30: R. Knys-tautas, I. Maziliauskienė, A. Daugėlavicius, kredito koop. "Litas", Burroughs Wellcome Co.; po \$25: J. Adomonis, A. Rugienius, J. Tanner, L. Rugienius, V. Rugienius, Pr. Bernotas, E. Kudžmaitė, Pliuskonų šeima, V. Aniolauskas, I. Malšika, C. Sodo; po \$20: M. Meškauskas, Pieši-nų šeima, J. Adomaitis, A. Danaitis, A. Gaurys, V. Kačergius, O. Vile-niškienė, Jurkowski šeima, M. Dona-hue, Rudinskų šeima; po \$15: E. Ur-bonaitė, P. Adomonis, I. Zalsys, A. Rudytė, St. Siliauskas; po \$10: O. Čečkauskienė, T. Čipkienė, V. Jakonis, L. Urbonas, J. Zitkus, Jungmeisteriai ir Aboud, A. Gražys, Z. Lapi-nas, K. Andriuskevičius, J. Skučas, V. Piečaitis, P. Latvaitis, A. Kil-cius, J. Piečaitis, R. Verbyla, Br. Niedvaras, N. Akstinienė, P. Drešeris, T. Stankūnaitė, Br. Staškevičius; po \$5: J. Bedard, O. Zilinskaitė, J. Verbyla; \$2: S. Smitas.

Prano Keturkos atminimui ir įamžinimui fonde aukėjo po \$100: A. Daugėlavicius, R. Keturka; \$50: D. Lukoševičius; \$40: NEDCO PARE ST. bendradarbiai; \$30: R. Sima-niškis; po \$25: J. Dabkus, DLK Mindaugo šaulių kuopa; \$20: Ig. Pet-rauskas; po \$10: Pr. Buškauskas, J. Piečaitis, L. Jurgutis, T. Čipkus, A. Petraitytė, V. Kačergius, J. Adomai-tis, V. Piešienė, G. Capkauskienė, A. Greenham, E. Urbaitė, L. Urbo-

nas, A. Baršauskas, J. Grybaitis, A. Jonelis, M. Juodviršis, V. Kerbelis; \$6: Br. Staškevičius; po \$5: K. Vadi-šius, V. Barauskas, N. Bagdžionienė, E. Navikienė; \$4: A. Žukas; po \$2: B. Brothers, J. Gediminas, J. Ma-laiška, H. Martin, P. Paukštaitis.

Alfonas Daugėlavicius, Lietuvos karininkas ir buvęs Fondo narys, gyvas būdamas, aukodavo anksčiau iš-keliavusiems draugams pagerbti; staiga nuskubėjo pas juos, palikęs kardaį ir savo gyvenimo tikslą — ma-tyti laisvą Lietuvą. Jam atminti au-kojo \$100: Keturkų šeima; \$50: J. Kęsgailienė; \$40: V. Pavilanas; \$30: R. Simaniškis; po \$25: M. Juodvir-šius, Iz. Malšika, L. Jurgutis, J. Dab-kus; po \$20: P. Gerhardas, L. Urbo-nas, J. Kilbirkštis, V. Kerbelis; \$15: G. Kudžmienė; po \$10: P. Lukoševi-čius, V. Gentemann, G. Gedvila, Eug. Urbonaitė, V. Kačergius, J. Adomaitis, J. Zabieliauskas, B. Staš-kevičius; \$5: J. Jurėnas.

Delhi apylinkė neteko jaunos ir mielios Elenos Augustinavičienės. Jai įamžinti KL Fondui aukėjo \$100: Sv. Kazimiero parapijos choras; po \$25: A. ir A. Juciai, Tilsonburgo ūkininkų klubas, J. Rukšienė; po \$20: P. Augaitis, K. Ratavičius, Norikų šeima, P. Laureckienė, G. E. Rugienis, F. ir B. Sopsys, J. Jurkūnėnas, M. Grincevičius, V. ir J. Ignaitis; \$15: M. Jonikas; po \$10: J. Strodonskis, Z. Obelenis, D. Žlogas, J. Jocas, D. Siurna, B. Stonkus, L. Kalrys, H. Kairienė, L. Degonghe, J. Jauneika, M. Kucinas, A. Rudokas, M. ir J. Rimkai, J. Veraitis, E. Razokas; po \$5: P. Žilvitis, B. Gudinskas, S. Ja-kubickas, O. Sedukis, C. Vandenbu-she, V. Vindašius, P. ir Z. Sakalas, J. Mačiulis, V. Diršė, V. Galeckas, V. Treigys, M. Stankaitienė, V. Aušro-tas.

Fondas sveikina visus naujus na-rius ir papildžiusius savo įnašus, ypač Otavos apylinkę.

Gražus buvo XIX laidos karininkų mostas — pažymėti suvažiavimą To-ronte įnašu Fonde. Aukėjo: J. Demi-kis, J. Račys, H. Stepaits, P. Raudys, K. Mallinauskas, K. Zaronskis, T. Jurcys, P. Lany, J. Gradiniskas, V. Trevydis, A. Atutis, J. Valevičius ir S. Grigaliūnas. Dėkojame visiems.

Torontas neteko žymaus lietuvių kūrėjo-savanorio Viktoro Štreito. Nuširdžiai užjauciamie pasilikusius artimuosius ir ginklo draugus. Jo atminimą pagerbdami, aukėjo Fon-dui: Jurkevičiai, Gulbinskas, Agur-kiai ir draugai JAV-se.

KLF VALDYBA

St. Catharines, Ont.

VISUOMENINĖ VEIKLA. Mūsų kolonija yra mažą, bet Bendruome-nė, šauliai ir "Ramovės" skyrius veikia. Mažoje kolonijoje visą veikla tenka tiems, kurie yra jautresni gim-tajam savo kraštui, savo kalbai, pa-pročiams ir t. t. Bendruomenė 1978 m. tinkamai paminėjo Lietuvos ne-priklausomybės ir kitas šventes, "Ramovės" skyrius — kariuomenės šventę. Kiekviena šventė pareikala-vo daug išlaidų, o lankytojų skaičius mažėja dėl seno amžiaus. Dauguma jau pensininkai. Kolonijoje yra daug patriotų lietuvių, kurie švenčių ren-ginius paremia aukomis. Be šių au-kotojų pagalbos joks renginys salė-jė neįmanomas, nes viskas brangu, o savo salės neturime.

Didelės paramos lietuvių kolonija susilaukia iš Vinco Bieliūno, kuris turi Wellande puikią sodybą. Vasa-ros metu ten Bendruomenė, šauliai ir "Ramovės" skyrius rengia geguž-nes. Tokiu būdu susidaro lėšų toli-mesnei veiklai.

V. Bieliūnas — jau pensininkas, bet duosniai remia lietuvišką veiklą. Pirks SLA 72-ros kuopos loterijos bi-letų ir laimėjęs, dėsimke paauko-jo Juozo Daumanto-Lukšos fondui.

Taip pat V. Bieliūnas "Ramovės" skyriui leidžia savo sodyboje rengti "Kalakutų" šaudymą. 1978. XII 9, "kalakutų" šaudyme dalyvavo ir en-tuziastai neramovėnai: P. Sidlauskas, P. Norušis ir A. Panumis.

J. Šarpnickas

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PREL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7668

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

VORKE CHAPEL 3387 Bloor St. W. 767-3133

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

Turner & Porter

INSURANCE AGENCY LTD. ir

DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

TORONTONT

Anapilio žinios

— Augščiausiojo palaimos visiems tautiečiams čia ir tėvynėje 1979 m.!

— Šiai parapijai praėję metai ypatingai prisimintini: pastatyta ir pašventinta naujoji Lietuvos Kankinių šventovė; atšvęsta parapijos įsteigimo ir veiklos 50 m. sukaktis. Dieve duok, kad šį išorę atsinaujusius institucijas ir dvasiškai stiprėtų ateityje.

— 1978 m. parapijoje turėta: 18 sutoktuvių, 15 krikštų ir 38 laidotuvių. Gražiai buvo paruošti vaikai pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui. Padėka už vaikų paruošimą seselė Paulė.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse 1978 m. palaidoti 82 tautiečiai iš trijų Toronto parapijų, Hamiltono, Sudburio, Montreale ir kitų Kanados ir JAV vietovių.

— Naujų vargonų fondui aukėjo \$200: B. M. Norkai; po \$100: J. D. Petroniai, P. O. Dabkai, Aug. M. Kuoliai; po \$50: P. Gulbinskas, V. S. Aušrotai, p. Žekaitė, M. A. Vaišvilai.

— Parapijos skolos mokėti aukėjo \$500: E. J. Čuplinskai ir N. N.; \$350: N. N.; \$300: J. A. Arstikaiciai; \$150: J. J. Zenkevičiai; po \$100: D. Zulonienė, J. N. Campbell, A. D. Bajorinai, B. Vaišnora, S. E. Puvaskai; \$75: L. O. Radzevičiai; \$50: K. V. Stankai (Burlington, Ont.).

— Įspūdingai praėjo Kalėdų Bernelių pamaldos. Parapijos chorąs giedojo pasigėrėtinai. Jam dirigavo muz. S. Gailevičius, naujaisiais vargonais grojo muz. J. Govėdas, solo giedotoj R. Strimaitis. Kalėdinę eglutę šventovėje skoningai papuošė jaunasis D. Pažerūnas. Gėles atsiuntė J. A. Arstikaiciai.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono liet. kapinėse palaidota a.a. Janina Vaišnorienė.

— Sekmadienio aukų vokeliai šiais metais adresuoti pagal alfabetą. Pradžioje juos pasiminti po pamaldų sekmadienį pagal pažymėtas pavaras.

— Specialius autobusus nuo požeminio ir naujiesiems 1979 metams yra užsakę parapijos: kas sekmadienį 10.30 v.r. išvyksta nuo Islington gatvės į Anapilį.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Joną Juodį, 11 v. už Ivanaukų ir Vaičieliūnų šeimų mirusius.

Lietuvių Namų žinios

— Labai gražiai praėjo LN rengta Kūčių vakarienė. Dalyvavo 470 asmenų.

— LN ruošiamame Naujų Metų sutikimo parengime dalyvavo 360 asmenų. Visus nuotaikingai nusteikusių dalyvių 12 v. labai gražiai pasveikino LN valdybos narė B. Bedarfenė.

— Nauji LN nariai: Linas Markešis, Zigmars Revas, Stasė Gasinaitis, Sidney-Roy Raškauskas. Visi įmokėjo po \$100. Tomas Trinkūnas ir Raminta Jankaitytė papildė įmokas iki \$100. Sniegolė Underlytė — iki \$40, P. Augustinas Kurpius — iki \$51, Viktorija Kurpytė iki \$51, Laura Dailytė — iki \$31. Martynas Yčas įmokėjo \$25.

— LN leidžia biuletenį "Lietuvių Namų Žinios". Gruodžio 15 d. buvo išleistas 200-sis numeris.

— LN 1978 m. nuo sausio 1 d. iki gruodžio 1 d. lietuviškai kultūrinei, visuomeninei ir karitatyvinei veiklai davė aukų \$11.000.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju mieliems gliminėms, draugėms ir visoms ponoms, surengusioms man mergvakarį. Dėkoju už darbą, pasiaukojimą ir dovanas, viešnioms — už atsilankymą, asmenines ir bendras dovanas. Išvažiavau į Klevelandą, išsivežiau ne vien tik puikų kraštį, bet ir nepamirštamą Jūsų nuodirdumo prisiminimą. Labai ačiū.

Rūta Čepaitytė-Rygelienė

LIETUVIS su universiteto išsilavinimu įleško blondinės inteligentės mergaitės vedybų tikslu. Turėtų būti nevyresnė kaip 30 metų. Rašyti "T. Žiburiui" adresu, pažymint "Amerikiečiui".

POKINIS ARBA PLUNKINIS ANKLŌDES (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronto.

VIRŠUTINIS BUTAS (condominium penthouse) 25-me augšte, pietų pusėje. Du miegamieji kambariai ir raštinė (arba 3-ias miegamasis), didelis salonas. Eglinton-Humber rajone, priešais golfo lauką. Prašoma kaina \$49.000. Skambinti Barauskui 743-0100.

PARDUODAMI tautiniai drabužiai. Jei kas interesuojasi, prašau skambinti 766-8573 Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis, specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairioms progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gausios Dievo palaimos visiems tautiečiams 1979 m.!

— Pirmas mėnesio penktadienis — sausio 5. Lankomi ligoniai ir seneliai.

— Sausio 7 yra pirmas mėnesio sekmadienis. Antroji rinkliava — skolos mokėti.

— A. a. Vincas Paukštys, 70 m., palaidotas gruodžio 22 d. iš mūsų šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse. Užuojauta žmonai Marijai, sūnui Henriui su šeima, seserims Bronėi Markuvienei, Agai Kublienei, Onai Petkuvienei. Albinas Beniušis žuvo gaisre Vankuveryje. Užuojauta jo motinai Onai Beniušienei su šeima Toronto. A. a. Janina Vaišnorienė, 54 m., palaidota iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse gruodžio 27 d. Užuojauta vyrui Baliui, sūnui Algirdui, dukrai Irenai.

— Salės inventoriui bei namų remontams aukėjo E. J. Čuplinskai: \$500; B. Trukanavičius: \$200; J. Zakas: \$200; po \$100: H. Butkevičius, M. S. Meškauskai, C. K. Joniai, A. R. Simanavičiai, S. Dabkus, E. Kazlauskas, M. J. Vaškevičiai, P. P. Remeikiai; T. A. Žiliai: \$60; po \$50: M. Z. Romeikos, dr. K. ir Ambrozaičiai, A. B. Petkevičiai; A. P. Poška: \$30; po \$25: N. P. Preibiai, A. J. Pliopliai.

— Biblioteka ir knygų kioskas veikia įprasta tvarka.

— Aukų vokeliai 1979 m. išsiuntinėti. Jei kas jų negavo, prašom kreiptis į parapijos raštinę. Pakeitus adresą prašom pranešti.

— 1979 m. kalendorius, knygų formoj, 184 puslapių, atspausdintas. Galima gauti pas S. Prakapą ir kleboniją. Siunčiama ir paštu.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Jadvygą Kundrotienę, užpr. A. R. Puidogai, 8.30 už Stasę Grigaitienę, užpr. E. Radzevičiūtę, 9 v. už Jurgį Smolką, užpr. J. Smolskienę, 9.20 už Mariją Melnykienę, užpr. V. P. Melnykai, 9.40 už Karoliną Priščeponienę, užpr. J. Priščeponką; sekmadienį 8 v. už Klemensą ir Petrą Siminkevičius, užpr. P. Saplienę, 9 v. už Kotryną Taujenienę, užpr. A. Ledienę, 10 v. padėkos intencija, užpr. A. E. Abromaitis, 10.45 tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. už Juozą Buožį, užpr. Buožių šeimą.

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyrus savo metinės šventės proga 1978 m. gruodžio 10 d. organizuotai su vėliava dalyvavo pamaldose. Parodų salėje buvo suruošta agapė, kuriai pirmininkavo dr. O. Gustainienė. Ji centro valdybos vardu sveikino skyrus narses šios šventės proga. Sesuo Paulė kalbėjo tema "Vienišumas". Pasakaita buvo turininga ir pamokanti. Pobūvio pirmininkė padėjo paskaitininkei ir p. Putevienei už paruoštą vaišes. Skyrus pirm. B. Bireitenė tarė sveikinimo ir padėkos žodį. Pobūvis baigtas loterija. Sekantis skyrus susirinkimas — 1979 m. sausio 14 d. Bus renkama nauja valdyba.

Toronto Prisikėlimo par. choras savo 25-čio proga išleisdino gražų, didelio formato leidinį. Jame atspausdinta daug nuotraukų, pavaizduojančių choro veiklą, ir gaidos dainų, kurias choras atliko suaktuviniame koncerte. Choriui vadovauja sol. V. Verikaitis, kuriam teko būti ir pirmuoju vadovu prieš 25 metus.

A. a. Agota Augaitienė, 99 m., mirė gruodžio 30 d. Stayneryje. Velionė buvo poilsio namuose. Ją keletą metų rūpestingai globojo dukros ir sūnauš šeimos. Palaidota sausio 2 d. iš Prisikėlimo šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse. Velionė buvo kilusi nuo Tauragės.

Etninės spaudos pobūvis Kalėdų proga buvo suruoštas Ontario Etninės Spaudos Sąjungos "Tirolio" restorane 1978 m. gruodžio 26 d. Pobūviui vadovavo ir atitinkamą žodį tarė Sąjungos pirm. V. Mauko, miesto valdybos atstovas Beavis, Kanados daugiakultūrės tarybos pirm. sen. P. Bosa, buvęs miesto burmistras dabar parlamento narys D. Crombie, provincinės vyriausybės atstovė ir kiti. Iš "T2" dalyvavo V. Matulaitis ir kun. Pr. Gaida.

ISNUOMOJAMAS material kambarys ir virtuvė su baldais. Skambinti tel. 531-4469 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statius, plytelių klojimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFA S.

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNISIS BAKAVIČIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

metinis BALIUS

sausio 13, šeštadienį, Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

"Gintaro" tautiniai šokiai, šilta vakarienė su vynu, baras, loterija, šokiai.

Bilietus prašome įsigyti iš anksto V. Dauginio draudos įstaigoje, 1613 Bloor St. W. (tel. 533-1121), V. Drešerio draudos įstaigoje, 3830-B Bloor St. W. prie Six Point Plaza (tel. 233-3334) ir parapijų salėse po sekmadienio pamaldų.

Salė ir baras atidaromi 6 v.v. Programos pradžia — 7.30 v.v. Vakarienė — 8 val. vakaro.

Stalai numeruoti. Bilietai — \$10, pensininkams ir studentams — \$6. RENGĖJAI

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ JAUNIMO BŪRELIS KVIEČIA JAUNIMĄ DALYVAUTI

SLIDINĖJIMO

SAVAITGALYJE

nuo vasario 2 iki vasario 4 d.

PROGRAMA: dienos metu — alpiniškas ir lygumų slidinėjimas, vakare — vyno ir sūrio susipažinimo vakaras (penktadienį), muzika ir šokiai.

Savaitgalio kaina — \$15.00, įskaitant pusryčius šeštadienį ir sekmadienį, vakarienę šeštadienį, vakarinę programą, nakvynę (atsivežkite miegmaišius). Registracija prasidės sausio 7 dieną. Vietų skaičius ribotas. Informacijų ir registracijos reikalu kreiptis:

Martynas Yčas (766-7300)

Ramona Grigaliūnaitė (259-5770)

Rimas Kalinauskas (533-7506)

Kristina Dambaraitė (536-1433)

Visi dalyviai turi būti "age of majority" (virš 18 metų).

Rengėjai

"T. Žiburių" redakcija, administracija ir spausdintuvės Kalėdų ir N. Metų progą gavo daug sveikinimų bei linkėjimų iš įvairių pasaulio kraštų. Negalėdami atsakyti kiekvienam atskirai, visiems reikiame nuoširdžiai padėkų už drąsiančius žodžius ir iš savo pusės linkime didžios sėkmės ir palaimos metų.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos sveikinimas, išsiųstas iš Čikagos 1978 m. gruodžio 13 d., "T2" redakcijai gautas 1978 m. gruodžio 27 d. Jame sveikinami visi pasaulio lietuviai ir sakoma: "Praėjusieji metai mūsų išievojus gyvenimo nuskaidrino gausiomis Pasaulio Lietuvių Dienomis Toronto. 1979-tieji metai praėję IV-tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ženkle, kai jaunimas, suplaukęs į senutę Europą, įsiekė aiškesnio ateities kelio savo tautinei priklausomybei išlaikyti. Tie metai mūsų tautai bus ypatingi ir Vilniaus universiteto 400 metų įkūrimo sukaktimi. Tačiau didžiausios mūsų pastangos turės būti kreipiamos ir paverptos tautos balsu, kuris prašo besąlyginės mūsų paramos kovojant už savo laisvę, tikėjimą ir pagrindines žmogaus teises. Tepadeda Augščiausias mums šiam darbe."

Pavėluoti kalėdiniai sveikinimai. Prie bendrojo kalėdinio sveikinimo 1978 m. 51-52 nr. turėdys būti prijungtos šios parvardės: Irena ir Antanas Ambrauskos, V. Balsevičių šeima, Otawa, Ont., Viktorija Daugėlaičienė, Cote St. Luc, Que., dr. S. ir J. Pacevičiai, Balys Vaišnora.

Lietuvos Kankinių par. choras, vadovaujamas muziko St. Gailevičiaus, Kalėdų naktį puikiai giedojo naujoje šventovėje. Jo giedojimą lydėjo nauji vargonai, valdomi jauno muziko Jono Govėdo. Choras, sustojęs prie didžiojo altoriaus ties vargonais, dalį kalėdinį giesmių atliko prieš Mišias, kitą dalį — Mišių metu. Choro šiuo metu yra apie 40 narių. Kiekvieną sekmadienį jis gieda 11 v.r. Mišių metu. Lietuvos Kankinių šventovės dedikacijos iškilmės 1978 m. birželio 11 d. šis choras giedojo muz. St. Gailevičiaus sukurtais Mišias pagal kun. St. Ylos tekstą. Iš viso iki šiol St. Gailevičius yra sukuręs dvi dvi Mišias ir yra pasirošęs kurti trečias — laukia naujo teksto iš kun. St. Ylos. Be to, St. Gailevičius yra sukuręs nemažai dainų pagal poetą B. Brazdžionio ir Pr. Lemberio žodžius.

"T. Žiburiui" 1978 m. pabaigoje gavo stambią paramą iš hamiltoniško "Talkos" banko, būtent \$200. KLB Salpos Fondas atsiuntė \$25 auką ir \$100 prenumeratorių V. Vokietijų likusių nepasitvirtintų tautiečių. Torontietis J. Vaškela, kuris duosniai remia lietuviškus reikalus, "T. Žiburiams" atsiuntė \$50. Visiems rėmėjams "T2" vadovybė reiškia nuoširdžią padėką.

Talentų pasirodymas

II-ąjį Kanados lietuvių talentų pasirodymą rengėjų komitetas nutarė surengti Hamiltone 1979 m. kovo 24-25 d.d. parapijos salėje ir Jaunimo Centre. Baigminės varžybos įvyks sekmadienį, kovo 25 d., 4 v.p.p., Jaunimo Centre.

Talentų pasirodymas-varžybos bus šiose meno šakose: muzikos, šokio, žodžio, vaidybos, dailės.

Rengėjų komitetas sveikina KLB Hamiltono apylinkės valdybos paskirtą narį K. Kalvaitį. Jam pavesta sudaryti vertintojų komisijas.

KLB kultūros komisija kviečia šiam talentų pasirodymui iš anksto ruošti. Ypatingai prašome ir tai atkreipti dėmesį liutauistininių mokyklų vedėjus. Artimiausiu metu bus paskelbta norinčių dalyvauti registracija.

KLB kultūros komisija

Archit. Sandra Kybartaitė didesnę dalį švenčių praleido plaukiodama laivu po Lake Superior ir įsiekė kodama audrų. Sandra priklausė įgulai, kuri statė filmą apie "Edmond Fitzgerald" nusikendimą. Laivas nuskendo 1975 m. didžiulės audros metu, kurioje žuvo 29 jūrininkai. Sandra yra statomo filmo meninės dalies direktorė.

Piliečių atsiliepiamai. 1979 m. CBC televizija drauge su Kanados suaugusiųjų švietimo draugija rengia seriją televizijos programų vasario, kovo ir balandžio mėnesiais. Programos "People Talking Back" iniciatoriai nori perduoti piliečių minčių niur, kurie leidžia ir vykdo Kanados gyvenimą tvarkančių įstatymus. Kai sprendžiamas ir vykdytojai jau yra pasisakę tais klausimais per prastus ir jų vykdymus įstatymus, piliečiai gali kalbėti jiems, reikšti savo nuomones bei siūlymus. Klausimais pasirenka patys žmonės, sudarę diskusijų būrelius, kurie gali atstovauti etninei grupei, religijai, kultūrai, darbo santykių grupei ir t.t. Šiose programose bus rodomos atskiros kanadiečių grupės. Jos nagrinės savo tarpe kurią nors Kanados ar jos dalies gyvenimą liečiančią idėją ir nuspręs, kaip ta idėja gali būti geriausiai įgyvendinta. Grupės atstovus tą klausimą ir sprendimą perduos provinciniam centriniam komitetui telefonu arba raštu. Tada tos grupės idėja gali būti persvarstoma ir perduota visos Kanados televizijos žiūrovams. "People Talking Back" organizacinis Ontario komitetas: OACE, 8 York Street, Toronto M5J 1R2 (416) 366-2374. Reikėtų skubiai sudaryti tokias grupes iš lietuvių svarstyti įvairiems mums svarbiems klausimams, kurie turėtų būti viešai keltami. Pirmoji programa yra numatoma rodyti tris valandas per CBC iš Edmontono vasario 4 d., 8 v.v., Toronto laiku. Sekančios programos vasario 25 d., kovo 11 d., 25 d., balandžio 8 d. ir 22 d. Programos bus matomos visoje Kanadoje. V. Matulaitis

Pasaulio Lietuvių Kat. Kunigų Vienybės valdyba, šiuo metu esanti Toronto, išleido pirmąjį savo "Žiniaraščio" numerį. Jis yra skirtas laisvajame pasaulyje gyvenantiems kunigams. Atskiro liet. kunigų organizacijos veikla: JAV-se, Italijoje, Kanadoje, V. Vokietijoje, Anglijoje, Australijoje, Brazilijoje, Argentinoje, Kolumbijoje. "Žiniaraštyje" išspausdintas vedamasis straipsnis "Ypatingoje situacijoje" ir kunigus bei tikinčiuosius liečiančios informacijos. "Žiniaraštyje" redaguoja kun. J. Staškus.

Seneca Telecollege rengia specialius kursus negalintiems lankyti paskaitų ar pamokų kolegijose. Tie kursai transliuojami per kabelinės televizijos stotis šių bendrovių — Rogers, Metro, Graham, Scarborough, Aurora Cable ir Global. Dėstomi šie dalykai: anglų k., psichologija, prekyba, reklama, politika, verslas, knygvedyba, organizacinė psichologija. Kiekvieno dalyko kursas apima 15 paskaitų po 30 minučių. Naujas semestras prasidės š. m. sausio 22 d. Paskaitas seksti studentai galės namie prie savo televizijų. Kiekvieno kurso kaina — \$55. Informacijos ir registracijos reikalais kreiptis tel. (416) 491-2027. Adresas: 1750 Finch Ave. East, Willowdale, Ont. M2J 2X5.

Dienraštis "Draugas" 1978. XII. 7 išspausdino Al. B. vedamąjį temą "Kai mašoma politika ir poezija". Jame rašoma: "Tūkstančiais išsena knygų Sov. Rusijoje, tūkstančiais išsena Vakaruose, ir tai kasdieninis reiškinys, o staiga nei iš šio, nei iš to Tassas ir paskelbia, kad išleista Kanadoj gyvenančių lietuvių Balio Rukšos poezijos knyga". Vedamojo autorius, atpašakojęs B. Rukšos pareiškimus, paskelbtus sovietinėje spaudoje ir pakartotus laikiniuose užsienio laikraščiuose apie gerą poetų gyvenimą Sov. Sąjungoje, sakė: "Žodžiu, du dalykai aiškūs: — Lietuvos poetai, globjami Rusijos, gerai gyvena, o antra, visi skubėkit į Sovietų Rusiją arba bent statykite ją pavyzdžiui visiems kraštams ir visiems literatams".

"The Toronto Star" 1978. XII. 23 įvairių skyrių pamėnė ir dr. Paulės Andrušionis (enės?) pavarde ir pacitavo jos, kaip žymios JAV psichologės, pareiškimą: "Vaikai iki šešerių metų amžiaus jaučia reikalingą idealizuoti žmones. Jie turi matyti, kad žmonės yra geri, rūpestingi ir duosnūs. Tokiam polinkiui kaip tik atliepa Kalėdų senelis (Santa Claus). . ."

Okulistas S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas 531-4251 Pacientai priimami susitarus telefonu

MONTREAL

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— I metinį parapijiečių susirinkimą atsilankė 103 asmenys. Į komitetą išrinkti: jaunosios kartos Ričardas Martel ir jau ankščiau buvęs komitete Juozas Asipavičius. Komitete yra likę: Jerry McNamara, Juozas Rašytinis, Rapolas Polišaitis, Leonas Markauskas.

— Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutę par. svetainėje sutraukė daug dalyvių, ypač vaikų, tėvų, svečių ir jaunimo. Atidarymo žodį tarė vedėja M. Jonynienė. Programoje dalyvavo visi mokiniai, kurių yra per 50. Pradžioje Andrė Celteriūtė ir Steponas Jurgutis pasakė po eilėraščių. Mokiniai atliko vaizdelį iš savo gyvenimo ir pagiedojo kalėdinių giesmių. Pirmųjų skyrių mokiniai — St. Jurgutis, Vilija Bijūnaitė, Indrė, Daiva Baršauskaitė, Onutė Benitė, Lina Celteriūtė, Loretta Čičinskaitė, Silvija Jurgutytė, Vytenis Jurkus, Marius Niedvaras, Marius Valinskas, Vytenis Jurkus, Aida ir Lana Lukoševičiūtės atliko vaizdelį su skaičiais. Marius Bijūnas pasakė eilėraščių. Mažieji pagiedojo — "O, naktie kilni, šventa", "Mik, Karalaiti, saldžiai", "O greičiau į Betlėjų bėkit", "Snagėms šokant, sukasi snagės, šypsos mėnulis". Snagėmis buvo — Kristina Baršauskaitė, Vilija Bijūnaitė, Loretta, Kristina Čičinskaitė, Roma Dainiūtė, Adrijana Mevicer, Danutė Mickutė. Per salę skrido snagės pasitiktai Kalėdų senelio (Haroldas Celterius), kuris pasikalbėjo su vaikais ir išdalinio dovanas. Dainas bei giesmes, kurios buvo naujos ir melodingos, paruošė seselė Teresė, pati akordeonu palydėdama. Ypač gražiai buvo sudainuota dviem balsais "Mik, Karalaiti, saldžiai".

Programą paruošė mokytojos — J. Baltunienė, J. Adamonienė, A. Baršauskienė ir Julija Adamonytė. Ilgai žaidė ir linksmi laktė po salę vaikai, o vyresnieji šnekučiais prie kavos ir kalėdinių skanėstų. Aušra Baršauskienė registravo naujus mokinius ir parengiamąjį skyrį.

Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamokslą pasakė klebonas kun. dr. F. Juzevičius: Per Mišias solo giedotoj G. Massiccote, pati sau akompanuodama vargonais. Monika ir Robertas Ruffo giedoj atskirai ir su choru. Choras, paruoštas G. Massiccote ir J. Laimikio, giedoj kalėdines giesmes. Po Mišių klebonas visus pakvietė į svetainę vynu ir kavai. Čia parapijiečiai, visi susirinkę, turėjo progą valandėlę šventiškoje nuotaikoje praleisti, susitikti, pasveikinti senus ir naujus pažįstamus.

— Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamokslą pasakė klebonas kun. dr. F. Juzevičius: Per Mišias solo giedotoj G. Massiccote, pati sau akompanuodama vargonais. Monika ir Robertas Ruffo giedoj atskirai ir su choru. Choras, paruoštas G. Massiccote ir J. Laimikio, giedoj kalėdines giesmes. Po Mišių klebonas visus pakvietė į svetainę vynu ir kavai. Čia parapijiečiai, visi susirinkę, turėjo progą valandėlę šventiškoje nuotaikoje praleisti, susitikti, pasveikinti senus ir naujus pažįstamus.

— Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamokslą pasakė klebonas kun. dr. F. Juzevičius: Per Mišias solo giedotoj G. Massiccote, pati sau akompanuodama vargonais. Monika ir Robertas Ruffo giedoj atskirai ir su choru. Choras, paruoštas G. Massiccote ir J. Laimikio, giedoj kalėdines giesmes. Po Mišių klebonas visus pakvietė į svetainę vynu ir kavai. Čia parapijiečiai, visi susirinkę, turėjo progą valandėlę šventiškoje nuotaikoje praleisti, susitikti, pasveikinti senus ir naujus pažįstamus.

— Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamokslą pasakė klebonas kun. dr. F. Juzevičius: Per Mišias solo giedotoj G. Massiccote, pati sau akompanuodama vargonais. Monika ir Robertas Ruffo giedoj atskirai ir su choru. Choras, paruoštas G. Massiccote ir J. Laimikio, giedoj kalėdines giesmes. Po Mišių klebonas visus pakvietė į svetainę vynu ir kavai. Čia parapijiečiai, visi susirinkę, turėjo progą valandėlę šventiškoje nuotaikoje praleisti, susitikti, pasveikinti senus ir naujus pažįstamus.

— Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamokslą pasakė klebonas kun. dr. F. Juzevičius: Per Mišias solo giedotoj G. Massiccote, pati sau akompanuodama vargonais. Monika ir Robertas Ruffo giedoj atskirai ir su choru. Choras, paruoštas G. Massiccote ir J. Laimikio, giedoj kalėdines giesmes. Po Mišių klebonas visus pakvietė į svetainę vynu ir kavai. Čia parapijiečiai, visi susirinkę, turėjo progą valandėlę šventiškoje nuotaikoje praleisti, susitikti, pasveikinti senus ir naujus pažįstamus.

— Po tradicinių šeimose atšvęstų Kūčių, po dovanų pasidalinimo vakaro daugelis parapijiečių atvyko į didžiausią tikinčiųjų šventę — Bernelių Mišias. Choriui giedant "Tyliaj naktį", par. komiteto ir jaunimo procesija iškilmingai prisistatė prie didžiojo altoriaus, kur prasidėjo Mišių auka. Jaunimas atliko Sv. Rašto skaitymą. Pamoksl